

Handelingen 18-19-20-21-22-23

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1988-1989

Vergaderingen van februari 1989

REGERINGSVERKLARING VLAAMSE EXECUTIEVE

AUTOMATISERING GEGEVENS SCHOLEN, PERSONEEL EN LEERLINGEN

OVEREENKOMST BELGISCHE STAAT EN MEKANOGRAFISCH INSTITUUT DER
KEMPEN
HOORCONTRACT MET VAKANTIECENTRUM BLUTSIJDE TE BREDENE

NIEUWE INITIATIEVEN FRANSE GEMEENSCHAPSREGERING IN BRUSSELSE
RANDGEMEENTEN

Inhoud

Nr. 18 Dinsdag 14 februari 1989

Berichten van verhindering, blz. 473.

Ondenoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 473.

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Voorstel van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Verzoekschrift
Indiening en verwijzing, blz. 473.

Mededeling van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 474.

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 474.

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)
Indiening, blz. 474.

Mededeling van de Voorzitter
Wijzigingen in verwijzingen naar Commissie, blz. 474.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Mededeling, blz. 476.
Sprekers : de heer J. De Seranno, Minister Geens, de heer A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 482.

Nr. 19 Woensdag 15 februari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 483.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat, blz. 483.
Sprekers : de heren G. Verhaegen, F. Vandenbroucke, A. Denys, Ministers N. De Batselier, J. Lenssens, de heren P. Van Grembergen, J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Samenstelling van Commissies
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 506.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 506.

Nr. 20 Woensdag 15 februari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 507.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve
Debat (Voortzetting), blz. 507.

Sprekers : de heren C. Moors, J. Smeekx, Ministers N. De Batselier, J. Sauwens, L. Dhoore, J. Buchmann, mevrouw N. Maes, Minister D. Coens, de heren L. Dierickx, M. Diden, J. Timmermans, K. Dillen, J. Laverge, A. Denys, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren M. Capoen, W. Van Durme, mevrouw A. Leysen, A. Duroi-Vanhelmont, de heren F. Aerts, Jozef Bosmans, H. Candries, J. Cuyvers, mevrouw M. De Meyer, de heren M. Olivier, A. Kempinaire, W. Peeters, E. Vandebosch, F. Bosmans, P. Vangansbeke, A. De Beul, E. Derycke, D. Van Mechelen, J. De Seranno

Regeling van de werkzaamheden, blz. 572.

Nr. 21 Donderdag 16 februari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 573.

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat (Voortzetting), blz. 573.
Sprekers : de heren F. Cauwenberghs, D. Vervaeke, A. Denys, Minister J. Sauwens, de heren E. Baldewijns, W. Taelman, Ministers H. Weckx, L. Van den Bossche, D. Coens, de heren F. Vermeiren, M. Desutter, G. Janzegers, G. Annemans, V. Peuskens, M. Van Peel, J. Dufaux, A. Vreven, J. Van Hecke, V. Anciaux, E. Gryp, R. Blanpain

Regeling van de werkzaamheden, blz. 600.

Nr. 22 Donderdag 16 februari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 601.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601.
Sprekers : de heer A. Denys, Minister G. Geens

Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve

Debat (Voortzetting), blz. 601.
Sprekers : de heren J. Ansoms, R. Blanpain, A. Denys, E. Beysen, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer R. Van Hooland, mevrouw M. Vogels, de heer J. Van Hecke, Minister H. Weckx, de heren H. Van Rompaey, H. De Croo, H. De Loor, P. Berben, J. Van Eetvelt, Minister G. Geens, de heren C. Moors, G. Verhaegen, R. Vandekerckhove, V. Anciaux, J. Dufaux, A. De Beul, J. Geysels, F. Vermeiren

Hoofdelijke stemming, blz. 636.
Sprekers : de heren J. Dufaux, C. Moors

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over Center Parcs en de organisatie van het toerisme in Limburg

Hoofdelijke stemming, blz. 637.

Moties tot besluit van de interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de voortdurende onrust in de gehandicaptensector en de sector bijzondere jeugdzorg

Hoofdelijke stemming, blz. 638.
Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren J. Van Hecke, A. Denys, J. Van der Sande

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de huisvuilophaling in het Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en het sluiten van de breekwerf te Zaventem door de Intercommunale Haviland

Hoofdelijke stemming, blz. 640.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over maatregelen om de CFK- en haloonuitstoot terug te dringen in het kader van het afvalstoffendecreet

Hoofdelijke stemming, blz. 641.
Spreker : de heer W. Luyten

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer L. Bril tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse administratie

Hoofdelijke stemming, blz. 642.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer V. Anciaux tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek

Hoofdelijke stemming, blz. 643.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer H. De Croo tot de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de improvisatie en de slechte voorbereiding van de overdracht van de bevoegdheid inzake de beleidsmateries verkeer en openbare werken

Hoofdelijke stemming, blz. 644.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer E. Flamant tot de heer J. Sauvens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek rond het kanaal Gent-Terneuzen

Hoofdelijke stemming, blz. 645.

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batelier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de geruisloze verstaatsing van het Vlaams economisch beleid en inzonderheid de rol

van de GIMV bij de overname van de NV Barco Industries

Hoofdelijke stemming, blz. 646.

Samenstelling van een werkgroep

Wijzigingen onder vaste en plaatsvervangende leden, blz. 647.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 647.

Nr. 23 **Vrijdag 17 februari 1989**

Berichten van verhindering, blz. 649.

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. De Vlieghe tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer R. Daems tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de studie omtrent de in uitzicht gestelde automatisering van gegevens betreffende scholen, personeel en leerlingen

Interpellatie van de heer E. Derycke tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister

van Onderwijs, over de overeenkomst gesloten tussen de Belgische Staat en het Mekanografisch Instituut der Kempen VZW, blz. 649

Sprekers : de heren W. De Vlieghe, R. Daems, Minister D. Coens, E. Derycke, H. Van Rompaey, W. Seeuws

Indiening van moties, blz. 668.

Interpellatie van de heer J. Devolder tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het huurcontract met het vakantiecentrum Blutsijde te Brede-ne, blz. 668.

Sprekers : de heren J. Devolder, E. Derycke, Minister D. Coens, de heer F. Vermeiren

Indiening van moties, blz. 672.

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over nieuwe initiatieven van de Franse Gemeenschapsregering in de Brusselse randgemeenten, blz. 673.

Sprekers : de heren F. Vermeiren, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Indiening van moties, blz. 677.

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 678.

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 678.

Regeling van de werkzaamheden, blz. 678.

20e vergadering

Woensdag 15 februari 1989
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

0. Lefeber, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

A. Mahieu, G. Sprockeels, L. Tindemans ; buitenslands.

REGERINGSVERKLARING VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve, met de daaraan toegevoegde interpellaties.

De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, deze voormiddag hebben wij een eerste beoordeling gekregen over de Regerings-

verklaring van de Vlaamse Executieve. Er werden terecht een aantal punten onderstreept. De bevoegdheden die de Executieve na de tweede fase van de staatsvorming zijn toebedeeld stellen de Executieve en de Vlaamse Raad in staat een positief en progressief beleid te voeren dat beter aan de noden van Vlaanderen tegemoet komt. Wij zijn effectief in staat een aantal sectoren volledig te beheersen. Wij hebben de bevoegdheid over Economie, met uitzondering van Landbouw, over Volksgezondheid, Openbare Werken, Sociale Zaken, met uitzondering van de Sociale Zekerheid en over Cultuur. Dat laatste is zeer belangrijk. Wij kunnen nu de brede maatschappelijke waaier beleidsmatig benaderen.

In de Regeringsverklaring wordt onvoldoende erkend dat de aanzet wordt gegeven tot het heroriënteren van het beleid en tot het meer afstemmen op de noden van het Vlaamse volk.

Sommigen wensen misschien een totaal nieuw beleid. Dit zou echter betekenen dat alles wat in het verleden is gebeurd slecht was. In de Regeringsverklaring worden op het maatschappelijk vlak een aantal accentverschuivingen gelegd.

De leden van de oppositie zullen deze accentverschuivingen misschien op een andere wijze benaderen, maar als leden van de meerderheid is het onze plicht de positieve punten te beklemtonen.

De vele bevoegdheden die ons zijn toebedeeld laten ons toe een aantal regionale problemen op een andere

manier aan te pakken. Met vereende krachten kunnen wij tot een betere analyse komen van de probleemgebieden in Vlaanderen en kunnen wij nagaan welke de positieve factoren zijn die wij kunnen stimuleren en welke de negatieve factoren zijn die wij kunnen wegwerken. Door een gezamenlijk beleid op economisch vlak, via Huisvesting, Volksgezondheid en Gehandicaptenzorg kunnen wij de problemen in die probleemgebieden nu beter benaderen dan in het verleden. Ik pleit niet alleen voor de gebieden die door de Europese Gemeenschap zijn erkend.

Na een analyse van de problematiek van een bepaalde streek moeten wij via programma's de noodzakelijke inputs geven die naast het economisch aspect de infrastructuur, de sociale, en culturele aspecten behandelen. Dat is een bijkomend element.

Mijnheer de Voorzitter, ik geef dit als voorbeeld om te bevestigen dat er wel een dynamiek kan worden ontwikkeld. Wij kunnen die terugvinden in uw Regeringsverklaring want u hebt in dit verband zelfs een nota opgenomen waarbij bepaalde plattelandsstreken nader worden bekeken. Dat betekent niet dat wij ons opnieuw moeten verliezen in provincialisme of regionalisme. Integendeel, wij hebben de zorg om de troeven die zich op het Vlaamse vlak manifesteren maximaal uit te spelen. Dat betekent dat wij onze economie gezond moeten houden en dat wij daar op de ingeslagen weg verder moeten gaan. Op het culturele vlak moeten wij impulsen geven om onze bevolking op een hoger peil te brengen en ons wa-

Moors

penen tegen de vervlakking van de maatschappij. Wij moeten in Vlaanderen promoten dat daadwerkelijk meer is afgestemd op de noden van de bevolking.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil vooral enkele woorden zeggen over de belangrijke sector van het onderwijs. Het grootste gedeelte van het budget van de Vlaamse Gemeenschap zal naar onderwijs gaan. Dat is een belangrijke opdracht. Men zegt wel dat het onderwijs feitelijk reeds was geregionaliseerd op het nationale vlak. Dat is inderdaad juist. De jongste jaren was er een Nederlandstalig en een Franstalig Minister van Onderwijs. Wij weten echter ook dat net dit nationale vlak dikwijls een belemmering was om tot bepaalde oplossingen te komen zoals bij voorbeeld in verband met de vragen hoe wij het globale onderwijsbeleid zien en hoe wij de vernieuwing zullen realiseren.

Ik wil hier enkele elementen naar voren brengen waarbij wij oog moeten hebben voor een toekomstgericht onderwijs. Wij stellen vast dat het onderwijs op maatschappelijk vlak momenteel duidelijk een andere rol vervult dan in het verleden. Als ik spreek over het verleden, dan bedoel ik de jaren zestig. Welke wijzigingen hebben zich voltrokken? Op de eerste plaats is er de vraag naar kwaliteit. De kwaliteitseisen worden zeer hoog gesteld. Wij verwachten dat men de jongeren op het ogenblik een vorming geeft waardoor zij meer persoonlijkheid krijgen, omdat de zogenaamde „zelfredzaamheid” zeer belangrijk is in deze ingewikkelde wereld, waarin iedereen een grote individuele verantwoordelijkheid draagt en men niet langer leeft in een gesloten gemeenschap waarin men zich veilig en zeker voelt. Wij vragen onze jonge mensen dat zij hun eigen weg zoeken op persoonlijk, maatschappelijk en beroepsvlak. Wij moeten hen daarvoor wapenen en een sterke persoonlijkheidsvorming geven. Dit wordt van het onderwijs geëist, meer dan in het verleden het geval was. Wij verwachten ook dat de jongeren zich maatschappelijk kunnen wapenen en integreren. Zij moeten eigen-

lijk „gemeenschapswezens” zijn en moeten met anderen kunnen communiceren. Ook de bedrijfswereld stelt vaak de vraag of jongeren met anderen kunnen samenwerken. Dezelfde vraag stellen wij ook op het gebied van vrijetijdsbesteding en op gezinsvlak, meer bepaald bij de communicatie tussen echtgenoten. Met elkaar kunnen communiceren is een eis die in het onderwijs heel sterk zou moeten worden beklemtoond. Wij vragen de jongeren eveneens dat zij zich beroepsmatig weten in te passen in de snel evoluerende maatschappij. Wij stellen vast dat de beroepswereld inderdaad zeer snel evolueert en dat de wetenschappelijke vooruitgang en de nieuwe managementtechnieken er een grote inbreng in hebben. Dit vraagt van de jongeren een grote flexibiliteit. De oudere werklozen, zoals men hen noemt, voor wie bijzondere financiële maatregelen op nationaal vlak werden getroffen vormen een probleem, omdat zij zich niet meer kunnen aanpassen, niet flexibel genoeg zijn voor de nieuwe management-, organisatie- en arbeidstechnieken die door de bedrijven worden gevraagd. Zij voldoen evenmin aan de kwalificatie-eisen om zich in een beroep waar te kunnen maken. Daar ligt de eigenlijke uitdaging voor de jonge generatie. Zij moet zich anders en beter oriënteren. Men verwacht dat het onderwijs hiertoe een bijdrage levert. Ik weet dat niet enkel het onderwijs hierin een rol speelt. Ik beklemtoon dat onderzoeken hebben uitgewezen dat ook het gezin steeds een zeer grote invloed zal blijven uitoefenen op het gedrag van de jongere en zijn toekomstmogelijkheden. Het onderwijs neemt echter hoe dan ook een belangrijk deel van de tijd van de jongeren in beslag, want wij hebben de leerplicht tot 18 jaar verlengd. Wij dwingen de jongeren tot 18 jaar naar school te gaan en 30 tot 40 procent studeert verder tot 21 jaar en ouder. Het onderwijs heeft dus een enorme invloed op het jonge leven en kan eraan een bepaalde richting geven. Daarom moet het onderwijs met de nieuwe eisen rekening houden.

Een andere opdracht van het onderwijs is ongetwijfeld ook mee te gaan

met het wetenschappelijk onderzoek en het onderzoek op pedagogisch vlak. Wij dienen rekening te houden met de nieuwe mogelijkheden zoals onder meer de audio-visuele middelen, informatica, enzovoort. Het hele onderwijs, vanaf het lager tot het hoger onderwijs moet zich aanpassen en de wil hebben om op die nieuwe mogelijkheden in te spelen. Ook de beleidsmensen hebben de plicht daaraan mee te werken.

Ik vind het positief dat in de Regeringsverklaring is vermeld dat, wat het secundair onderwijs betreft, een einde zal worden gemaakt aan de dualiteit tussen de verschillende types, dualiteit die als het ware een oorlog heeft gecreëerd tussen die verschillende onderwijstypes en die gedeeltelijk, naast psychologische elementen, mede bepalend was bij de keuze van de ouders. Vanaf 1 september aanstaande zal, in tegenstelling met vroeger, een globale onderwijsstructuur worden vastgelegd waarin de totaliteit van het secundair onderwijs zich zal terugvinden. Er zal rekening worden gehouden met de afzonderlijke noden, maar daarnaast zal er de mogelijkheid zijn tot meer uniformiteit in het onderwijs.

Aangezien wij van de jongeren eisen dat zij tot 18 jaar naar school gaan, hebben wij ook de plicht hen te begeleiden bij het kiezen van de juiste richting. Dit is een belangrijke uitlating.

Bovendien moeten wij ook rekening houden met het feit dat steeds meer eisen aan het onderwijs zullen worden gesteld. Het volstaat de kranten van de jongste weken door te nemen om deze nieuwe eisen te kennen.

Er is vaak sprake van kindermishandeling en van het falen van het onderwijs op dat vlak. Men had het ook over de drugverslaafden en men verwees naar wat het onderwijs hieraan kan doen. Er is ook sprake geweest van jongeren die niet kunnen lezen of schrijven. Het onderwijs wordt hiermee onrechtstreeks verweten aan al deze problemen te weinig aandacht te hebben besteed. Tegenwoordig worden, bij voorbeeld, er ook eisen gesteld in verband met de verkeersopvoeding. Ik heb zelfs vernomen

Moors

dat er een studiedag werd gepland over de leef- en eetgewoonten van de jeugd. Ook daar werden verwachtingen gekoesterd naar het onderwijs toe.

Mijnheer de Voorzitter, ik geef hier enkel een ongeordende opsomming van wat ik de jongste drie weken vaststelde in kranten en op TV. Het is natuurlijk onmogelijk dat het onderwijs al deze problemen kan oplossen, temeer omdat men dan wordt geconfronteerd met de inhoud van de bestaande vakken. Vorig weekend hebben wij trouwens het dispuut meegemaakt in verband met het vak „Geschiedenis”. Niet alleen voor dit vak worden meer uren gevraagd. Ook de leraren lichamelijk opvoeding, aardrijkskunde, Nederlands en Latijn vragen meer uren. Iedereen voelt zich tekort gedaan en vindt dat hij over te weinig uren beschikt om zijn vak op een degelijke manier te kunnen geven. Welnu, de verwachtingen van buiten en van binnen het onderwijs betreffende de inhoud die moet worden gegeven aan de opleiding is zo groot dat niet op alles kan worden ingegaan. De beslissing moet van binnen het onderwijssysteem zelf komen. Daar moet men oordelen wat kan worden gegeven en op welke manier dit kan gebeuren. Als politici zullen wij daar ook moeten trachten aan tegemoet te komen ; ik bedoel hiermee dat we moeten trachten een oplossing te geven zonder daarom persé iedereen datgene te geven waarop hij meent recht te hebben. Ik heb het gevoel dat wij naar een zekere vorm van corporatisme van de leerkrachten gaan binnen het onderwijs. Dit doet niets af aan onze bekommernis om de inhoud die men moet geven aan bepaalde vakken. Ik meen dat nu niet de discussie aan de gang is over de inhoud zelf van het vak „Geschiedenis”. De pedagogen, de leerkrachten zelf en de onderwijsdirecties moeten die inhoud bepalen. Zij moeten nagaan hoe, op een eigentijdse manier, moderne geschiedenis kan worden gegeven, hoe de verantwoorde evolutie van de maatschappij kan worden aangegeven. Zij moeten uitmaken hoe de andere vakken pedagogisch verantwoord kun-

nen worden gegeven. Er moet hulp komen van buitenuit, maar wij moeten de verantwoordelijkheid laten aan de betrokkenen en mogen verwachten dat zij die ook op zich nemen.

Een andere element, steeds in verband met het onderwijs, dat ik hier wil naar voren brengen is een vraag naar het beroepsleven toe. Ik heb reeds gewezen op de noodzaak van aanpassing van de jongeren aan het beroepsleven.

Het is duidelijk dat er op dit ogenblik wordt gevraagd om tot polyvalentie te komen. Er moet een meervoudige opleiding aan de leerlingen worden gegeven. Zo alleen zijn zij in staat om de veranderingen die zich in het beroepsleven voordoen op te vangen. Immers, de informatici van vandaag zijn niet die van morgen. Aan degenen die vandaag aan de machines werken zullen morgen andere eisen worden gesteld. Daar moet dus worden gewaakt voor een polyvalente opleiding.

Wij moeten ook meer oog krijgen voor de kwaliteit op zichzelf van de opleiding. De eisen voor het onderwijs liggen hoog zowel op het vlak van de persoonlijkheid, de sociale vorming en de beroepsvorming. Wij moeten eens nagaan hoe het huidig onderwijs functioneert. Wij stellen vast dat 50 procent van de jongeren aan de universiteit mislukken in het eerste jaar van de kandidatuur. Dat is een veel te groot aantal. De investeringen met gemeenschapsgelden zijn daar onverantwoord. Hieraan te remediëren is een opdracht van uit de Vlaamse Gemeenschap.

Hoe is het bij voorbeeld gesteld met de talenkennis ? Terecht zegt men dat deze sterk achteruitgaat. Wij pleiten voor het promoten van het talenonderwijs. Nu is het ogenblik gekomen om duidelijk tot de Vlaamse jeugd te zeggen dat het zich afzetten tegen een andere taal of gemeenschap niet meer opgaat. Het negeren van, bij voorbeeld de andere landstaal is uit den boze. Wij moeten de jeugd leren de andere cultuur te herontdekken en dat kan maar gebeuren door op de eerste plaats de taal te

leren. Ik pleit dus voor een grotere kennis van de Franse taal, maar ook van andere talen.

De heer J. Sleecx : Ik veroorloof mij u even te onderbreken.

Ik heb enkele jaren in het onderwijs gestaan. De onderwijsproblematiek op zichzelf is niet mijn specialiteit, maar ik heb ervaren dat bij zowel jonge als oudere leerlingen vaak voor de hand liggende automatismen ontbreken. Vaak beheersen de leerlingen niet eens de essentiële spellingsregels. Leerlingen van 16, 17 en 18 jaar hebben bij voorbeeld heelwat moeilijkheden met de regel van drie uit de wiskunde.

Zouden wij in het onderwijs er niet goed aan doen om opnieuw belangrijke automatismen er bij de leerlingen in te hameren ? Ik heb het gevoelen dat in het onderwijs er teveel werd geëxperimenteerd met als resultaat dat 18-jarige leerlingen aan de lopende band dt-spellingsfouten maken. Het gebeurt nogal eens dat leerlingen van die leeftijd mij hun dissertatie laten lezen. Op één bladzijde vind ik dan vaak zeven of meer dt-fouten. Dat zijn zaken waaraan dringend moeten worden verholpen.

De heer Moors : Inderdaad, de kennis van onze moedertaal is bij de leerlingen soms erbarmelijk. Er zou een hele opsomming kunnen worden gegeven over bepaalde tekorten. De kwaliteit van het onderwijs moet ten aanzien van die problemen worden verbeterd.

Ik wil het grote onderscheid in kwaliteit tussen de scholen beklemtonen. Zo heb ik uit gesprekken met personeelsdirecteuren van bedrijven in verband met de scholingsgraad vernomen dat sommige grote bedrijven — en dit ingevolge opgedane ervaring bij selectie — een dusdanige kwalificatie met betrekking tot de scholen uit hun streek hebben gedaan dat zij sollicitanten uit bepaalde scholen voor de screening weigeren, omdat zij de kwaliteit van die scholen te laag vinden. Het verschil in kwaliteit tussen de diverse scholen is zo groot dat dit onder de aandacht moet worden gebracht. Wij moeten streven

Moors

naar meer gelijkheid inzake de kwaliteit.

Mijnheer de Voorzitter, een ander element waarmee wij de volgende jaren rekening moeten houden, is ongetwijfeld de evolutie van het leerlingenaantal. Wanneer men prognoses maakt — ik wil hier niet lang blijven bij stilstaan — zouden volgens gegevens, tussen het schooljaar 1987-1988 en het schooljaar 1999-2000, dus over een periode van 11 jaar, het lager- en kleuteronderwijs 78.000 leerlingen minder hebben, minder hebben, zijnde 14 procent; het secundair onderwijs 50.000 leerlingen minder, zijnde 11 procent van het huidige bestaand. De weerslag hiervan op het onderwijs moeten wij eveneens bekijken en dan ook een aangepaste politiek voeren.

Ik zal niet ingaan op de eisen van het onderwijzend personeel. Collega Van Peel zal dit verder uitdiepen. Er worden heel wat vragen gesteld omtrent de motivatie, de beloning, het probleem van de vergrijzing en dergelijke meer. Kortom, ik heb getracht een aantal elementen aan te halen waaruit blijkt dat wij in staat moeten zijn een ander onderwijsbeleid te voeren. Het onderwijsbeleid moet meer worden afgestemd op de behoeften van de jongeren maar tevens moet het onderwijs aan de huidige gestelde uitdagingen beantwoorden.

Mijnheer de Voorzitter, hoewel ik bijzondere aandacht heb gehecht aan de inhoud van het onderwijs, wil ik eveneens wijzen op de politieke verantwoordelijkheid die wij dragen. Gedurende 30 jaar hebben wij een onderwijsbeleid gevoerd dat nogal sterk gericht was op de financiering van het onderwijs. De concurrentie van de netten, de ideologische tegenstellingen zijn een politiek gegeven. Wij moesten daarvoor een oplossing brengen. Toch denk ik dat deze punten nu veel minder scherp worden gesteld dan in het verleden. Wij kunnen dus nu een meer geëigend beleid voeren waarin desondanks de zorg voor de financiering van het onderwijs blijft bestaan. Tenslotte is de financierbaarheid van het onderwijs en de middelen ervoor ter beschikking

te stellen op de eerste plaats onze verantwoordelijkheid.

Namens mijn fractie vraag ik uw aandacht voor het politieke akkoord afgesloten op 9 november 1988. Het ligt aan de basis van een nieuwe geest, met betrekking tot het onderwijs, die kan groeien binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Dat politieke akkoord omvat vele facetten met name de oprichting en het functioneel maken van de ARGO; het personeelsstatuut; de subsidiëring van de werkingstoelage; het opnieuw „bekijken” van de betoelaging inzake scholenbouw; het mogelijk maken van pedagogische inspecties en dergelijke meer.

Onze fractie vraagt er de komende jaren werk van te maken om dit beleid te kunnen realiseren.

Mijnheer de Voorzitter, door het zelfstandig worden van onze Vlaamse Gemeenschap inzake onderwijs, worden wij in staat gesteld een nieuw dynamisch beleid te voeren aangepast aan de noden en de wensen van onze Vlaamse Gemeenschap, van onze Vlaamse bevolking. Het is de taak van de politici om dit, samen met de onderwijsgemeenschap en de hele volksgemeenschap waar te maken. **(Applaus bij de CVP, SP en VU)**

De Voorzitter: De heer Sleecx heeft het woord.

De heer J. Sleecx (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, heren Minister, collega's, ik zal voornamelijk één aspect belichten, met name het energiebeleid. Tevens zal ik zeer bondig ingaan op de problematiek van het racisme.

De Vlaamse Executieve bevestigt in haar beleidsverklaring haar verzet tegen de bouw in ons land van een achtste kerncentrale, die de elektriciteitsproducenten — ondanks Tsjernobyl — maar al te graag in Doel wensten in te planten.

Deze passage van het Vlaamse Regeerakkoord is er ongetwijfeld gekomen dank zij — en ik wens dit te beklemtonen — de standvastige houding van de SP-Ministers, die met dezelfde vastberadenheid als in de na-

tionale Regering doen wat zij reeds jarenlang hebben gezegd en zeggen wat zij de komende jaren zullen doen.

Doel V komt er dus niet, althans voorlopig niet. Dit stelt ons weliswaar tevreden maar het mag geen reden zijn om op onze lauweren te rusten. Inderdaad, wil men vermijden dat de elektriciens binnen enkele jaren hun vraag voor Doel V opnieuw stellen — en misschein met meer succes dan vandaag — zal de overheid dringend een energiebeleid moeten voeren, ten aanzien van de diverse actoren die iets minder voluntaristisch zijn dan tot hertoe het geval was.

Het komt er thans op aan als het ware de gewestplannen voor het energielandschap op te stellen. Deze gewestplannen moeten de elektriciens eens en voorgoed de lust ontnemen zich verder in het nucleaire avontuur te storten.

De hoeksteen van elk overheidsbeleid inzake energie moet het rationeel energieverbruik zijn, kortom REV genoemd. Alle internationale instanties zijn het ter zake eens, inclusief het Internationaal Energie Agentschap en de Commissie van de Europese Gemeenschap. Tot voor kort was het REV-beleid hoofdzakelijk een nationale aangelegenheid, afgezien van enkele niet onbelangrijke uitzonderingen, zoals de valorisatie van de restwarmte in de elektriciteitscentrales en de energierecuperatie bij de afvalverbrandingsinstallaties.

Sinds januari van dit jaar is de bevoegdheid inzake REV in zijn geheel naar de Gewesten overgeheveld. Dit is ongetwijfeld de innovatie bij uitstek, die de recente Staatshervorming op het energiebeleid heeft teweeggebracht. Het belang van deze bevoegdheidsoverdracht kan moeilijk worden onderschat. In principe beschikt de Vlaamse Regering over het belangrijkste instrument om de energievraag te beteugelen.

Toch zal hierbij rekening moeten worden gehouden met enkele bijzonder zware handicaps, waarover ik verder zal uitweiden.

Mijnheer de Minister, volgens mij is

Sleecx

de tijd definitief voorbij dat men zich kon verschuilen achter bevoegdheidsversnippering tussen nationale en regionale overheden om het Vlaams energiebeleid te reduceren tot de organisatie van bij voorbeeld een hoog technologische T-dag over dit belangrijke onderwerp.

Het passief toekijken van de vorige Vlaamse Regering staat in schril contrast tot de veelvuldige acties die haar Waalse tegenhanger sinds 1980 heeft ontplooid. Inzake energiebeleid is er ongetwijfeld een België met twee snelheden ontstaan. De Vlaamse achterstand ter zake moet zo spoedig mogelijk worden weggevoerd.

Het verheugt ons dan ook ten zeerste dat de huidige Vlaamse Executieve van het REV-beleid in feite een toprioriteit heeft gemaakt of zeker wenst te maken, dit omwille van economische en ecologische redenen.

De Minister van Energie weze echter gewaarschuwd dat sommige lobby's er niet zullen voor terugdeinzen een politiek van integrale elektrische verwarming voor te stellen als een rationele aanwending van primaire energiestoffen en als een politiek van REV. Niet alleen in de privé-woningbouw, maar ook in de sector van de sociale woningbouw wordt steeds meer integraal elektrische verwarming toegepast. Ik kreeg graag hieromtrent het standpunt van de Minister. Welke maatregelen voorziet hij om deze nieuwste evolutie om te buigen ?

Dankzij het schrappen van Doel V blijft het rationeel energieverbruik al zijn potentiële ontplooiingskansen ten volle behouden. Het is nu aan de Vlaamse Regering aan dit beleid concreet gestalte te geven, maar eenvoudig zal dit evenwel niet zijn, zeker niet in een periode van lage energieprijzen als gevolg van een overcapaciteit op de internationale energiemarkt, enerzijds, en een steeds snellere aanzwengelende economie, anderzijds. Bovendien hoeft men hierbij op de spontane en vrijwillige medewerking van de energiebedrijven absoluut niet te rekenen. Vanuit hun huidige doelstelling van winstmaximalisatie zijn zij dus niet gemotiveerd

om een inspanning te leveren op het vlak van REG. Dit is een eerste-zware handicap waarmee de Vlaamse Executieve bij de uitstippeling van haar beleid terdege rekening zal moeten houden. Nochtans is de medewerking van de energiedistributiebedrijven onontbeerlijk voor het welslagen van een waar REG-beleid. Mijn vraag is duidelijk. Hoe denkt de Minister zich van deze medewerking te kunnen verzekeren ? Een beleid van REG kan niet los worden gezien van het tariefbeleid betreffende de verschillende energiedragers. Hoe men het ook draait of keert, de prijs van de energie is voor de verbruiker uiteindelijk het doorslaggevend argument. Dit zal bepalen in welke mate hij bereid is te investeren in energiebesparingsuitrustingen.

Dat het tariefbeleid een nationale bevoegdheid blijft is een tweede zeer ernstige handicap waarmee het autonome Vlaamse REG-beleid hoe dan ook rekening zal moeten houden. Het is enkel via vertegenwoordigers in de bestaande concertatie-organen zoals het controlecomité voor elektriciteit en gas dat de Vlaamse Executieve medezeggenschap kan verwerven in de tariefpolitiek. De socialisten pleiten ervoor dat de Vlaamse Regering al haar gewicht in de schaal zou werpen om een REG-vriendelijke tariefhervormingspolitiek tot stand te brengen, zoniet zal het Vlaams REG-beleid — alle mooie voornemens ten spijt — niet de gewenste vruchten kunnen afwerpen.

Het geïntegreerd energiebeleid dat de Vlaamse Executieve zich voornemt te voeren, zal moeten uitmonden in tal van precieze en concrete acties in nagenoeg alle sectoren van de samenleving zoals de industriële sector, de huisvestingssector, de vervoerssector en dies meer. Daartegenover staat dat de Regeringsverklaring zeer vaag blijft, zowel in de omschrijving van de uiteindelijk te bereiken doelstellingen als in de concretisering van de te nemen acties. Dat wil zeggen dat de kapstokken er wel zijn, maar dat de kleermaker nog zeer veel werk voor de boeg heeft.

De vraag die op dit ogenblik in de Vlaamse Raad rijst is of het niet nut-

tig kan zijn in de Vlaamse Raad een Vlaams energiedebat te voeren. De vraag dient gesteld hoe wij dit gaan aanpakken. Welk belang heeft een rationeel energieverbruik ? Welk is het standpunt van de verscheidene fracties hierover ? Het kan nuttig zijn ook in de Vlaamse Raad, zoals reeds is geschied in het nationale Parlement, inzake energie in het algemeen een debat te voeren ?

Mijnheer de Minister, ik wens nog een woord te zeggen over het SCK. Ik zal ter zake niet te ver uitweiden, maar enkele krachtlijnen in verband met het SCK naar voren brengen.

De gedeeltelijke overheveling van het SCK naar de Vlaamse Gemeenschap, namelijk de niet-nucleaire programma's, die 33 procent van de werkings- en onderzoeksactiviteiten van het SCK uitmaken, zal met zich meebrengen dat volgens de SP het centrum op een dergelijke wijze moet worden opgevat en gestructureerd dat dit wereldwijd bekend onderzoekscentrum verder wordt uitgebouwd. Dat is enorm belangrijk voor de Kempen, enerzijds op het vlak van de tewerkstelling en anderzijds voor de wetenschappelijke uitstraling van de streek. Wij menen dat alles in het werk moet worden gesteld om van het SCK een waarachtig polyvalent Vlaams Energie- en Milieuonderzoekscentrum — het VEM — te maken. Dat is enkel mogelijk wanneer wij ons concentreren op enkele onderzoeksdomeinen, op het vlak van energie, milieu en nieuwe materialen. Het SCK moet vanwege de Vlaamse Executieve alle kansen krijgen zich in de toekomst verder te profileren als een internationaal vermaard hoog technologisch onderzoekscentrum.

Heren Ministers, het is een absolute must dat het SCK daartoe de nodige middelen zou bekomen — weze het via die 33 procent — opdat het ook op dat vlak wereldfaam zou genieten, waardoor wij naar buiten uit een enorme uitstraling zouden kennen.

Mijnheer de Minister, met de ingebouwde garanties voor een volledige autonomie en wetenschappelijke onafhankelijkheid zal het VEM ook onderzoeksopdrachten dienen uit te

Sleeckx

voeren voor andere instanties. Zulks zou kunnen gebeuren zowel in verband met de nationale Regering, als in verband met de privé-sector. Het VEM zal ertoe moeten worden aangespoord zeer nauw samen te werken met de andere onderzoeksteams in de universiteiten. Deze samenwerking zou de vorm kunnen aannemen van een grotere mobiliteit van vorsers tussen voornoemde centra.

Mijnheer de Minister, ik blijf nog even stilstaan bij de problematiek van de Limburgse mijnwerkers. Op dit ogenblik zijn de mijnwerkers in Limburg ten zeerste verontrust over het feit dat de Vlaamse Regering heeft gevraagd de plannen voor KS-West opnieuw te actualiseren. Dat heeft bij zeer veel mijnwerkers een aantal vragen doen rijzen. Ook de vakbonden vragen zich af wat er eigenlijk zal gebeuren. Tot op heden is er naar mijn mening nog ongeveer 50 miljard frank tot 1996 voor KS voorzien. Ik vestig er vooral uw aandacht op dat bij de Limburgse mijnwerkers het gevoel leeft dat aan dit bedrag zal worden „geknabbeld”, wat op het vlak van de tewerkstelling enorme repercussies zou hebben. In 1987 werd immers beslist de helft van het geld, dat KS uit de enveloppe overhield, terug te storten naar de staatskas. In 1987 bedroeg dat 400 miljoen frank, in 1988 was het reeds 1 miljard frank, dat wil zeggen dat 500 miljoen frank naar de staatskas werden teruggestort. De arbeiders van KS maken zich daarover veel zorgen en vragen wat dat plan en die actualisering inhoudt.

Heren Ministers, op deze vraag zou ik zeer graag een antwoord bekommen, vermits dit in de Limburgse streek zeer veel beroering verwekt.

Minister N. De Batselier : Mijnheer Sleeckx, het komt mij voor dat men op dit punt een beetje de gekke toer op gaat. Men maakt zich daar zorgen over iets wat niemand heeft gezegd. Men legt mij allerlei verklaringen in de mond, die ik nooit heb uitgesproken. Er wordt zelfs beweerd dat ter zake op mijn verzoek bepaalde zinnen in het Regeerakkoord werden

opgenomen. Dat is totaal onjuist. Ik heb niet om die zin verzocht, maar dat is minder ter zake.

Ik wijs er enkel op dat ik solidair ben met wat over de actualisering inzake gans het dossier van KS wordt vermeld. Ik denk eveneens dat diegene, evenals de vakbonden, die daarover reeds een gesprek met mij hebben gehad, zeer goed weten waarover het hier gaat. Deze actualisering impliceert dat men zal moeten nagaan hoe men het best de overgedragen middelen voor KS in de toekomst moet aanwenden. Dat kan op verschillende wijzen. De Vlaamse Executieve heeft nog voor geen enkel scenario geopteerd. Alleszins kan slechts van vervroegde sluiting worden gesproken indien er alternatieve tewerkstelling wordt voorzien. Wanneer zou blijken dat er niet voldoende voor handen is, kan er naar mijn strikt persoonlijke mening geen sprake zijn van vroeger te sluiten dan 1996.

Indien men nu verklaart — zoals ik nog vandaag lees in bepaalde kranten — dat volgens sommige opzichters nu al moet rekening gehouden worden met een kolenproductie na 1996, kan ik alleen antwoorden dat men dat iets vroeger had moeten eisen en dat op dat vlak de vorige nationale regering ons daarvoor een aantal middelen gelimiteerd heeft overgedragen. Hier kan alleen nog sprake zijn van het optimaal benutten van wat er aan ruimte vrijkomt.

Het feit dat noch ik noch de Executieve uitspraak hebben gedaan over de richting die zal worden genomen, klopt volledig. Dit laat toe om in de toekomst te evalueren wat de rol van de steenkool kan zijn. Dat betekent dat daaromtrent de discussie nog open is. Als men ooit zou opteren voor een kolenproductie na 1996 dan zal in dat geval dit moeten gebeuren met eigen middelen en niet met de middelen die vandaag worden overgeheveld vanuit de nationale overheid. Gezien de beperkte financiële middelen van de Vlaamse Gemeenschap tot 1995-96 zal dit geen sinecure zijn.

Minister J. Sauwens : Aanvullend kan ik de heer Sleeckx mededelen dat van het woord sluiting of ver-

vroegde sluiting nog geen sprake is geweest in de Executieve. De tekst van het Regeerakkoord houdt enkel in dat wij de huidige situatie van de KS terdege onderzoeken. Ik bevestig de woorden van de heer De Batselier, namelijk dat wij rekening moeten houden met de reële noden en problemen die zich stellen, onder meer in West-Limburg. Het debat daaromtrent is inderdaad volledig open en er is op geen enkel ogenblik een engagement genomen in verband met enige sluitingsdatum. Wat dat betreft bestaat er in Limburg terecht heel wat ongerustheid. Het debat moet worden gevoerd, maar dat zal in volledige openheid naar de Vlaamse Raad toe gebeuren. Er is geen enkele beslissing genomen, integendeel.

De heer F. Aerts : Waarover vraagt u dan ons akkoord ?

De heer L. Dhoore : Mijnheer Sleeckx, het is misschien vervelend dat wij u onderbreken, maar u hebt een heel belangrijk en delicaat probleem naar voren geschoven.

De heer J. Sleeckx : Ik meen dat de bespreking van de energiesector daartoe de gepaste gelegenheid is.

De heer L. Dhoore : U hebt daartoe natuurlijk het volste recht en het doet ons zelfs genoegen dat het debat op die wijze wordt geopend. Het voorlopig antwoord dat de beide Ministers geven betekent voor ons, Limburgers, reeds een hele geruststelling. Wij menen nochtans dat het wenselijk zou zijn om, niet in dit kader — want daarvoor ontbreekt het aan tijd en ruimte — maar eventueel tijdens een commissievergadering, dit probleem rustig uit te praten. Want, mijnheer De Batselier, er zijn bepaalde uitspraken die u nu doet en waarover wij in de wandelgangen een paar weken geleden uitvoerig hebben gepraat, die ik niet zonder meer aanvaard. Wanneer men zegt dat er geen geld voorzien zou zijn voor na 1996 is dat op het eerste gezicht juist, maar ik wens daarop toch enkele nuances aan te brengen.

Ik herhaal dat uw antwoord zeker positief is en dat mijn onderbreking niet negatief of kritisch is bedoeld. Mijn-

Dhoore

heer de Voorzitter, ik wens de collega's van de Commissie en de betrokken Ministers uit te nodigen om op een ander ogenblik, wellicht in de Commissie, daarover een grondig debat te voeren.

Minister N. De Batselier : De financieringstabel is duidelijk : vanaf 1996 komt er 0 frank bij. Ik spreek mij niet meer uit over het plan. Vroeger heb ik mij er in andere omstandigheden al over uitgesproken maar dat doet nu niet ter zake. In 1996 moet KS rendabel zijn want er is geen geld meer bij de overdracht.

De enige nuance is dat door de versnelde afslanking, die zich in de praktijk voordoet, ruimte vrij komt. Dat is wat de heer Sleecx het miljard voor 1988 noemt. Een half miljard komt in feite terug naar de Gemeenschap. Een half miljard blijft voor de reconversie.

De Voorzitter : Er resten de heer Sleecx nog slechts drie minuten om zijn betoog af te ronden.

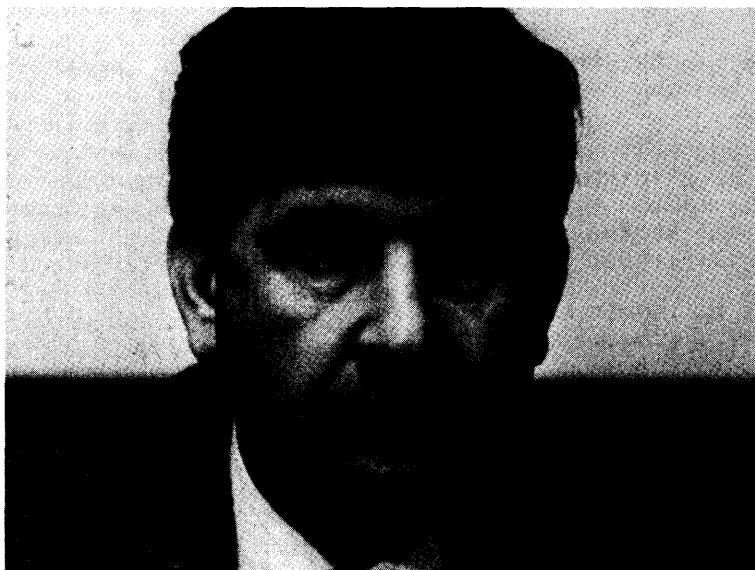
De heer J. Sleecx : Mijnheer de Voorzitter, ik werd verschillende keren onderbroken.

De Voorzitter : Ik heb daarmee rekening gehouden, mijnheer Sleecx.

De heer J. Sleecx : Mijnheer de Voorzitter, de vraag had de bedoeling een opheldering te krijgen. Ik meen dat vele mijnwerkers in Limburg, die inderdaad zeer ongerust waren, voldoende antwoord hebben gekregen en iets geruster zullen zijn.

Een fenomeen dat onze maatschappij enorm bedreigt, is het racisme. Op 17 april verschijnt een boek van Hugo Gijssels. Ik heb het manuscript bij me. Ik raad alle leden aan dat boek ten gronde te lezen. Het gaat over het verdriet van Vlaanderen, met andere woorden over het Vlaams Blok van 1938 tot 1988.

Wat in het boek staat, neem ik aan voor waar en is iets dat in een beschaafde samenleving niet meer kan. De partijen hebben de plicht zich af te zetten tegen de feiten die zijn vermeld in het boek en tegen de activi-

Volgens de heer M. Didden (C VP) heeft de Vlaamse Regering een unieke kans om de motivering van haar personeel te verbeteren door het opleggen van een eigen stijl, waardoor het vertrouwen van de bevolking voor haar administratie kan worden gewonnen

teiten die door het Vlaams Blok worden ontketend. Ik stel vast dat de pamfletten die in Mol verschijnen mensonterend zijn.

Ik heb de gewoonte paard en ruiters te noemen. Ik zal enkele citaten voorlezen. De heer Karel Dillen zegt op 23 januari 1988 in Vrij Nederland : „Ik kan niet ontkennen dat de ideeën van Nols en Le Pen over het vreemdelingenvraagstuk ons wel aanspreken.” Wij weten allemaal wat Le Pen eigenlijk bedoelt. De heer Dillen zei in 1979 : „Ik ben trots en dankbaar om te mogen spreken in naam van een groot Vlaams leider als Ericson.” Ook daarbij heb ik bedenkingen. Ik lees ook de woorden van de heer Annemans in Vrij Nederland van 23 januari 1988 en vandaar dat ik ze in dit forum wil voorlezen : „Als iemand mij op een belangrijk forum, zoals het Parlement bij voorbeeld, een racist noemt, zal ik juridische stappen ondernemen. Als één of andere linkse wauwelaar mij in zijn krant van racisme beschuldigt, lig ik daar niet van wakker.”

De praktijken van het Vlaams Blok — laten we het kind bij naam noe-

men — kunnen werkelijk niet blijven bestaan. Boven de partijen heen moeten we een front vormen om dat racisme, dat sterker en sterker wordt, en de activiteiten die door het Vlaams Blok worden ontwikkeld, te „verketteren” want zo iets kan in een beschaafde samenleving echt niet meer. Vanop deze plaats wil ik een duidelijke oproep doen. **(Onderbreking van de heer Dewinter)**

Mijnheer Dewinter, u hoeft mij niet te onderbreken want ik wil ook nog een van uw uitspraken citeren. Op 24 maart 1988 zegt u het volgende : „Het VMO heeft een pioniersrol vervuld. Wij moeten niet naar die mensen beginnen stampen zoals de politici die de VMO'ers de wandluizen van de Vlaamse Beweging hebben genoemd.”

Om te besluiten nog een laatste citaat van de heer Dillen, uitgesproken op het congres van het Vlaams Blok : „Wanneer men de derde leeftijd nadert, heeft men alle beledigingen wel gehad. Racist en facist kunnen er dan maar bij komen. Voor mij zijn dit zelfs eretitels.”

Sleecx

Geachte collega's, ik meen dat het meer dan hoog tijd wordt dat de democratische partijen zich sterk afzetten tegen de praktijken van het Vlaams Blok in verband met gastarbeiders. Ik vind het hoogst nodig dat wij deze partij isoleren en met alle partijen samenkomen om een bepaalde tactiek te ontwikkelen.

De heer K. Dillen : Mijnheer de Voorzitter, ik wens niet het woord te vragen voor een persoonlijk feit.

De Voorzitter : Ik neem hiervan akte.

De heer Buchmann heeft het woord.

De heer J. Buchmann (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, collega's, bij het ontvangen van het Vlaams Regeerprogramma heb ik niet kunnen nalaten eerst en vooral eventjes naar het hoofdstuk Huisvesting te kijken. Zoals u weet, mijnheer de Voorzitter, ligt deze materie mij zeer nauw aan het hart.

Met verstomming heb ik vastgesteld dat over dit ontwerp slechts vijf bladzijden werden geschreven. Bovendien staat de tekst bol van algemeenheden en niets zeggende citaten.

De rubriek Huisvesting kan in twee hoofdstukken worden opgedeeld.

Enerzijds de sociale huursector ; ik neem daarbij ook de verkoopsector die nu werd samengebracht, met name de vroegere Landmaatschappij en de NMH. Daarbij voeg ik nog het Vlaams Woningfonds dat goedkope leningen verschaft aan kandidaat-bouwers, die daarvoor in aanmerking komen ; anderzijds de premiestelsels.

Mijnheer de Voorzitter, bijna acht jaar geleden zaten wij met een vreselijke kater wat de schulden van het verleden betrof inzake Huisvesting. Het eerste wat ik toen heb gedaan is gaan zoeken hoe de financiering van de huisvesting kon worden geregeld.

Wat de huidige financiering van de huisvesting betreft, lees ik op bladzijde 103, punt 9 van het Vlaams Re-

geerprogramma wat volgt : „De technisch-financiële mogelijkheden moeten onderzocht worden om de investeringen van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij op een zo hoog mogelijk peil te houden in functie van de woonbehoeften met een zo klein mogelijke budgettaire last.” De financiering van de huisvesting — wat toen een vreselijk probleem was en nog steeds is — beslaat wel geteld vier lijnen en twee woorden in uw Regeerprogramma. Dat vind ik fantastisch ! Het is fantastisch geschreven en men kan er alle kanten mee uit. U heeft dit in vier lijnen kunnen schrijven. Dat is ongelooflijk knap. Kunt u mij verklaren wat u met die zin bedoelt ?

Minister L. Van den Bossche : Over die zin kunnen wij het eens zijn.

De heer J. Buchmann : U bent het eens met mij dat men met die zin alle kanten uit kan.

Is men de financiering dan vergeten. Ik veronderstel van niet. Ik ben dan eens gaan nakijken wat men zou kunnen vergeten zijn. Voor 1989 zijn er 8,485 miljard aan annuïteiten te betalen. In 1990, 5,121 miljard, in 1991 10,410 miljard en in 1992 10,653 miljard tot 2000 96 miljard. Waarom wordt over die financiering van de huisvesting niets meer gezegd en hoe zullen die bijna 100 miljard worden betaald ? Is men van plan de prefinanciering opnieuw te prefinancieren, terwijl de prefinanciering toch het probleem was. Nergens wordt dus over dat gigantisch bedrag gesproken en nergens wordt gezegd hoe men het gaat wegwerken. Graag kreeg ik daarover een antwoord.

De nood inzake huisvesting is groot en de middelen zijn beperkt. Als ik mij niet vergis voorzag de begroting oorspronkelijk in 4 miljard voor de twee maatschappijen, in ongeveer evenveel voor het Woningfonds en in ongeveer 4 miljard voor het premiestelsel. Wie kan tellen weet dat men met 4 miljard, geen 5 miljard kan uitgeven. Ik veronderstel dus dat men ofwel gaat prefinancieren, ofwel alternatieve financieringswijzen zal kiezen, maar hierover wordt ook niet gesproken.

Sommigen zullen zich herinneren dat wij vier jaar geleden in de Commissie Huisvesting epische discussies hebben gewijd aan alternatieve financiering en dat wij decretale mogelijkheden naar voren hadden geschoven. Daar wordt nu met geen woord over gerept. Wij hadden in feite aan twee mogelijkheden gedacht. Ten eerste, een alternatieve financiering door financiële instellingen. Op aanraden van de heer Van den Bossche moesten het bona fide financiële instellingen zijn die de sociale huisvesting zouden financieren via een soort lease back-contract of huurkoopcontract met de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, nu de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

Een tweede financieringswijze die wij ook hadden voorzien, en propageerden, was aan de huurder van een sociale woning de mogelijkheid geven die te verwerven. Met de middelen die dan vrijkwamen zouden nieuwe woningen worden gebouwd. Op die wijze zouden opnieuw sociale woningen ter beschikking worden gesteld van degenen die dat nodig hebben. Daarover wordt met geen woord gesproken. Ik zou graag van u vernemen of men heel die problematiek vergeet en zich beperkt tot niets of zeer weinig ter beschikking te stellen. U zegt wel dat, wanneer u over financiering spreekt, het binnen de budgettaire normen moet blijven. Ik kan daarin komen maar dan wordt er dus niet meer gebouwd. Het is dus het één of het ander.

U besteedt veel aandacht aan het aspect van het huren van een woning. Als ik mij niet vergis omvat dit driemaal meer lijnen dan voor de financiering. U drukt daar een aantal wensen uit. U zegt dat u een rondschrijven gaat richten aan alle huurders om uit te leggen wat de mogelijkheden zijn. Ik denk dat de meeste huurders dat weten. Ik wens u echter te wijzen op een belangrijk feit met name dat deze huurreglementering pas 45 dagen gangbaar is. U spreekt er nu al over om ze te wijzigen ten einde ze voor de huurders eenvoudiger te maken. Wanneer u op 12 oktober 1988 een huurreglementering in de Executieve goedkeurt die u 40 à 45 dagen later wenst te wijzigen en dat u dan

Buchmann

ook nog schrijft dat er een werkgroep zal worden opgericht — wij weten allemaal wat een werkgroep wil zeggen — die binnen het jaar een verslag zal moeten opmaken wat wil zeggen dat men ten vlugste binnen de twee jaar aan die reglementering iets zal kunnen doen, dan moet men zich toch wel de vraag stellen of de vorige Executieve geweten heeft wat zij deed op 12 oktober 1988. Bovendien kan men zich afvragen of iemand nog kan volgen hoe deze reglementering in elkaar zit. Wanneer deze reglementering om de haverklap gewijzigd wordt vraag ik mij af of de huurders nog zullen weten wat hun rechten zijn.

Er wordt ook geen woord gezegd over de fusie en de herstructurering van de erkende vennootschappen. Dit is, volgens mij althans, een probleem waaraan absoluut zou moeten worden gewerkt. Er zijn kleine, zeer kleine vennootschappen die amper leefbaar zijn. Er zijn mastodonten die veel te groot zijn en een veel te groot terrein bestrijken.

Mijnheer de Voorzitter, ik dring aan opdat men zo vlug mogelijk rekening zou houden met enerzijds de geografische ligging van de maatschappij en anderzijds de financiële mogelijkheden van deze maatschappij zodat men zou kunnen komen tot gezonde erkende vennootschappen die hun taak kunnen uitoefenen in het licht van de noden van de sociaal-behoef-tigen.

Ik wens te besluiten met nog heel even een oproep te doen inzake de premiestelsels. Over de premiestelsels in het kader van de verzekering tegen inkomstenderving hebt u bijna twee positieve lijnen geschreven. Hiervoor mijn dank.

Deze premiestelsels hebben er in feite mede voor gezorgd dat de bouwsector volledig terug op gang is gekomen en zelfs nu een kleine oververhitting kent. De premies moeten normaal worden uitbetaald vooraleer de woning wordt betrokken. Dit systeem heeft gedurende een bepaalde periode goed gefunctioneerd, maar thans is de toestand weer uit de hand

gelopen. Vanuit mijn dienstbetoon ervaar ik dat de meeste mensen soms zes tot zeven maanden nadat zij de woning hebben betrokken de premies nog niet hebben opgestreken.

De premie kan dan nog worden gebruikt om meer luxe in de woning aan te brengen, maar dat is niet haar uiteindelijke bedoeling. Ten einde de mensen snel te laten genieten van deze premie moet het hele stelsel terug worden vereenvoudigd en moet worden teruggekeerd naar de vroeger bestaande toestand. Indien dit niet kan is het beter ze af te schaffen, want dan heeft ze geen nut meer.

Mijnheer de Voorzitter, dat waren mijn opmerkingen bij het hoofdstuk Huisvesting. Zoals ik reeds heb aangestipt wordt er zeer weinig aandacht besteed enerzijds aan het enorme financiële probleem en, anderzijds, aan de problemen waarvoor er wel mogelijkheden bestaan maar die men ofwel heeft vergeten ofwel niet heeft willen vermelden. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, ik kan natuurlijk niet mevrouw de Minister zeggen, want deze Vlaamse Regering heeft er geen. Ik weet niet of u, binnen uw exclusief mannelijke club, de eigenaardigheid van deze situatie al heeft overwogen. U heeft ons niet het genoegen gegund om, voor het eerst sinds er een Vlaamse Regering bestaat ervoor te zorgen dat, na de zoveelste herschikking, een vrouw daarvan deel uitmaakt. Ik twijfel er niet aan dat er anderzijds een grote — en onevenredig met het aantal vrouwelijke leden — inspanning zal worden gedaan om de eisen die door de vrouwenbewegingen worden geformuleerd daadwerkelijk tot de uwe te maken.

Onderwijs is het enige domein waarover ik zal uitweiden. Ik zal mij niet op technische vlakken begeven maar met de collega's en met u, heren Ministers van de Vlaamse Regering, spreken over de grote uitdaging van ons onderwijs, waaraan u een belangrijk deel van uw mededeling heeft ge-

wijd en waaraan ook veertig procent van uw budget zal worden besteed. Het is voor ons van uitzonderlijk belang dat wij nu voor het eerst een regeringsverklaring mogen bespreken waarin uitvoerig op dit belangrijke hoofdstuk kan worden gewezen, aangezien dit de eerste regeringsverklaring is waarbij de Vlaamse Regering over de volle onderwijsbevoegdheid beschikt. Dit verheugt ons ten zeerste en ik meen dan ook dat het de gelegenheid bij uitstek is om ons te bezinnen over de grote uitdagingen van dat onderwijs. In het verleden kon men zich geregeld verschuilen achter de onophoudelijke communautaire discussies om excuses te vinden voor de grote mankementen in ons onderwijsbeleid. Het feit dat het hoe dan ook nationaal bleef bleek telkens weer de moeilijkheid. Onze benadering van dit onderwijs hoofdstuk kan dus grosso modo niet anders zijn dan positief. Toch rijzen er enkele vragen.

Zo is de kwaliteit van het onderwijs voor de toekomst een onontwikkeld vraag geworden.

Mijnheer de Eerste Minister van Vlaanderen, ook in uw document wordt erop gewezen. U zegt dat u over die kwaliteit zal waken maar laat mij in alle duidelijkheid stellen dat zij op dit ogenblik erg in het gedrang komt. Momenteel is er echt sprake van een malaise in het onderwijs en bij het onderwijzend personeel. Er bestaat een grote ontgoocheling omtrent de inhoud van ons onderwijs en inzake het niveau van de opleiding, zeker voor de toekomst. Er is een profielverlaging gebeurd van ons onderwijs en onderwijspersoneel die niet in het minst tot uiting komt in een relatieve weddeverlaging en die aantoonde dat de status en de aantrekkelijkheid van dit onderwijsberoep tijdens de laatste jaren erg in het gedrang is gekomen.

Wanneer u spreekt over een herwaardering van het lerarenberoep dan zal u die echt niet kunnen afdoen met een paar losse flodders in een regeringsverklaring. Er zullen beleidlijnen én centen op tafel moeten komen. Voor de collega's die niet altijd met onderwijs bezig zijn maak ik

Maes

een aantal weddevergelijkingen. Een bouwvakker verdiende tot in de periode na de tweede wereldoorlog de helft van de wedde van een leraar. Vandaag verdient een leraar 0,2 procent meer dan een bouwvakker.

De heer J. Sleenckx : Ik vind dat niet erg. Als men op een goede vakman beroep doet moet die betaald worden. Wij als intellectuelen denken altijd dat wij beter moeten worden betaald dan een arbeider.

Mevrouw N. Maes : De heer Sleenckx is bekend voor zijn ijver voor sociale rechtvaardigheid. Ik deel deze ijver. De vraag is alleen of wij goede leraars in het leraarsberoep kunnen houden, en welke prijs wij bereid zijn daarvoor te betalen.

Het is nu reeds zo, mijnheer Sleenckx, dat de goede leraars het technisch onderwijs verlaten omdat zij in de privé-sector veel meer verdienen dan in het onderwijs.

De heer D. Coens : In het Regeerprogramma wordt een soepelheid ingebouwd om werknemers uit het bedrijfsleven aan te trekken. Hierbij hebben we speciaal de nadruk gelegd op het technisch onderwijs en *mutatis mutandis* ook op het universitair onderwijs.

Mevrouw N. Maes : Ik heb de soepelheid in de formulering opgemerkt en ik vind het een goed idee. In sommige afdelingen, bij voorbeeld in de CMO-onderwijs, hebben wij daar goede ervaringen mee. De wisselwerking tussen theorie en praktijk is er goed. Ik wil echter reageren tegen het systematisch verlagen van de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van het leraarsberoep. U zult dit probleem niet oplossen, mijnheer de Minister, want er staat nu reeds vast dat goede leraars technisch onderwijs definitief verlaten om in de industrie te gaan werken. U bedoelt het omgekeerde. U wil goede werknemers met ervaring uit de industrie aantrekken voor het onderwijs. Als u daar geen aantrekkelijke financiële en speciale voorwaarden aan koppelt zult u daar niet in slagen. Doen alsof de kwaliteit van het onderwijs niet te maken heeft

met centen is een fictie. Aan degenen die geregeld zeggen dat er in het onderwijs moet worden bespaard wil ik duidelijk zeggen dat wij hun bondgenoten niet zijn. Wij willen vechten voor de kwaliteit van het onderwijs omdat dit volgens ons de duidelijkste garantie is voor de kwaliteit van de opleidingen en voor het grootste potentieel dat wij te bieden hebben. Dat zijn, mijnheer Sleenckx, goed opgeleide personen die over een algemene kennis beschikken en tegelijkertijd in staat zijn om zich aan de gevarieerde situaties van onze arbeidsmarkt aan te passen. Daarvoor zullen wij inspanningen moeten leveren, en ik ben zeker dat de Minister van Onderwijs dit pleidooi zal bijtreden.

De heer D. Coens : U spreekt uiteraard naar mijn hart. Het is een voordeel dat in het Parlement personen uit diverse interessesferen elkaar kunnen aanhoren. Dat is goed. Want als onderwijs alleen onder onderwijsmensen wordt besproken missen wij het doel van het grote project voor het nieuwe Vlaanderen, waarin wij het onderwijs een volwaardige plaats willen geven. Ik wil er echter een dimensie aan toevoegen. Wij zullen ons moeten beraden over de omkadering en het volume. Er is echter ook de problematiek van de volledige remuneratie. Uitgaande van de feitelijke omkadering die momenteel vrij hoorlijk is wordt het probleem opgevoerd van het budgettaire kader waarbinnen wij moeten werken. Ik doe dus niets af van uw pleidooi voor een volwaardige financiering van het onderwijs. Wij moeten echter alle variabelen ter zake onderzoeken. Wij moeten een open en eerlijk debat voeren, niet alleen met de betrokken sector maar ook met de sectoren daarbuiten.

Mevrouw N. Maes : Ik treed u hierbij, mijnheer de Minister. Ik wil alleen stellen dat dit niet louter een financieel probleem is maar „ook” een financieel probleem. Wij moeten immers niet ontveinzen dat wij inzake omkadering . grote inspanningen hebben gedaan. Maar die inspanningen zijn niet gelijk verdeeld geweest.

Wanneer wij de cijfers nauwkeurig

bekijken dan stellen wij vast dat, waar wij voor onderwijs in 1960 honderd frank uitgaven per leerling, wij in 1985 voor het basisonderwijs, waar een grote explosie van leerlingen heeft plaatsgehad, 168 frank en voor ons universitair onderwijs, nadat wij een grote boom hebben gehad, dit per student van 100 gestegen was naar 149 frank maar opnieuw gedaald is tot 100 frank. De latere cijfers zouden moeten worden aangepast. Ik ben er echter zeker van dat de evolutie in die zin is verder gegaan. De oorzaken hiervan hebben natuurlijk niet alleen te maken met de stijging van het aantal leerlingen. Integendeel. Wij stellen vast dat het aantal universitaire en studenten hoger onderwijs momenteel gelukkig meer dan 10 procent bedraagt terwijl het in 1960 slechts 3 procent was en dat er nu verhoudingsgewijze veel minder leerlingen zijn in het lager onderwijs. Wij hebben in die periode ook betaald voor het Schoolpact en voor alle instellingen die wij hebben gecreëerd, ook al was de behoefte eraan niet steeds zo evident aanwezig. Wij hebben dus veel geld uitgegeven, maar het is niet steeds dat geld geweest dat tot kwaliteitsverhoging van het onderwijs heeft geleid. Ter zake deel ik uw mening, mijnheer de Minister. Het heeft allerlei doelstellingen gediend, en niet louter de kwaliteit. Wij willen deze zaken toch allemaal opnieuw objectief bekijken, want in Vlaanderen zullen verschuivingen noodzakelijk zijn. Er zijn onder andere inhoudelijke verschuivingen nodig. De heer Moors heeft reeds op het belang van de talenopleiding gewezen. De Volksunie heeft zeer sterk aangedrongen op een herwaardering van het geschiedenisonderwijs. Mijnheer de Minister, wij dreigen een volk zonder geheugen te worden, dat niet weet waar het vandaan komt of waarheen het gaat. Bij de herwaardering van het geschiedenisonderwijs moeten wij dringend bepaalde grondslagen opnieuw definiëren. Ik wil even het boek van Allan Bloom aanhalen, boek dat de laatste tijd nogal vaak wordt geciteerd en dat, behalve hopeloos conservatieve reacties, ook werkelijk behartenswaardige dingen bevat. Allan Bloom spreekt over de „gedachtenloze generatie”. Ik geef zijn mening over de

Maes

Amerikaanse situatie waarin ook het geschiedenisonderwijs voortdurend meer veronachtzaamd is geworden : „Het gevolg van dit alles voor het onderwijs is, dat jonge Amerikanen veel minder weten van de Amerikaanse geschiedenis en haar helden. Dat was nog één van de weinige dingen, die zij vroeger meekregen in de middelbare school, die iets te maken hadden met hun eigen leven. Niets is daarvoor in de plaats gekomen, behalve was losstaande feitjes die zij over andere landen en culturen leren.” Dit noopt tot meer bezinning.

Bij mijn pleidooi voor de kwaliteit van het onderwijs in het algemeen voeg ik een pleidooi voor het kunstonderwijs in het bijzonder. Wij hebben een belangrijk kunstonderwijs dat op het ogenblik perspectieven opent voor veel leerlingen, niet alleen als beroepsonderwijs, maar vooral als onderwijs met beperkt leerplan. Niet minder dan 40.000 leerlingen volgen les in meer dan 2.000 scholen. Omwille van de kwaliteit van ons gemeenschappelijk cultureel leven en de kwaliteit en inhoud van het individuele leven van onze mensen, pleit ik met hart en ziel voor het kunstonderwijs, voor de afschaffing van het onzinnige inschrijvingsgeld, waardoor wij ons uit de markt prijzen, maar vooral voor de inhoudelijke uitwerking van wat wij als kwaliteitsonderwijs beschouwen. Kwaliteit moet bewaakt worden en in de industrie heeft men daarvoor bepaalde middelen. Wij hebben eigenlijk geen meter voor de kwaliteit van ons onderwijs, behalve in het onderwijs met beperkt leerplan. Daar blijven de leerlingen gewoon weg — zij zijn immers niet verplicht te komen — als de lessen niet goed en interessant zijn. Daar prijst de goede waar zichzelf. Dat is niet het geval voor de kunstrichtingen in het algemeen secundair onderwijs, die er maar een beetje „bij hangen”. Ik pleit dus voor een eigen identiteit, een eigen administratie en een eigen profiel en niet voor het soort hervormingen dat pedagogisch heet te zijn, maar in feite een financieel oogmerk heeft. Ik weet dat ik dit thema breder zou moeten kunnen uitwerken, want

het is interessant en ik weet dat vele collega's erom bekommerd zijn. Ik beloof u dan ook op dit onderwerp terug te komen.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit met een belangrijke vraag.

In het hoofdstuk Onderwijs vinden wij de belofte dat, in overleg met de betrokken inrichtende machten, aandacht zal worden besteed aan de specifieke plaats en de rol van het provinciaal en gemeentelijk onderwijs.

Mijnheer de Minister, u kent onze bekommernis voor een onderwijs waarin de levensbeschouwelijke verscheidenheid positief wordt gewaardeerd. Wij weten dat er een grote secularisatie in onze samenleving heeft plaatsgegrepen. Zou het nu toch niet mogelijk zijn dat u de rem, die op dit ogenblik nog steeds ligt op een waarachtig pluralistisch onderwijs, wegneemt door de wettelijke mogelijkheid te scheppen voor het gemeentelijk en provinciaal onderwijs — de mogelijkheid en niet de verplichting — om toe te treden tot het pluralistisch onderwijs ? Wij hebben dit onderwijs een Hoge Raad en een keure gegeven, maar het heeft geen plaats in onze onderwijsmarkt, terwijl bij uitstek het gemeentelijk en provinciaal onderwijs dat pluralistisch onderwijs zou kunnen zijn.

Wij zijn nu nieuwe wegen opgegaan met het gemeenschapsonderwijs in de ARGO. Laten wij ook, ter gelegenheid van wat u belooft in deze Regeringsverklaring, die grote wettelijke rem wegnemen die op de totstandkoming van een effectief pluralistisch onderwijs op dit ogenblik nog steeds gevestigd is. Geef het de kans om vanuit de eigen situatie te evolueren naar het pluralistisch onderwijs zoals het in de keure getekend werd door de Hoge Raad voor het Pluralistisch Onderwijs.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, deze passus uit het Regeerprogramma is uitermate belangrijk. Met betrekking tot de rol en de plaats van het gemeentelijk en provinciaal onderwijs hebben wij inder-

daad gesteld ons hierover te zullen beraden. Dit wil niet zeggen dat wij hierover in het Regeerprogramma al uitsluitend hebben gegeven, maar wel dat wij het probleem hebben onderkend. De vele facetten hiervan zal ik hier nu niet behandelen. Wel wil ik de autonomie ter zake onderstrepen, een zaak die ook voor u, mevrouw Maes, als Schepen van Onderwijs in een belangrijke cultuurstad in Vlaanderen, van het allergrootste belang is. Er is ook de problematiek van alle consequenties ter zake. Wij moeten ook de gevolgen ervan afwegen. Het is niet alleen de principiële discussie maar ook een discussie in verband met het concreet onderwijsbeleid, met het systeem dat wij kennen inzake reffectatie, programmatie, leerlingenvervoer enzovoort. Meer nog, het gaat over het hele schoolpact met daarin de grote verworvenheden van de vrije keuze tussen confessioneel of niet-confessioneel.

Wij moeten ons als autonome Vlaamse Gemeenschap ten gronde beraden over de termen waarin wij dat in de toekomst zullen stellen.

Met deze invalshoek opent u een formidabel brede, boeiende en interessante problematiek waar wij niet omheen kunnen. Wij hebben dat erkend en wij beloven hier in de Vlaamse Raad dit debat opnieuw en ten gronde te voeren.

Mevrouw N. Maes : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben de mening toegedaan dat de wil het begin is. Wij hebben allemaal te maken met de administraties op het lokale en het nationale vlak. Een politieke overheid echter, die goed weet wat zij wil, kan al deze moeilijkheden, die opgeworpen worden vanuit de wirwar van onze onderwijswetgeving, overwinnen. Ik wens u de moed en de overtuigingskracht toe om onze Vlaamse Gemeenschap te overtuigen dat wij niet anders kunnen en het aan onszelf verplicht zijn om een waarachtig kwaliteitsonderwijs uit te bouwen. Daarvoor zullen wij soms moedige beslissingen moeten nemen omdat in sommige opzichten de kwaliteit van ons onderwijs onvoldoende is. Wij moeten dit durven erkennen. Wij moeten ook de

Maes

moed hebben om het geld daarvoor op tafel te leggen ten einde aan onze jonge mensen de kansen te geven die zij in een groeiend Europa verdienen. (*Applaus op talrijke banken*)

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, ik heb de eer en het genoegen te behoren, zoals Jos Geysels het daarstraks zei, tot de grootste oppositiepartij in deze Assemblée. Ik ga er van uit dat de oppositionele rol die wij te vervullen hebben, niet alleen het gevolg is van een toevallige regeringsconstellatie, maar dat deze rol ons toekomt om fundamenteel ideologische en strategische redenen. Ik geloof inderdaad, collega's, dat er fundamentele verschillen bestaan tussen het staatkundig en economisch denken van de Groenen, enerzijds en van alle andere formaties, anderzijds. Dat betekent dat de discussies met de heren De Batselier en Vandenbroucke nog moeten worden gevoerd, want als zij het hebben over ideologie en groene economie of rood-groene economie, dan hanteren zij een totaal ander begrippenarsenaal dan wij. Er is dus nog stof voor discussie.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb twee grote problemen, twee grote zorgen. Ik hoop dat u het eerste probleem metertijd zult oplossen en dat u het andere probleem zo snel mogelijk zult opruimen.

Zoals u weet zijn wij Groenen democraten en federalisten. Wij geloven dat federalisme een verrijking is van de democratie. Wij sluiten aan bij het denken van Montesquieu, Kant, Prondhon en Denis de Rougemont auteurs die hebben uitgelegd dat federale staten niet kunnen bestaan zonder democratie en dat zij de democratie verrijken en verfijnen. Mijn vraag is of de Belgische federale Staat, zoals Jos Geysels het daar straks heeft gezegd, inderdaad een verrijking inhoudt van de echte parlementaire democratie.

In dat verband wil ik een paar vragen

stellen. Ik verwijs daarbij naar de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen, meer bepaald naar de artikelen 6, 6bis, 14 en 92bis waarin wordt gesproken over het plegen van overleg tussen de betrokken Executieven en de bevoegde nationale overheid, onder andere, inzake energiebeleid, veiligheidsnormen in het vlak van het verkeerswezen, luchtverkeer, spoorwegen, samenwerking met streekvervoer, normen voor stedenbouw en waterbeleid, algemene politie ten aanzien van verkeer en vervoer en samenwerking inzake wetenschapsbeleid en wetenschappelijk onderzoek. Minister Schiltz heeft het daar onlangs nog over gehad in de Senaat. In artikel 92bis is er sprake van facultatieve en verplichte samenwerking tussen Executieven en de nationale Regering.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer de Vlaamse Executieve overleg heeft gepleegd met de andere Executieven en met de nationale Regering of een samenwerkingsakkoord heeft gesloten, welke zijn dan nog de democratische rechten en mogelijkheden van de Vlaamse Raad ? Heeft dan dit Vlaamse Parlement nog iets in de pap te brokken ? Hebben wij dan nog amenderingsrecht of zal de Executieve gewoonweg naar ons toekomen en zeggen dat zij overleg heeft gepleegd met de Waalse Executieve, ons het bereikte akkoord voorleggen en stellen dat het net als een internationaal verdrag valt te nemen of te laten ? Op deze vraag zou ik zeer graag een antwoord krijgen.

Heeft het Vlaamse Parlement bij het tot stand komen van overleg en van dergelijke samenwerkingsakkoorden amenderingsrecht ? Heeft het Vlaamse Parlement, wanneer een dergelijk akkoord of overleg is tot stand gekomen, in een later stadium, de mogelijkheid hieraan iets te wijzigen ? Op deze vragen zou ik graag zeer duidelijke antwoorden bekommen.

Tijdens het debat in de Senaat heeft de heer Schiltz geantwoord dat wanneer inzake de financiering van het wetenschapsbeleid een akkoord met de nationale Regering wordt bereikt — die voor eenderde kan tussenbeide

komen — het de Vlaamse Raad moet zijn — met name ook de Executieve — die moet bepalen in welke mate het Vlaamse Parlement daaraan nog iets kan veranderen. Immers, beslissingen inzake de financiering van het wetenschapsbeleid zijn zeer belangrijk. Wanneer wij dan, de beslissingen moeten aanvaarden zoals gemeenteraden, de beslissingen van de Intercommunales moeten aanvaarden of zowel als het nationale Parlement de beslissingen van de Europese ministerraad dient te aanvaarden, dan meen ik dat wij niet met een verrijking, een verfijning en een verdieping van de democratie hebben te maken.

De vraag dringt zich dus op wanneer er overleg en samenwerking is er ook nog democratie kan zijn. Met andere woorden wanneer er in het Vlaamse Parlement democratie is, kan er dan tegelijkertijd overleg en samenwerking met de andere Executieven zijn ? Echt federalisme houdt volgens mij in dat het ene het andere niet uitsluit. In een echte federale staat is er samenwerking en democratie op het regionale vlak en ook op het nationale of federale vlak, omdat er in een normale federale staat een hiërarchie van normen bestaat, evenals een evocatierecht, die bij ons niet bestaat. Als er geen evocatierecht bestaat kan in zeer veel gevallen én de nationale democratie én de regionale democratie schakmat worden gezet.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heeft u de indruk dat alle bevoegdheden, die voorheen inzake onderwijs tot het nationale Parlement behoorden naar de **deelparlementen** werden overgeheveld ? Is het mogelijk dat er minder bevoegdheden werden overgeheveld ? Met andere woorden, hebben de **deeldepartementen** minder bevoegdheden dan voorheen het nationale Parlement ? Ik denk aan alles wat werd toevertrouwd aan de grondwetgever, aan de rechtspraak van het Arbitragehof, aan alles wat in het kader van ARGO zal worden geregeld. Ik denk ook aan de materies die onder de Europese richtlijnen vallen en aan alles wat binnen de proportioneel samengestelde Vlaamse Executieve zal worden beslist. Wat blijft er dan nog over van

Dierickx

de Vlaamse Parlementaire democratie ?

Nog in verband met de democratie heb ik een kleine vraag. Hoe staan wij tegenover het gastarbeidersprobleem ? Het Europees Parlement, de heer Sleenckx en Agalev pleiten voor stemrecht op gemeentelijk niveau. Zijn wij daarvoor in de Vlaamse Raad ?

Tenslotte een woord over het pluralisme. Graag zou ik in een rustig gesprek eens willen onderzoeken of het moeilijke, maar rijke pluralisme, dat wij op Belgisch vlak hebben gekend ook in Vlaanderen en in Wallonië afzonderlijk kan worden gereproduceerd. Dat is een fundamenteel probleem dat ook met de verzuiling verband houdt.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mijn tweede probleem wens ik als volgt in te leiden. U heeft wellicht gehoord dat wij, Groenen, samen met Ecolo, er vaak voor hebben gepleit de kansen, die ons in dit land worden geboden, te gebruiken om van de Belgische federatie een model te maken voor Europa, misschien zelfs ook voor de wereld. Ik betwijfel of wij daarin zijn geslaagd. Immers, ik heb van Europese federalisten nog nooit gehoord dat zij het Belgisch model beschouwen als een voorbeeld voor Europa. Toen Gorbatsjov te doen had met problemen in Armenië en Azerbeidzjan, heb ik hem nooit horen refereren naar het Belgische voorbeeld. Integendeel, ik heb hem horen tekeergaan tegen hen die het nationalisme gebruiken en misbruiken om mensen tegen elkaar in het harnas te jagen.

Ik heb ook niet gehoord dat men in Joegoslavië naar België verwees. Ik heb zelfs gehoord dat een Zwitsers specialist in federalisme, Herbert Lüthy stelde dat, indien het Belgische systeem in Zwitserland zou worden toegepast, het met de Zwitserse federale democratie zou gedaan zijn.

Mijnheer de Voorzitter, er is echter een nieuw teken, een teken van hoop. Inderdaad, een regeringsleider

uit een ander land heeft iets gezegd waarover wij op zijn minst ernstig moeten nadenken. Deze regeringsleider is de heer De Klerk, de vervanger van de actueel zieke Botha, Minister-President van Zuid-Afrika.

Een paar dagen geleden hoorde ik op de radio een correspondentie van Sibolt van Ketel. Ik kon mijn oren niet geloven, en heb daarom naar de BRT getelefoneerd, met het verzoek mij de tekst van deze correspondentie mede te delen; Ik zal hem voorlezen, want ik vind het belangrijk dat u op de hoogte bent. Wij moeten iets doen. Het gaat om iets dat wij niet zomaar kunnen laten voorbijgaan.

In zijn commentaar vanuit Johannesburg zegde Sibolt van Ketel onder andere : „De heer De Klerk verwierp het algemeen stemrecht. Het systeem van één man, één stem, zal tot een ramp leiden, aldus De Klerk. In plaats daarvan moet er volgens hem een grontwet tot stand komen waarin de rechten van alle Zuid-Afrikanen ongeacht ras, maar vooral de rechten van de groepen, moeten worden beschermd. In dit verband verwees De Klerk naar België, land dat, volgens hem, gedwongen was speciale regelingen te treffen voor de beveiliging van de verschillende bevolkingsgroepen. Dat moeten wij ook doen, aldus De Klerk.” (**Onderlinge twistgesprekken**)

Het artikel dat in „De Standaard” verscheen meldde onmiddellijk de protesten van het ANC, het Afrikaans Nationaal Congres. Ik heb dan aan de ambassade de volledige tekst gevraagd van de uiteenzetting van de heer De Klerk, meer bepaald de tekst van de rede die hij heeft gehouden in het Zuid-Afrikaanse Parlement. Ik heb niet de tekst van zijn persconferentie gekregen. Ik wil bedoelde tekst voorlezen opdat hij in de handelingen zou kunnen worden opgenomen. Daarna kunnen wij nagaan wat er juist is en wat moet worden gedaan.

De Klerk zei : „Maar net zoals de Verenigde Staten de verscheidenheid moeten erkennen en integreren door een pressiegroep van zwarte parlementsleden en ook speciale regelingen moeten uitwerken voor indianen-

reservaten en positieve actieprogramma's, zal Zuid-Afrika moeten blijven rekening houden met culturele en raciale verscheidenheid bij de verdere planning. Net zoals België genoodzaakt was speciale regelingen uit te werken voor de zekerheid van de verschillende groepen, als basis voor samenwerking, zullen wij iets gelijkaardigs moeten doen.”

De heer W. Luyten : Wat wil u daarmee bewijzen ?

De heer L. Dierickx : Mijnheer Luyten, wij hebben het dus vergeschopt ! Is dit niet mooi ? Is het niet opbeurend dat wij geen voorbeeld zijn voor Europa, maar wel voor Zuid-Afrika !

De heer W. Luyten : Mijnheer Dierickx, ik kan u een ander citaat geven, meer bepaald van de heer Van Istendael : gelukkig is in dit land de tegenstelling tussen de volkeren zonder bloedvergieten opgelost. Dat is een citaat van de heer Van Istendael en zo kan ik u er nog andere geven.

De heer L. Dierickx : Ik heb het artikel van de heer Van Istendael niet alleen gelezen, maar ook bestudeerd. U weet dat wij altijd tegenstander zijn geweest én van een tweeledig én van een drie-ledig federalisme. Immers, hadden wij een meerpolig federalisme in dit land, dan had de heer Van Istendael dit artikel niet kunnen schrijven. (**Protest bij de VU**) Precies omdat wij in die termen hebben gedacht, zullen wij in moeilijkheden geraken en zal het ons niet lukken rust en vrede in dit land te verkrijgen.

Mijnheer de Voorzitter, mag ik vragen dat zulke commentaren, komende van het buitenland en verspreid door de officiële pers — minder door onze pers — door deze Executieve zouden worden bestudeerd. Men zou dan moeten preciseren waarin wij ons duidelijk onderscheiden van de politiek die wordt gevolgd door de Zuid-Afrikaanse Regering. Ik wil daarmee niet op gelijke voeten worden gesteld.

De Voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Minis-

Didden

ters, geachte collega's, na dit „strijd-gewoel” zal ik mij meer bij de tekst houden. Het is mijn bedoeling mij in dit betoog te beperken tot het hoofdstuk „Personeelsbeleid”.

Niemand in deze Raad kan ontkennen dat dit hoofdstuk ook goede intenties bevat. Dat is het minste wat men erover kan zeggen.

De na te streven doelstellingen zijn het doorvoeren van decentralisatie van de beslissingsbevoegdheden, een uitgebreide delegatie van de diensten en het groeperen van de diensten per Provincie, met daaraan gekoppeld een delegatie van eveneens de beslissingen naar de provinciale diensten in de zogenaamde Vlaamse Huizen. Er is voorzien in het gebruik van moderne beheersmethoden, de responsabilisering van het personeel en men streeft zelfs naar een integrale kwaliteitszorg. Dit wijst er duidelijk op dat men via gemotiveerde en verantwoorde personeelsleden, een verantwoord personeelsbeleid in functie van de bevolking wil opzetten.

Mijnheer de Voorzitter, en heren leden van de Executieve ik kan echter niet nalaten een vijftal vragen te stellen. Ik heb immers de indruk dat niet alles even duidelijk is.

Om te beginnen is er de bepaling met betrekking tot het objectiveren van het beleid waarbij men zegt dat dit zal gebeuren „met inachtneming van de dwingende bepalingen van het Cultuurpact”. Voor zover ik weet, heeft het Cultuurpact, dat dateert van 1972, betrekking op evenwichten tussen filosofische en ideologische opvattingen. Ik begrijp dus niet wat dit te maken heeft met een objectief personeelsbeleid. Tenzij natuurlijk — ik hoop dat ik mij vergis — dat dit een verbloemde formulering is voor de toekomstige politisering. Met andere woorden, moet men onder „objectief personeelsbeleid in Vlaanderen” verstaan dat er een evenwicht wordt nagestreefd onder de personeelsleden op basis van zogenaamde filosofische opvattingen en inzichten van dat personeel. Ik wil niet geloven dat mijn interpretatie de juiste is. Mag ik vernemen welke dan

wel de betekenis is van de zogenaamde „dwingende bepalingen van het Cultuurpact” als norm voor een objectief personeelsbeleid ?

Een tweede punt betreft de bevorderingen. Daar staat bepaald dat men een aantal personeelsbeheersinstrumenten zal introduceren en dat men eveneens een personeelsbeheersinformatiesysteem zal bezigen.

In de tekst staat verder : „Ten einde tot de objectivering te komen zal de benoemende instantie haar beslissing baseren op de aldus bekomen informatie en op het advies van de directieraad.” Ter zake heb ik enkele vragen.

Heeft men met „personeelsbeheersinstrumenten bij bevorderingen” een permanente evaluatie door een of andere beoordelingsstaat, een soort Joopbaanboekje” waarin elke fase van de loopbaan alsmede het rendement van het personeelslid op een objectieve manier worden beoordeeld, op het oog ? Zal men bij de bevordering van het personeel nauwlettend met een reeks criteria rekening houden ? Zal men aan de directieraden gemotiveerde voorstellen vragen ? Er wordt immers gesproken over een advies van de directieraad maar men kan zich afvragen of dit zal gemotiveerd zijn. In welke mate zal het advies van de directieraden worden gerespecteerd ? Zal bij de personeelsbeheersinformatiesystemen — ik heb die woorden niet uitgevonden, zij staan in de tekst te lezen — men rekening houden met de genoten vorming, de evaluatie en zullen deze uiteindelijk een criterium vormen bij de promotie ?

Mijnheer de Voorzitter, u ziet in welke richting ik de zaken beschouw. Ik zou het op prijs stellen indien de teksten die ik lees ook in deze richting kunnen worden geïnterpreteerd.

Een derde punt heeft betrekking op volgende passus : „De toestand van de preciaire personeelsleden zal volgens de bepalingen van het enig statuut worden geregeld”. Ik zou graag ook deze woorden willen begrijpen en vooral wat men bedoelt met „enig statuut” en met „regelen”. Zal men naar analogie met de gesubsidieerde

contractuelen in de gemeenten onder meer alle preciairen in dienst nemen ? Wordt het Vast Wervingssecretariaat betrokken in de aanwervingsvoorwaarden van deze personen ? Zullen ook de verantwoordelijken van de dienst waar deze mensen nu werken, in een weliswaar precair statuut, een gemotiveerd advies kunnen uitbrengen en zal daarmee rekening worden gehouden ?

Ten vierde, in het Regeerprogramma staat ook dat een interne auditcapaciteit zal worden ontwikkeld. Ik vind het een mooi woord, maar ik begrijp het niet. Om het te begrijpen stel ik een aantal vragen. Is het een andere bepaling voor een permanente commissie voor het openbaar ambt ? Zal deze audit strikt beperkt worden tot de Vlaamse Regering of zullen ook externe instanties, zoals universitaire specialisten inzake personeelsbeleid, vertegenwoordigers van de vakbonden en leden van de Vlaamse Raad worden betrokken in de bespreking die deze audit zal opleveren ? Zal deze audit een eenmalig dan wel een permanent karakter hebben ?

Graag stel ik nog een laatste vraag, om dan over te gaan tot mijn besluit. Ik lees dat het Regeerakkoord ook voorziet in een continu vormingsproces van haar ambtenaren. Hierbij rijst de vraag in welke mate daarbij gebruik zal worden gemaakt van de aanzet die ter zake door de nationale Regering is gebeurd via de algemene dienst voor selectie en vorming. Zal de Vlaamse administratie een eigen vormingsdienst oprichten of zal men op een systematische manier gebruik maken van het bestaande vormingsaanbod ? Het hoeft voor mij niet alleen datgene te zijn dat door de overheid wordt georganiseerd, er mag ook overleg worden gepleegd met de nieuwe regionale overheden en met externe instanties, zodat op een systematische manier voor alle ambtenaren een vormingsproject tot stand wordt gebracht.

Mijnheer de Voorzitter, als besluit kan ik stellen dat deze Vlaamse Regering een unieke kans krijgt om een modern personeelsbeleid te voeren. Ik begrijp dat dit ook haar intentie is. De overheidsadministratie maakt

Didden

reeds geruime tijd het voorwerp uit van een omstreden gesprek onder de partijen, maar ook onder de burgers die zich door deze administratie zelden als een gewaardeerd cliënt behandeld voelen. **Ondoorzichtigheid** en politisering leiden tot ondoelmatigheid en tot kritiek. De ambtenaren zijn vaak ontgoocheld over de politiseringstussenkomst gedurende hun loopbaan en over de gebrekkige financiële en materiële infrastructuur waarover zij beschikken. De beleidsinstanties voelen zich onmachtig inzake het functioneren van deze administratie. De Vlaamse Regering heeft een unieke kans om de motivering van haar personeel te verbeteren door het opleggen van een eigen stijl, waardoor het vertrouwen van de bevolking voor haar administratie kan worden gewonnen.

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Gemeenschapsministers, geachte collega's, voor de SP is dit investituurdebat van groot belang. Critici die denken : „De SP, die jaren moord en brand heeft kunnen schreeuwen tegen de regeerakkoorden waar zij niet aan meegewerkt had, zal zich nu wel heel ongemakkelijk voelen wat het investituurdebat betreft”, moet ik ontgoochelen.

Primo, de SP heeft zich gedurende al die oppositiejaren, nooit beperkt tot platweg afwijzend oppositiewerk. Zij heeft zes volle jaren consequent gekozen voor een constructieve oppositie. Haar opbouwende tussenkomsten en voorstellen, waaronder meer dan 30 voorstellen van wet en van decreet in de sector leefmilieu-ruimtelijke ordening, zijn daar de bewijzen van.

Secundo, op heel wat terreinen — en dus ook op het vlak van ruimtelijke ordening, leefmilieu, huisvesting, infrastructuur — beantwoordt dit nieuw Vlaams Regeerakkoord aan de socialistische benadering van de grote sociale en ecologische uitdagingen van deze tijd.

Tertio, ik moet deze critici ontgoochelen omdat mijn fractie zich in het geheel niet monddood voelt in dit debat. Integendeel, wij blijven een constructieve houding aannemen en wij zullen van deze zitting en van alle andere zittingen van de Vlaamse Raad die nog zullen volgen onder deze Executieve, gebruik maken om aan het beleid te timmeren. Want inderdaad, het beleid moet nog „beginnen” gevoerd te worden als het Regeerakkoord is afgesloten, en dat is een gevecht van alledag voor een politieke partij : een dagelijks gevecht in de Executieve, maar ook in het Parlement.

Vandaag hoort u dus mijn eerste uiteenzetting over leefmilieu en ruimtelijke ordening onder de Executieve Geens IV. Ze is in dezelfde stijl, in dezelfde taal gesteld als de SP-tussenkomsten in het verleden en het zal ook zo zijn in de toekomst. Waar kijk ik nu vooral naar uit als een regeerakkoord ter discussie wordt aangeboden, waar mijn eigen partij zich mee akkoord verklaard heeft ? Mij interesseert het drie dingen tegen elkaar af te wegen :

1. Wat had ik mij als Vlaamse Socialist voorgesteld van een ideaal beleid ?
2. Wat staat daarover in het Regeerakkoord ?
3. Zo nodig, hoe interpreteer ik dat ?

Ik leg elke eigen interpretatie voor aan de nieuwe Executieve en vraag telkens een duidelijk antwoord : is dit de juiste interpretatie of niet ? Moet wel degelijk dat verstaan worden onder die passage ? Geen antwoord of geen „nee-antwoord beschouw ik — zo zal u het met mij eens zijn — volkomen logisch als een teken dat mijn interpretatie juist is. Ik zal dan ook niet nalaten dit te lande te gaan verkondigen. Andersom, indien nu zou blijken dat er in feite — sta mij deze parafrasering toe — “niet staat wat er staat,, dan zal ik zowel mijn interpretatie als het antwoord van de betrokken Gemeenschapsminister wijd en zijd verkondigen. Jammer genoeg kan ik door tijdsgebrek niet elke zin, elk woord van het akkoord op die wijze beschouwen. Ik beperk mij dus

noodgedwongen tot de absoluut prioritaire punten, met het risico daarbij andere, ook zeer belangrijke punten, onvermeld te moeten laten.

Inzake leefmilieu is de SP duidelijk voorstander van “milieueffingen opdat de vervuiler zou betalen,,. In het akkoord lees ik : rationale herverdeling van de thans beperkte financiële middelen door toepassing van het principe “de vervuiler betaalt,,.

Ik interpreteer dat als volgt. De thans geldende regeling op de milieueffingen wordt geëvalueerd. De nieuwe regeling zal gekenmerkt moeten zijn door : ten eerste, heffingen die een behoorlijk stuk hoger zijn — om dus niet, zoals nu, afgedaan te worden als een volkomen lachertje — ten tweede, heffingen die een sturend karakter hebben in de door ons gewenste meest milieuvriendelijke richting. De gedetailleerd uitgewerkte verschillen in de heffingstarieven moeten een stimulans zijn in een welbepaalde richting.

De nu bestaande heffingen, die trouwens nog alleen de afvalstoffen betreffen, voldoen aan geen van beide eisen ; daarover is vriend en vijand het eens — inclusief de administratie. Het SP-voorstel van decreet beantwoordt hier wel aan. In het kader van mijn eerder aangekondigde “constructieve bijdrage,, zal ik, bij wijze van discussiedocument in de Vlaamse Raad, vandaag nog een voorstel van decreet bij de Griffier indienen. ,

Mag ik de tekst van het Regeerakkoord zo interpreteren ? De milieubeweging zal samen met mij met spanning uitkijken naar uw antwoord. Het SP-standpunt is dat een geïntegreerd milieubeleid noodzakelijk is. De beleidsverklaring stelt een integratie van de milieuzorg in alle beleidsbeslissingen.

Alle Gemeenschapsministers moeten in feite een beetje “milieu,,-Minister zijn en zullen daarom de reflex aankweken in hun dossiers een milieuverantwoording af te wegen, zoals al gebeurt door Norbert De Batselier bij elk “economisch,, dossier. Belangrijke milieubeslissingen zullen worden genomen met concrete afspraken in de Executieve, waarin iedere Ge-

Timmermans

meenschapminister of althans alle mogelijke Gemeenschapministers "hun,, deel erkennen, toevoegen en onderschrijven. Een beetje zoals de Minister van Begroting of Financiën moet de Gemeenschapminister van Leefmilieu een centrale, coördinerende rol krijgen en op alle departementen een coördinerende, superviserende inbreng hebben.

Is dat de juiste interpretatie ?

Het SP-standpunt over een planmatige aanpak is dat de tekst van het akkoord omzeggens zo duidelijk is als ik maar kan wensen. Het is een planmatige aanpak waarbij rekening wordt gehouden met verschillende internationale, nationale, regionale en lokale evoluties. Een dergelijke planning veronderstelt een regelmatig overleg tussen de verantwoordelijken van de onderscheiden beleidsniveaus, gebaseerd op een zo volledig mogelijke beschrijving van de milieutoestand in Vlaanderen. De basisinformatie zal worden verzameld in een centrale milieudatabank en de doelstellingen, het karakter van de planning en de in te zetten middelen zullen worden bepaald.

Mijn interpretatie is : er komt over korte tijd — binnen ongeveer 6 maanden — een discussiedocument van de Executieve naar de Raad waarin een eerste proef gedaan wordt van gedachtenoefening omtrent : de milieudatabank, de milieu-planning met doelstellingen, aard van de planning, in te zetten middelen en een voorstel om in de toekomst een zo accuraat mogelijke beschrijving van de milieutoestand permanent ter beschikking te hebben : de milieudatabank.

Dit document is nodig willen wij nog, na een ernstig overleg, binnen afzienbare tijd, één en ander op poten zetten en in zijn meest elementaire vorm kunnen laten proefdraaien. Dit betekent ook dat eerstdaags in de Executieve de eerste besprekingen starten.

Mag ik de tekst van het Regeerakkoord zo interpreteren ?

Wat het SP-standpunt inzake een

preventief beleid betreft, lees ik in de beleidsverklaring :

"1. De maximale beveiliging van de burgers en van het leefmilieu tegen diverse risico's veronderstelt een absolute prioriteit voor preventie. De instrumenten bij uitstek in dit verband zijn :

— een geïntegreerd vergunningsstelsel van afval-, bouw-, exploitatie-, lozings- en waterwinningvergunning. Dit zal onder meer bij de herziening van het afvalstoffendecreet worden gerealiseerd ;

— milieueffect- en veiligheidsrapportering voor alle projecten, welke een belangrijke invloed hebben op de ecologische waarden, in uitvoering van de EG-richtlijn. ,,

"2. Het toegepast onderzoek, de informatie-uitwisseling en de investeringen in milieuvriendelijke producten en produktiemethoden en in milieutechnologie zullen worden gestimuleerd, teneinde schoonmaakooperaties ex post te voorkomen.,, De absolute prioriteit voor preventie is noodzakelijk om achteraf opruimwerk te voorkomen.

Graag breng ik namens de SP hulde aan de verdiensten van Gemeenschapminister Norbert De Batselier om voor het eerst onderzoek en investeringen in milieuvriendelijke producten en schone produktiemethoden te stimuleren.

Door dergelijke milieu-investeringsplannen eveneens van strategisch aard te beschouwen, worden op ecologisch vlak nieuwe benaderingen mogelijk en kunnen wij een doorbraak forceren inzake de dikwijls verkeerdlij k aangewende, zogenaamde contradictie inzake tewerkstelling en leefmilieu. Door de sociale gesprekspartners aan dezelfde tafel te brengen met de milieubeweging zal samenwerking en inzicht groeien, wat een constructieve bijdrage moet leveren. Ik interpreteer dus dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit dat bij de Raad van State werd neergelegd en dat nog door de vorige Executieve werd opgesteld, op belangrijke punten zal worden bijgewerkt. Inderdaad,

— het geïntegreerd milieuvergunningsstelsel dat hier wordt vooropgesteld, omvat heel wat meer vergunningen dan in het milieuvergunningsdecreet zijn opgenomen ;

— MER wordt eindelijk, na een jarenlange vraag van de SP vanuit de oppositie, niet langer "alleen,, voor hinderlijke inrichtingen, maar ook bij voorbeeld voor grote infrastructuurwerken voorzien. Dit is ook in de EG-richtlijn vermeld ;

— er zal een totale herziening komen van de procedure van inspraak en van informatieverschaffing aan de burgers — zoals voorzien in de EG-richtlijn — waaromtrent het ontwerp totaal in gebreke bleef.

Ik interpreteer dit gegeven dus ook als komt er nu toch eindelijk een decreet op de MER en een decreet Veiligheidsrapportering. Dit is logisch want men kan via het uitvoeringsbesluit van het milieuvergunningsdecreet onmogelijk de MER en de Veiligheidsrapportering een ruimere toepassing geven dan voor de hinderlijke inrichtingen.

Ook hier is het dus niet verboden — vooral ook om tijd te winnen — aan de Executieve te vragen om de SP-voorstellen van decreet ter zake, die een kant-en-klaaroplossing bieden, onverwijld te bestuderen en hopelijk tot de hare te maken.

Speciaal wat de MER betreft, interpreteer ik het feit dat men zal voldoen aan de EG-richtlijn, dat er grote vraagtekens rijzen bij de aan gang zijnde plannen inzake de TGV en de grote ring rond Antwerpen. Is dit de juiste interpretatie ? Milieu-bewust Vlaanderen kijkt met spanning uit naar het antwoord.

Inzake afval meent de SP dat het beste beleid is afval te voorkomen.

Het beleid inzake voorkoming, recycling en recuperatie van afvalstoffen zal worden geïntensifieerd, onder meer door stimulering van initiatieven van selectieve ophaling en inzameling, het toepassen van effectgerichte milieueffingen en het uitvaardigen van afvalvoorkomende verpakingsreglementering, indien met de

Timmermans

betrokken sector op korte termijn niet tot een akkoord gekomen wordt. De SP stelt met grote voldoening vast dat de Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, het afvalbeleid over een totaal andere boeg zal gooien dan wat wij de voorbije jaren meemaakten. Ook hier zal nu een preventief beleid gevoerd worden. Wij herhalen nogmaals de intentie om "effectgerichte milieueffingen toe te passen," : dat zullen dus duidelijk andere heffingen zijn.

Het milieubeleid dat de jongste jaren al te stiefmoederlijk werd behandeld, moet dringend een grote investeringsinjectie krijgen. De beleidsverklaring zegt dat bijzondere aandacht moet gaan naar de realisatie van diverse nog uit te breiden investeringsprogramma's inzake de waterzuivering, de stortplaatsen voor industrieel afval en de sanering van bodemvervuiling van industriële oorsprong met prioriteit voor de zogenaamde "black points,,"

Collega's, dit punt kan nauwelijks onderschat worden en zal vast en zeker eenieders verbazing — aangenahme of minder aangenahme, voor onze fractie alvast "aangenahme,," — hebben opgewekt. Hier staat inderdaad een programmapunt dat een totaal ander en beter milieubeleid aankondigt. Ik interpreteer het zo — een andere interpretatie zou niet kunnen, of het doel wordt niet gehaald — : tegen 1995, zoals inderdaad wettelijk voorzien moeten wij de gestelde waterkwaliteitsdoelstellingen halen. Dit betekent een enorme investeringsinjectie, nu al, bij de eerstvolgende begroting, over enkele weken. De amper 2 miljard frank per jaar van de afgelopen jaren stelt het gestelde doel wellicht pas over 20 jaar in het vooruitzicht. Namens de SP verheug ik mij ten zeerste over deze drastische ommekeer in het investeringsbeleid, waar de milieubeweging ook al jaren op zit te wachten. Mijn zelfde interpretatie geef ik aan de investeringen voor klasse 1-stortplaatsen : een probleem dat al jaren aansleept met alle gevolgen **vandien**, moet maar eens eindelijk zijn beslag krijgen. Een Gemeenschapsminister voor Leefmilieu

moet ook maar eens bewijzen "harde noten te kunnen kraken,," "Sanering bodemvervuiling,," lees ik samen met "de vervuiler betaalt,," of niet soms ?

Het SP-standpunt inzake mestoverschotten is voorkomen, beperken, verwerken. Ik lees in het akkoord : "Voor de mestoverschottenproblematiek dient het beleid erop gericht te zijn om de overschotten maximaal te beperken. De oprichting van een mestbanksysteem gepaard gaande met een selectieve heffing zijn hierbij essentieel. Op korte termijn evenwel zal een gefaseerde en passende reglementering, ook met betrekking tot de bodemkwaliteit, worden uitgewerkt.,"

De heer A. Denys : Met één mestbank of meer.

De heer J. Timmermans : Eén.

De heer A. Denys : Dus een boerenbondmestbank !

De heer J. Timmermans : Ik interpreteer dit als volgt :

- een concrete "vestigings,,-politiek voor alle bedrijven voor de toekomst. Dit betekent dat er in sommige streken geen toename meer mogelijk is !
- de verplichting tot opslagcapaciteiten,
- strikte regels omtrent de bemestingsmodaliteiten van de gronden,
- bodemkwaliteitsnormen alsook bemestingsnormen,
- een meststoffenbank,
- een heffingen-systeem.

Als ik al deze beleidspunten zie, dan kan ik niet anders dan te veronderstellen dat de Gemeenschapsminister voor Leefmilieu daarbij zinnens is een meststoffen-decreet uit te werken. Dit alles, lees ik letterlijk, moet "op korte termijn,," gebeuren. Mogen wij dus vóór het **zomerreces** nog een initiatief verwachten van de Executieve ? Gezien de ernst van de problematiek, het drinkwater is op sommige plaatsen al in gevaar, gezien de brede consensus omtrent de noodzaak van een initiatief, zowel door de milieubeweging én uiteindelijk ook

door de Boerenbond, en vooral gezien de tekst van het Regeerakkoord, meent de SP dit inderdaad zo te moeten interpreteren. Vóór het zomerreces komt er dus een eerste versie van een allesomvattend meststoffendecreet. Is dit ja of nee de juiste interpretatie van de tekst ?

Inzake het natuurbehoud en beheer, het bosbehoud en beheer, het landschapsbehoud en beheer, zelfs de jacht en de visvangst hebben wij als SP altijd gezegd dat de algemene evaluatie en de optimalisatie van het wettelijke arsenaal in milieuvriendelijke zin moest gebeuren.

Ik stel vast dat in het Regeerakkoord inzake het natuurbehoud de volgende uitgangspunten werden gehanteerd :

- het verder optimaliseren van de bestaande wetgeving op het natuurbehoud in zijn diverse aspecten en de integratie van de landschapszorg ;
- het verder integreren van de jachtvogelbeschermingsreglementering in het natuurontwikkelingsbeleid en het jachtbeheer ;
- het uitbouwen van een instrumentarium voor het natuurbehoudsbeleid, onder andere via wetenschappelijk onderzoek en een administratieve ondersteuning ;
- de onderlinge afstemming van natuurbehouds- en landsbouwbeleid ;
- het verderzetten van natuureducatie en sensibiliseringsacties.

Ten derde, de SP vindt in deze tekst haar eigen bekommernis voor een gehele evaluatie en optimalisatie van het bestaande wettelijk arsenaal, terug. Sinds jaren pleit de SP ervoor om al deze deel-wetgevingen eens systematisch door te lichten, op elkaar af te stellen en te moderniseren. Sommige dateren uit de vorige eeuw. Vanuit de oppositie heeft de SP voor elk van deze wetgevingen nieuwe voorstellen van decreet ingediend. Het zal dus, voor de Executieve die haar werk wil van maken, geen zaak zijn van jarenlange, futiele onderzoeken : evaluatie en voorstellen kunnen vlug worden opgebouwd, er is al heel wat materiaal klaar. Die

Timmermans

evaluatie moet met alle betrokkenen gebeuren en moet met de nodige kracht worden georganiseerd. Terwijl in het verleden "beleefdheidsformules", nog regeerakkoorden sierden — zoals "er wordt nagegaan of de wetgeving niet kan verbeterd worden", — is deze tekst vrij concreet en gekenmerkt door een nieuw geluid : het wetenschappelijk onderzoek, de administratieve, de educatie, de onderlinge integratie en coördinatie van de verschillende wetten.

Ik interpreteer deze tekst derhalve als volgt : "de Gemeenschapsminister, in nauwe samenspraak met de Commissie Leefmilieu van de Vlaamse Raad, zal dringend een algehele evaluatie organiseren, met brede raadpleging van alle betrokkenen, en zal, vertrekkend van de reeds bestaande voorstellen en de resultaten van de evaluatie, binnen redelijke termijn de nodige wetswijzigingen voorstellen. „

Is dit ja of neen ook de interpretatie van de Executieve ?

Een SP-standpunt was eveneens de bescherming van de kwetsbare gebieden, onder meer de duinen en de waterrijke gebieden om een unieke en verscheiden fauna en flora te vrijwaren voor verdwijnen. In de beleidsverklaring werden ze als dusdanig opgenomen. Daarin zijn er voor de SP twee uitschieters. De duinen of wat er nog van rest worden — eindelijk — als kwetsbare en beheersbehoefte-natuurterreinen erkend en hiervoor zal dus het dynamisch selectief aankoopbeleid gelden. Ik verheug mij over deze stelling en stel dan ook vandaag nog aan de nieuwe Executieve voor onmiddellijk de weinige duinen die ons resten te beschermen. Zij mogen zonder twijfel beschouwd worden als top-prioritair te beschermen natuurterreinen ! Laat, na de gedurfd tekst van dit Regeerakkoord ook een duidelijk signaal aan de Vlaamse bevolking geworden : hier is een nieuwe ploeg, niet alleen met nieuwe partijen, met nieuwe mensen en nieuwe ideeën, maar ook met een nieuwe stijl ! Mijnheer Kelchtermans, als de Vlaamse Raad u straks, namens het Vlaamse volk,

op basis van deze programmatekst, het vertrouwen geeft maak er dan gebruik van. Schrijf geschiedenis en bescherm direct nog alle duinen.

Een tweede aandachtspunt in deze passage van het akkoord betreft de golfterreinen. Eindelijk wordt zwart op wit de kans geboden om de vaudeville van de laatste jaren te stoppen. Ik lees letterlijk en wens te onderstrepen "Golfterreinen zullen niet meer mogen worden aangelegd in Reservaat- en Natuurgebieden en in beschermde landschappen, .

Voorts staat er : "Duidelijke regels zullen in een beleidsnota worden vastgelegd,„ Dit is vrij duidelijke taal waar, wat mij betreft, nog slechts twee punten om bevestiging vragen.

Ten eerste, tot die beleidsnota er is kan geen enkel nieuw golfterrein noch uitbreiding worden toegestaan ;

Ten tweede, de proefballon die in welbepaalde kringen al is opgelaten in de zin van "er is in vele gevallen toch geen vergunning nodig,„ moet van meetaf aan worden gecounterd. Dit is namelijk de theorie van de liberalen.

De heer A. Denys : Lees het betoog van collega Content hieromtrent.

De heer J. Timmermans : De heer Content sprak in deze aangelegenheid niet namens de SP. Hij is een eenzaat op dat vlak. Ik spreek hem hier in naam van de SP formeel tegen.

Daarom, mijnheer Denys, is het nodig :

— dat elke vegetatiewijziging vergunningsplichtig wordt gemaakt, wat ook vermeld is in het akkoord onder punt 6 ;

— dat het besluit van delegatiebevoegdheid op dit vlak wordt herzien ; de volledige Executieve moet beslissen daar het dossier van de golfterreinen toch ook economische, culturele, tewerkstellings-, en vrije tijdsbestedingsaspecten heeft ;

— dat de Executieve onmiddellijk aan haar administratie instructies geeft die nu ingaan, om alle handelings-

gen of uitvoeringen van werken voor aanleg van zogenaamde "niet-vergunningsplichtige,, golfterreinen te stoppen.

Dit is mijn interpretatie. Mag ik daarop een duidelijk antwoord ontvangen van de Executieve ?

Inzake landinrichting noteren wij in dit Regeerakkoord meerdere interessante passage.

Belangrijk zijn :

— de ruilverkaveling en de landinrichting, maar dan volgens de MER-verplichting ;

— het uitwerken en evalueren van pilootprojecten inzake landinrichting ;

— het leggen van nieuwe klemtonen in opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij.

Punt 7 somt een reeks principes op van het landinrichtingsbeleid.

Wanneer men al deze punten groepeerd krijgt men toch de indruk dat deze Executieve start met een duidelijke en evenwichtige visie op het landinrichtingsbeleid.

Dat kon in het verleden nog niet te dikwijls worden vermoed, om het zacht uit te drukken. De SP heeft aan dit deel van het akkoord zwaar getild en dat zal niemand verwonderen : de nefaste milieupact van het verleden had onze partij erg argwanend en veeleisend gemaakt. Wij willen ook herinneren aan de belofte van Gemeenschapsminister Kelchtermans in de Commissie Leefmilieu van de Vlaamse Raad bij de behandeling van het decreet tot oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij, om binnen het jaar een ontwerp-decreet in te dienen bij de Raad. De SP heeft ter zake reeds een voorstel ingediend. Daar onze partij bij de voorbereiding van het ontwerp-decreet zal worden betrokken, zullen wij enigszins gerustgesteld, maar met grote aandacht hierop toezien. Inzake ruimtelijke ordening noteren wij dat het SP-standpunt erin bestaat dat de hiërarchie van de plannen dringend in eer moet worden hersteld en dat de gewestplannen moeten wor-

Timmermans

den geëerbiedigd. In het Regeerprogramma is vermeld dat dit dient te gebeuren onder andere via een strikte controle op de naleving van de voorschriften en een strenge beteugeling van inbreuken. De goedkeuring van BPA's zal kaderen binnen de bestemmingen vastgelegd in de gewestplannen. Voor zover de BPA's afwijken van de gewestplannen, zal de beslissing genomen worden door de Vlaamse Regering.

Deze tekst behoeft in feite weinig "interpretatie," : er is eenvoudigweg niet veel aan toe te voegen. Duidelijker kan het niet. Bovendien wordt aan de juridische anomalie van de delegatie van bevoegdheid voor het goedkeuren van BPA's — cf. Raad van State — eindelijk een einde gesteld.

Inzake de wetgeving op de ruimtelijke ordening is een dringende aanpassing en verbetering noodzakelijk door middel van een nieuw decreet. In het Regeerprogramma is opgenomen dat de wet van 29 maart 1962 inzake de ruimtelijke ordening en de stedenbouw zal worden herwerkt tot een decreet. De belangrijkste principes hiervan zullen zijn :

- de versterking van de rechtszekerheid ;
- dynamische planning en uitvoering op gedecentraliseerde wijze, onder de verantwoordelijkheid van de drie bestuursniveaus : Gewest, Provincie, Gemeente ;
- een ruime uitwerking van de inspraak en de participatie van de bevolking op alle bestuursniveaus ;
- het creëren van nieuwe mogelijkheden inzake grond- en pandenbeleid om te komen tot een maximale vrijwaring van de open ruimten door prioriteit te geven aan inbreiding ;
- de ecologische en de stedenbouwkundige aspecten moeten gelijkwaardig en gelijktijdig in rekening worden gebracht ;
- een billijke oplossing voor de plan-schade en de meerwaarde.

Ik ben het daarmee eens. Ik wens er evenwel op te wijzen dat de SP al jaren een voorstel van decreet heeft ingediend, dat wij uiteraard handhaven en dat wij alle regeringspartijen ter beoordeling voorleggen. Gezien de uitzonderlijke situatie van de PVV in deze Regering, die de Gemeenschapsminister levert die normaliter dit initiatief zou moeten nemen, in uitvoering van een akkoord dat deze partij niet wil onderschrijven, vraagt de SP van de andere regeringspartijen om wetgevende initiatieven uit de Raad, — er zijn er nog van andere partijen ook — aan te moedigen, te discussiëren, te evalueren zolang zij dezelfde uitgangspunten hebben als dit akkoord.

Is dit ja of neen een goede interpretatie en gaat u akkoord met mijn constructief voorstel ? Inzake het mini-decreet is er een dringende bijsturing nodig.

In het Regeerakkoord staat duidelijk vermeld dat de open ruimten maximaal moeten worden gevrijwaard door een toepassing van het decreet van 28 juni 1984 dat na evaluatie zal worden herzien.

Ook in dat verband was de SP vragende partij en vindt zij zich terug in de tekst.

Wij wijzen op ons voorstel van decreet ter zake. Dat is een dringende zaak. Alle Gemeenschapsministers sinds 28 juni 1984 hebben dit beloofd, maar nooit gedaan. Ik ben zo vrijmoedig de Executieve te vragen om van dit programmapunt een allereerst prioritaair punt te maken. De ingreep is klein en eenvoudig, de impact voor de vrijwaring van de open ruimten in Vlaanderen is enorm. Het is tenslotte een programmapunt dat verschillende malen in de tekst voorkomt. De intrekking en vervanging door één decreet van alle bestaande reglementen voor stads- en dorpskernvernieuwing was voor de SP een absolute must voor het voeren van een geïntegreerd ruimtelijk beleid naar de centra toe. In het Regeerprogramma staat duidelijk dat in afwachting daarvan de bestaande systemen zullen worden geëvalueerd.

Wij gaan daarmee akkoord maar wil-

len het graag meer expliciet vermeld zien. Aangezien men van plan is om de bestaande systemen te evalueren en in een decreet op te nemen is het voor de SP logisch dat er niet eerst nog een nieuw systeem wordt opgestart, zoals het besluit Beysen in verband met de private publieke samenwerking, waarvoor nog geen kredieten werden uitgetrokken.

In afwachting van de aangekondigde beleidsinitiatieven moet er een opschorting komen van de private publieke samenwerkingsregeling. Dit kan vrij eenvoudig gebeuren door geen kredieten in de begroting in te schrijven en geen projecten goed te keuren. Los daarvan kan er nu reeds een forse verhoging van de kredieten van stads- en dorpsherwaarderingsprojecten gebeuren. Dat is immers dringend en dwingend nodig voor onze verkrotte Vlaamse binnensteden.

In het huisvestingsbeleid staat voor de SP — dat is in het Regeerakkoord opgenomen — het recht op wonen centraal. Het sociaal huisvestingsbeleid viseert meer in het bijzonder de woonzekerheid. Dit impliceert dat aan de mindergegoeden, onder betaalbare voorwaarden, een kwalitatief behoorlijk ingerichte of aangepaste woning ter beschikking wordt gesteld. Teneinde deze doelstelling te realiseren zal bijzondere aandacht worden besteed aan de sociale huur- en koopsector.

Het huisvestingsbeleid in het algemeen heeft belangrijke repercussies op het leefmilieu. De SP verheugt zich over de nauwe samenhang met de doelstellingen inzake leefmilieu en het beleid inzake ruimtelijke ordening. Zij verheugt er zich ook over dat prioriteit aan inbreiding zal worden gegeven door middel van een sociaal inbreidingsgericht grond- en pandenbeleid en vernieuwbouw in verouderde wooncentra. De verschillende steun- en stimuleringsmaatregelen zullen worden herzien binnen het raam van voornoemde punten. Er zal een groter selectiviteit worden nagestreefd zowel naargelang de financiële draagkracht van de genietters als naargelang het beoogde doel. De SP verheugt zich over de ontwikkelde krachtlijnen in verband met de

Timmermans

sanering van woningen, het bouwen van nieuwe woningen en het verwerken van woningen in de sociale huisvestingssector.

Ik wil nog enkele woorden zeggen over de sociale huurregeling. Naast het stelsel van de sociale leningen en de verzekering tegen inkomensverlies bij de aankoop of bouw van een sociale woning doet het de SP bijzonder genoeg dat het besluit van de Executieve van 12 oktober 1988 zal worden aangepast. Het doetoëns ook genoeg dat bij het huren van een sociale woning door de laagste inkomscategorieën, dit zijn inkomens van minder dan 400.000 frank, een verduidelijkende omzendbrief naar de vennootschappen zal worden gestuurd. De verhoging van de reële huurprijs zal in verhouding staan tot de stijging van het inkomen en de eventuele verhoging van de basis-huurprijs boven de 5 procent wordt geneutraliseerd. Daardoor zal op korte termijn het sociale aspect van de huurprijs worden hersteld voor deze lage inkomscategorieën en zal binnen het jaar door een grondige evaluatie de huurprijsberekening worden bijgestuurd.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, de elementen die ik in verband met de Regeringsverklaring naar voren wou brengen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Dillen heeft het woord.

De heer K. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren van de Vlaamse Executieve, dames en heren, eigenlijk heeft men de leden van de Vlaamse Executieve, ongewild en uiteraard met de beste bedoelingen, onrecht aangedaan met het overigens zeer goede verzoek van collega Denys dat zij hier talrijk aanwezig zouden zijn. Zij zijn hier inderdaad talrijk aanwezig en als men rondkijkt, merkt men dat zij in dit halfroond bijna de meerderheid vormen. En dan is er nog een doodziek bij.

De heer L. Hancké : De wens is de vader van de gedachte.

De heer K. Dillen : Mijnheer

Hancké, het is altijd mijn mening geweest dat men tussen politici de scherpste problematiek kan houden maar nooit op menselijk vlak. De wens zal hier dus zeker niet de vader van de gedachte zijn.

Collega Didden is jammer genoeg afwezig. Ik wilde hem even gelukwensen. Hij haalde een woord uit de Regeringsverklaring aan dat hij niet begreep en zo heeft hij in feite de durf gehad te zeggen wat de meesten die kennis hebben genomen van deze merkwaardige tekst, moeten hebben gedacht. Hij heeft in een notedop de stijl, de woordenschat, het gehele opstel samengevat en gezegd dat het onverstaaenbaar is.

Dat heeft mij overigens geïnspireerd tot de volgende veronderstelling. Laten we even veronderstellen dat er een hel voor politici zou bestaan. U moet niet dadelijk allen bleek worden, het is maar een veronderstelling, zoals ik zeg. Het is overigens, ik geef het grif toe, een dwaze veronderstelling omdat het een acuut probleem van overbevolking zou scheppen. Maar laten we het dan toch maar even veronderstellen en in die hel dus ook een afdeling voor Vlaamse verdoemde politici opnemen. Ik kleef er geen namen op.

De heer J. Laverge : Bedoelt u misschien de eerste rij ?

De heer K. Dillen : Het gaat niet alleen over de eerste rij. Dan zou er wellicht ook een duivel in die hel moeten zijn om de straffen uit te delen. Met wellust en sadisme zou ik mij daarvoor kandidaat stellen. Werd deze kandidatuur aanvaard, dan zou ik voor die verdoemde Vlaamse politici volgende verschrikkelijke straf uitvaardigen. Ik zou hen er toe dwingen met luider stemme, – want politici moeten gecontroleerd worden, in stilte mag het dus niet gebeuren – de tekst van het Vlaams Regeerakkoord voor te lezen. Dat moet een marteling zonder weerga zijn. Niemand zou nog ooit met Jaen-Paul Sartre zeggen : “L'enfer c'est les autres,..” Men zou zeggen “De hel dat is het voorlezen van het Vlaams Regeerprogramma,..” de hel van de verving. Troost u, ik ben nog een ouderwets man van vóór het concilie en

ik geloof nog in de kracht zelfs van het onvolmaakt berouw. Wie zich toch wagen wil of wilde aan de lezing van het Regeerprogramma geef ik de raad zich de nodige hoeveelheid aspirines of andere middelen tegen barstende of schele hoofdpijn aan te schaffen. Meer dan honderd bladzijden verveling ; en meer dan honderd bladzijden verveling alleem maar om een totale vaagheid en nietszeggendheid te verwoorden en te verbergen. Meer dan honderd bladzijden gewichtigdoenerij om het absolute niets te verhullen.

Meer dan honderd bladzijden zwaarwichtigheid willen een indruk wekken van geleerdheid en diepzinnigheid, doch laten alleen een grote verbazing achter zoals de verbazing die ontstaat wanneer het rookgordijn opgetrokken is en men niet voor een stralend landschap staat, doch voor de leegte, de totale leegte, de volstreckte leegte. Waar is de tijd – en voor mij is het helaas zeer lang geleden – dat men leerlingen uit het middelbaar onderwijs eenvoud, eenvoud en nog eens eenvoud voorhield als eerste en voornaamste voorschrift bij het opstellen. Waar is de tijd dat men in datzelfde middelbaar onderwijs zoveel uren besteedde aan Boileau “Art poétique,..” ja, waar is de tijd dat de leraar Frans zijn leerlingen op het hart drukte dat zij moesten van buiten kennen, voor de rest van hun leven van buiten kennen en ook toepassen, de woorden van Boileau “ce qui se conçoit bien s'énonce clairement et les mots pour le dire arrivent aisément,..”

Waarschijnlijk echter is de Vlaamse Executieve meer te rade gegaan bij Shakespeare en heeft ze voor haar Vlaams Regeerprogramma als leidraad genomen “Much ado about nothing,..” Dit is handig. Het is de toepassing van een aloud en beproefd recept : zwam erop los, wauwel erop los, zever erop los, lul erop los ! Gebruik zoveel mogelijk zo moeilijk mogelijke onverstaanbare en duistere woorden, gebruik zoveel mogelijk zo moeilijk mogelijke onverstaanbare en duistere zinnen, en op het einde zal niemand het nog aandurven te zeggen dat we voor meer dan honderd bladzijden nietszeggendheid

Dillen

staan. Niemand zal het dan nog aandurven de waarheid te zeggen, te zeggen dat de kleren van de keizer er geen zijn. Niemand ? Neen, gelukkig niet. Dat zou al te kras zijn. Gisteren, tijdens de door de voorzitter van de Vlaamse Executieve voorgelezen regeringsverklaring, bromde in het voorbijgaan ons een lid van een meerderheidspartij toe : "Dat heb ik al vijftientig keer gehoord. ,"

Een ander lid van een andere Vlaamse meerderheidspartij drukte het in meer academische termen en bevoordingen uit dan de mijne. Hij is hier nu ook aanwezig, namelijk — collega Didden, hem heb ik daarstraks geluk gewenst maar nu is het de beurt aan iemand anders van uw partij namelijk Eric Van Rompuy. De tekst was voorbereid vóór de oproep tot een algemene frontvorming. Het is niet mijn bedoeling dat front nu kapot te schieten. Maar gelukwensen die verdiend worden, moeten worden uitgesproken. Deze gelukwensen gelden voor het vraaggesprek in de Gazet van Antwerpen. Dit verscheen enkele dagen vóór de regeringsverklaring en ik citeer er het volgende uit : "Het nieuwe Vlaanderen neemt duidelijk een valse start. Het geheel laat op mij een lamentable indruk. De politieke klasse heeft geen totaalvisie op het Vlaanderen van morgen, en houdt zich bezig met het uitvechten van ruzies in de media., (Applaus)

Nu moet ik collega Van Rompuy nog eens extra bedanken, want het is de eerste keer dat één van mijn toespraken door applaus wordt onderbroken. Dat had ik nog nooit meegeemaakt. ik ga nu verder met de woorden van Eric Van Rompuy : "Wij zijn in een echte Vlaamse état spectacle., terechtgekomen, waar tegenstellingen kunstmatig worden opgeklopt. Het politiek gekrakeel viert hoogtij. De kernvraag bij heel wat Vlaamse politici is niet : voor welk Vlaanderen zijn wij aan het vechten ? Maar : hoe werk ik mij op het voorplan ?"

De heer G. Verhofstadt : Wij trachten hem geregeld te helpen.

De heer K. Dillen : „Dit is een zeer

gevaarlijke evolutie. De vraag naar de essentie van onze zelfstandigheid wordt niet gesteld. Daar wordt niet eens meer over nagedacht, bij voorbeeld over het cultuurbeleid van Minister Dewael. In het nieuwe regeerakkoord is daar nauwelijks iets over terug te vinden. We durven niet het risico nemen om met iets nieuws te beginnen. Het is allemaal erg ontgoochelend." „De Vlaamse culturele autonomie heeft zich te veel beperkt tot het uitbouwen van infrastructuur. Maar er is totaal geen boodschap gebracht.

„Het is de hoogste tijd om deze evolutie om te buigen. Het beleid moet afstappen van het partijpolitiek gehaspel en streven naar een totaalbeeld. Een terugkeer dus naar de essentie : wat bindt ons ?, wat is onze eigenheid ?, wat zijn onze troeven ?, ook naar Europa toe. Een hernieuwd Vlaams bewustzijn zou ons ook sterker maken ten opzichte van de Frans-taligen. Vlaams pluralisme mag geen synoniem zijn van neutraliteit. Het mag geen opdeling in vakjes zijn volgens het Cultuurpact, waaruit geen enkele identiteit meer kan voortvloeien. Geen getto's dus, maar wel duidelijk geprofileerde opstellingen die openstaan voor vernieuwing en verrijking, verscheidenheid. We mogen Vlaanderen niet verkavelen volgens zuilen. Geen nieuwe pactenpolitiek. We moeten terug naar het herstel van het vrije initiatief en de vrije instellingen. Dit houdt een zeker risico in voor bepaalde minderheids-groepen, maar men kan niet alles op een apothekersschaaltje afwegen. Het begrip eigen volksaard moet terug inhoud krijgen. In Vlaanderen pogen allerhande marginale groeperingen zich in naam van het pluralisme te verheffen tot maatschappelijke norm. Als er geen belangstelling meer is voor het volksbelang, heeft een volk geen bestaansrecht meer.,

Tot daar Eric Van Rompuy, die ik nog eens oprecht en van harte moet gelukwensen om zijn heldere en moedige woorden die zo een artikel in het maandblad van het Vlaams Blok zouden kunnen zijn. (Gelach) Als hij dat echter niet te erg zou vinden.

De heer G. Verhofstadt : Hij vindt

het waarschijnlijk erg dat u het hier hebt voorgelezen.

De heer K. Dillen : Wij zijn verheugd over elke bekeerling. (Gelach) Ik moet de heer Van Rompuy dus van harte gelukwensen, maar hem ook uitnodigen voor een volledige bekering, dit wil zeggen, hij moet dan de nodige consequentie aan de dag leggen. Wanneer hij minister Dewael over de hekel haalt, haalt hij zijn minister over de hekel, haalt hij zijn Vlaamse Executieve over de hekel. Zijn woorden zijn inderdaad een grondig en vernietigend rekvisitoor tegen het Vlaams regeerprogramma. Ze zijn dus ook een grondige en vernietigende afwijzing van de Vlaamse Executieve zelf. Ik vraag hem de nodige consequentie aan de dag te leggen, ik vraag hem de nodige Vlaamse consequentie aan de dag te leggen en omwille van zijn woorden welke om een daad vragen, omwille van zijn woorden dus deze Vlaamse Executieve het vertrouwen te weigeren. Ik vraag Eric Van Rompuy de nodige consequentie aan de dag te leggen en te dien einde bied ik hem hier meteen een lidmaatschapskaart van het Vlaams Blok aan.

De heer J. Slecckx : Die zal hij mij niet aanbieden. (Gelach)

De heer K. Dillen : Er is altijd hoop voor iedereen.

De heer A. Denys : De heer Van Rompuy kan zijn woorden toch niet inslikken.

De heer K. Dillen : Dat doet niemand in de politiek.

Wij gaan dus terug naar die meer dan 100 bladzijden geschermd en gegoocheld met woorden welke toch de vraag doen rijzen : "Waar toe dit alles ?,"

Het is duidelijk. Het is zelfs meer dan duidelijk. Het is overduidelijk.

Men is voor de eerste maal "Vlaamse Regering., aan het spelen. De Vlaamse Executieve eist de dankbare rol voor zichzelf op. De Vlaamse Executieve heeft ongetwijfeld zichzelf de rol toebedeeld van een Sinterklaas die niet en nooit meer stoppen wil met uitdelen. De Vlaamse Executieve

Dillen

ve heeft ongetwijfeld zichzelf de rol toebedeeld van een Kerstmannetje dat handen tekort heeft om zijn geschenken aan te reiken en te overhandigen.

De heer A. Denys : Zeer juist.

De heer K. Dillen : De Vlaamse Executieve heeft ongetwijfeld zichzelf de rol toebedeeld van de rijke oom die na zoveel jaren uit Amerika terug keert en zijn nichten en neven weergaloos verwennen wil. Meer dan honderd bladzijden beloften, beloften en beloften. Van hoofdstuk tot hoofdstuk komen we dichterbij het land onzer dromen. Van hoofdstuk tot hoofdstuk komen we dichterbij het luilekkerland waar we badend in de zon liggen onder de bomen en waar de gebraden kippen ons in de mond vallen. Van hoofdstuk tot hoofdstuk komen we dichterbij het aards paradijs. Van hoofdstuk tot hoofdstuk komen we dichterbij het Vlaanderen, o welig huis. Wie wil er nog wat? Vraag het maar aan de Vlaamse Executieve. Wie wil er nog wat? Put maar uit de hoorn des overvloeds van de Vlaamse Executieve.

Als nooit tevoren en in nooit geziene mate wordt er hier gegoocheld en geschermd met "we gaan dit doen en we gaan dat doen, en we gaan nog meer doen, en we weten niet wat we nog allemaal zullen doen... Als nooit tevoren lijkt een regeerprogramma als twee druppels water op het verkiezingsprogramma van één van de kleurpartijen. Helaas weten we wat verkiezingsbeloften waard zijn. Het valt te vrezen dat het pak beloften dat nu over ons uitgekapt wordt wel eens een droom met een bitter ontwakende zou kunnen worden.

In de "Algemene Inleiding, van het Vlaams Regeerprogramma wordt er gesproken over "de dynamiek van een volk in opgang,.. "Een volk in opgang,.. Het is als een leuze uit verdachte tijden.

"Een volk in opgang,.. — dat hebben wij vroeger nog gehoord. Het is als een slagzin van extremisten. "Een volk in opgang,.. Het is als de kreet van Vlaams-nationalisten.

"Een volk in opgang,.. Het is haast een vers van Fernand Vercocke of Steven Barends, van Marcel Beerten of Roni Ranke. Maar "een volk in opgang,.. kan ons helaas niet doen vergeten hoeveel vernederingen, toegevingen, nederlagen Vlaanderen heeft moeten slikken en ondergaan voor de toch nog altijd ontoereikende bevoegdheden.

"Een volk in opgang,.. kan ons helaas niet doen vergeten tot welke zware misdaden tegen Vlaanderen Vlaamse politieke partijen, welke ons nu dit Vlaams regeerprogramma voorschotelen, al vendelzwaaiend met de Vlaamse Leeuw, bereid waren.

"Een volk in opgang,.. kan ons niets doen vergeten. En evenmin is daartoe in staat alle gezwam en geleuter over "de omvangrijke bevoegdheden en de nieuwe middelen waarover wij na de staatsvorming beschikken,.., over "de staatsvorming biedt de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering een historische kans om op een coherente manier een vernieuwend beleid te voeren,.., over "de staatsvorming stelt een einde aan de unitaire staat. Het zwaartepunt van de politieke beslissingen wordt verplaatst van de centrale overheid naar de Executieven en Raden. De Vlaamse Regering zal hiervan gebruik maken om autonoom nieuwe beleidsaccenten te leggen,.., over "Vlaanderen kan voortaan in ruime mate op eigen kracht werken,.., over "een eigen, dynamisch beleid binnen een verruimde Vlaamse autonomie,.., over "de kans onze eigen identiteit maximaal te ontplooien,.. Neen, al dit verbaal triomfalisme, al deze woordenpronk en -praal, al deze Vlaamse bazuinstoten kunnen noch mogen ons doen vergeten dat voor een toch nog altijd ontoereikende eigen bevoegdheid Vlaanderen een prijs moest betalen waar het al lang geen prijs meer mocht betalen.

Neen, al dit verbaal triomfalisme, al deze woordenpronk en -praal, al deze Vlaamse bazuinstoten kunnen noch mogen doen vergeten dat de opstellers van en verantwoordelijken voor dit Vlaams regeerprogramma dezelfde zijn die ertoe bereid gevonden werden hun namen toe te

voegen aan de lange reeks van degenen die het Belgisch belang boven het Vlaamse belang plaatsten, van degenen die het partijbelang boven het Vlaamse belang plaatsten, van degenen die het persoonlijk belang boven het Vlaamse belang plaatsten.

Neen, al dit verbaal triomfalisme, al deze woordenpronk en -praal, al deze Vlaamse bazuinstoten kunnen noch mogen ons doen vergeten dat de opstellers van en verantwoordelijken voor dit Vlaams regeerprogramma dezelfde zijn om hun handtekening onder een zoveelste Vlaamse uitverkoop te zetten.

Neen, al dit verbaal triomfalisme, al deze woordenpronk en -praal, al deze Vlaamse bazuinstoten kunnen noch mogen ons doen vergeten dat de opstellers van en verantwoordelijken voor dit Vlaams regeerprogramma dezelfde zijn die de miljarden-diefstal ten nadele van Vlaanderen bestendigen, de faciliteiten vereeuwigden, nieuwe aanslagen op de integriteit en gaafheid van ons grondgebied mogelijk maken.

Neen, al dit verbaal triomfalisme, al deze woordenpronk en -praal, al deze Vlaamse bazuinstoten kunnen nog mogen ons doen vergeten dat de opstellers van en verantwoordelijken voor dit Vlaams regeerprogramma dezelfde zijn die de nooit voor mogelijk geachte misdaad tegen Vlaanderen voltrokken, het verheffen van Brussel tot Derde Gewest, het uitbannen, uitstoten, uitsnijden van dat onvervreemdbare stuk Vlaanderen, van Brussel uit Vlaanderen. Ja, "Een volk in opgang,.. is mooi en hard en waar als woord van de dichter.

Ja, "een volk in opgang,.. is mooi en hard en waar als een lied uit Vlaanderen's strijdrepertorium.

Ja, "een volk in opgang,.. is mooi en hard en waar als de gelofte van een radicale Vlaamse Beweging.

Ja, "een volk in opgang,.. is mooi en hard en waar als de verzamelkreet van een niet en nooit toegevend nationalistische partij.

Maar "een volk in opgang,.. is een vloek en een leugen uit de mond van

Dillen

degenen die de schuldbelastten, de hoofdschuldigen werden van de jongste en zo zware nederlagen.

En dan lezen we in het Vlaams regeerprogramma nog het zwaarste woord. Indien het niet zo tragisch was zouden we dat woord doodgewoon onderbrengen bij het hoofdstuk politieke hoogmoed, zouden we dat woord doodgewoon klasseren als politieke navelkijkerij, zouden we dat woord doodgewoon verwerpen als politiek narcissisme, zouden dit woord uiteindelijk en enkel en alleen beschouwen als een groteske en zelfs onovertreffbare uiting van een totaal gemis aan enige zin voor enige betrekkelijkheid.

Hoe is het mogelijk, hoe is het mogelijk dat deze Vlaamse Executieve in het Vlaams regeerprogramma zichzelf durft voor te stellen als, zichzelf durft te verheffen tot de belichaming van het "nieuwe Vlaanderen,.. In een normaal land, met een minimum aan politieke zeden, met een minimum aan politieke behoorlijkheid, met een minimum aan politiek fatsoen en ook en vooral met een minimum aan zin voor humor zou er bij het vallen van dit woord op de eerste lijn van een regeringsprogramma een bevrijdende schaterlach opgaan.

Een bevrijdende schaterlach. Hier echter meent men het. Het "nieuwe Vlaanderen,.. Hier meent men het zelfs met wat de Duitsers noemen een "tierischer Ernst,.. Hoe waagt men het te spreken over het "nieuwe Vlaanderen,.. , waar dit zozegde "nieuwe Vlaanderen,.. een executievorming op zijn Belgisch heeft meegemaakt, met al het politiek gekonkel, gevoel en gekonkeloes. Deze Vlaamse Executieve is alleen maar een produkt van het oude België, van het gesjacher om een regeringscombinatie tot stand te brengen, en van op het eerste ogenblik tot en met vandaag heeft men kunnen vaststellen en kan men vaststellen dat de mannen en de partijen van het "nieuwe Vlaanderen,.. al de onzeden, gebreken en ondeugden van het oude België overgeërfd hebben tot en met de stoelendans. Moeten we zelfs niet nog harder zijn in onze woorden ?

Moet ik hier niet — en degenen die me kennen, weten wat mij dit als Vlaming kost — zeggen dat het "nieuwe Vlaanderen,.. helaas door zijn totstandkoming, door zijn prijs en door zijn "politikasterijen,.. nog erger is dan het oude België, en ik heb er helemaal geen heimwee naar. Maar daarin kon men dan toch hier en daar nog de belichaming vinden van wat politieke traditie. Het "nieuwe Vlaanderen,.. daarentegen mist alle politieke traditie en heeft de strijdbaarheid reeds lang opgegeven. Wat in de plaats van de strijdbaarheid kwam, is de heerschappij van het politieke „parvenudom,“ van de politieke „omhooggevallen“. De opschepperigheid waarmee men verklaarde „wat we zelf doen doen we beter“ zou men beter vervangen door „wat we zelf doen doen we Belgischer“. Aan de heerschappij van de Belgische politieke onzeden wordt geen einde gesteld. Ze werden overgeërfd in het „nieuwe Vlaanderen“ dat beter als leuze zou nemen „wat we zelf doen, doen we protsiger“. En het is zeer de vraag of we over enkele jaren niet zullen moeten zeggen „wat we zelf doen, doen we duurder“.

Ja, er werd inderdaad een grote kans gemist, zoals wij hier gisteren en vandaag reeds ettelijke malen hoorden. De kans om een grote Vlaamse, een grote Nederlandse, een grote Europese visie te ontplooiën werd gemist omdat men in dit regeerprogramma alleen maar vaagheid na vaagheid opeengestapeld heeft. Anderen buiten het parlement veroordeelden dit regeerprogramma als woordenkramerie. Het woord is zeker niet te hard. De kans, de enige kans, werd gemist om het volk aan te spreken met bezieling en geloofwaardigheid. Wat men niet is, wat men niet heeft, kan men niet geven.

Het is gemakkelijk te kwijlen over „een hechte, open, democratische, pluralistische en verdraagzame Gemeenschap“. Het is des te gemakkelijker wanneer men de moed en of het inzicht mist om te erkennen dat we hier te maken hebben met de meest gebruikte, de meest misbruikte, de meest gemanipuleerde woorden welke dringend een oppoetsbeurt nodig hebben. Het is een voor-

denresem welke door zijn holheid, leegheid en vaagheid zinnebeeldig is voor het hele Vlaamse regeerprogramma. Terloops moet ik er nog met klem op wijzen dat „open“, „democratisch“, „pluralistisch“ en „verdraagzaam“ typisch de tot jargon geworden woorden zijn van degenen die uitblinken door onverdraagzaamheid en erger. Daarvan hebben wij enkele minuten geleden een fraai staaltje meegemaakt. De kans om een grote visie gekoppeld aan een grote bezieling en een grote geloofwaardigheid te brengen, werd gemist.

Deze grote visie, deze grote bezieling, deze grote geloofwaardigheid moeten er toch eens komen. Dit zal echter pas kunnen in een echt en waarachtig nieuw Vlaanderen, in een echt en waarachtig onafhankelijk Vlaanderen. Dit zal echter pas kunnen in een onafhankelijk Vlaanderen dat niet langer de voortzetting is van het oude België, dat niet langer besmet blijft met de politieke kwalen en erger van het oude België waarmee men nu voorgoed dreigt het woord „Vlaanderen“ te besmeuren en waardoor nu in de ogen van de gewone burger het woord „politiek“ synoniem is van al wat vuil en verachtelijk is. Daarom kan van hieruit slechts een hard „neen“ gezegd worden tot dit Vlaams regeerprogramma. Dit harde „neen“ van het Vlaams Blok is meteen het „ja“ van het Vlaams Blok tot de verdere strijd voor een onafhankelijk Vlaanderen, dat inderdaad nieuw zal zijn in zoverre het ook verlost zal worden van de Belgische politieke onzeden. Dan zal dit ons hier voorgeschotelde Vlaams regeerprogramma nog slechts de kwalijke herinnering zijn uit een voltooid verleden tijd.

De Voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer J. Laverge (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de vorige Vlaamse Regering heeft op uitstekende wijze ingespeeld op het herstelbeleid dat ook op het nationale vlak werd gevoerd. Dit beleid heeft zijn vruchten afgeworpen, niemand kan dit ontkennen. De economie is

Laverge

aangezwengeld, de werkloosheid is gedaald. Proficiat voor diegenen die zes jaar lang de moed hebben gehad dit te doen.

Het is dus duidelijk dat het recept dat door de liberalen werd gepresenteerd van goede kwaliteit was, van hoogstaande culinaire waarde en zeker zou moeten worden aangehouden.

Wat mij verrast is dat men nu deze goede Vlaamse culinaire schotel gaat overgieten met ketchup en toevallig is de ketchup nu rood.

Geachte collega's, dit Regeerakkoord heeft, op het vlak van economie en tewerkstelling, slechts drie duidelijke elementen.

Het eerste wat zeer duidelijk is en pijnlijk moet zijn voor de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, is de zinsnede die hij heeft moeten slikken met name dat men naar beleidskeuzen gaat van glijdende meerjarenplanning die bij decreet zal worden georganiseerd. Minister Geens, u hebt gisteren bij de Regeringsverklaring niet veel enthousiasme getoond over deze zinsnede.

Een tweede duidelijk element in het economisch beleid is het feit dat plots de GIMV wordt ingeschakeld in het beleid van de Vlaamse Executieve.

Een derde element dat zeer duidelijk is en waarover ik mij zorgen maak is de groeiende invloed van allerlei niet-parlementaire organisaties die het beleid op het economische vlak beïnvloeden. Men spreekt van VESOC, de SERV en dies meer. Ik heb zelfs gelezen dat men een vrouwencommissie gaat oprichten waarnaar de Vlaamse Executieve zich zal richten. Wat deze vrouwencommissie zal betekenen staat hier niet in de tekst vermeld. Graag verneem ik wie van deze commissie deel zal uitmaken en welke de opdracht van deze vrouwencommissie zal zijn. Spijtig genoeg is mevrouw Nelly Maes niet meer aanwezig, zij zou misschien vereerd zijn te vernemen dat in dit Regeerakkoord toch nog over vrouwen wordt gepraat.

Geachte collega's, bij het doornemen van het economische luik moet ik zoals collega Dillen felicitaties uitreiken en gelukwensen richten naar bepaalde personen. Een van de grote figuren in dit economisch akkoord is Minister De Batselier. Hij is de Caesar die kwam, zag en overwon. Ik overdrijf niet want als ik zijn perscommuniqués van vóór de samenkomst in het kasteel doorlees, vind ik identiek dezelfde teksten terug in het Regeerakkoord zonder noemenswaardige afwijkingen. U hebt met uw doorzettingsvermogen een zware stempel gedrukt op het economische beleid van het Vlaamse land voor de komende jaren.

Uit deze algemene vaststellingen wens ik enkele punten aan te halen waarover ik duidelijkheid wens. Wat mij eerst en vooral verrast is dat men ditmaal duidelijk terug wil gaan naar overheidsinmenging. Ik betreur dat de GIMV, als een stukje onafhankelijke organisatie, vandaag wordt ingeschakeld in een politieke structuur. Ik ben verrast te constateren dat de GIMV een beleid krijgt als een draak met twee koppen en de twee koppen zitten hier naast mekaar. Hopelijk trekken ze in dezelfde richting, maar ze kunnen ook in andere richtingen trekken.

Het valt mij op, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dat u ter zake duidelijk hebt toegegeven dat u deze veldslag hebt verloren, veldslag waarvoor u jarenlang hebt gestreden. U kennende ben ik niet pessimistisch gesteld over de effectieve uitvoering, omdat ik weet dat u bij het verliezen van één veldslag nog niet de oorlog hebt verloren. Ik zie u het ooit allemaal nog afzwakken.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Voorzitter, welke zijn uw bedoelingen om de GIMV uit zijn normale functie te halen en op te peppen tot uw „Société Générale de Flandres”? U hebt duidelijk de neiging om een nieuwe Société Générale op te richten. U kent het avontuur van de Société Générale en u weet wellicht ook dat de Société Générale jullie goedgezind was, want zij heeft altijd de beste zaken gedaan wanneer de socialistische deel uitmaakten van de

Regering. Ik zal niet terugkomen op alle verhalen en regelingen die destijds zijn gebeurd.

Minister De Batselier : Ik zou u andere verhalen kunnen vertellen.

De heer J. Laverge : Misschien kunnen wij daarover nog eens praten.

Wij hebben steeds beweerd dat de vrijheid van initiatief en het loskoppelen van interventies voor het bedrijfsleven de beste garanties zijn voor een Vlaams, economisch, expansief beleid. Ik meen dat de Voorzitter van de Executieve dat jarenlang heeft begrepen. Zijn DIRV-actie was een element waarvoor ik altijd een grote bewondering heb gehad omdat het een stimulans was, een psychologische benadering, die het Vlaamse volk naar een nieuwe evolutie leidde. Ik zou het betreuren indien men die visie zou verlaten omdat de jeugd, die de toekomst van ons volk betekent, er duidelijk een boodschap aan heeft en van deze ingesteldheid kan profiteren.

Wat ik ook betreur is dat men — ik weet niet om welke reden — de expansiewetgeving niet gaan ombuigen is naar een stelsel van verlaging van de lasten. Ik ben er nog altijd van overtuigd dat in het bedrijfsleven — dat is bewezen — door lastenvermindering een dynamiek kan worden gecreëerd, hetgeen niet gebeurt door een selectieve of misschien niet-selectieve subsidiëring. Waarom heeft men de kans niet aangegrepen om een dergelijk beleid, dat een nieuw en geen Belgisch beleid zou zijn, hier toe te passen? Het zou niet meer geld kosten, maar het zou duidelijk over de hele lijn van het economisch leven de stimuli geven om de bedrijven naar winsten, naar investeringen, naar werkgelegenheid en expansie te leiden.

Minister De Batselier : Sta mij toe u te onderbreken, teneinde uw vraagstelling te begrijpen. Wat is het verschil tussen export en expansie?

De heer J. Laverge : Ik spreek niet over export. Ik heb duidelijk gesproken over expansie . . .

De heer A. Denys : Subsidies zijn lo-kettenpolitiek.

De heer J. Laverge : Uiteraard. Fiscale stimuli zijn een algemene vorm die alle bedrijven ten goede komt, terwijl lokettenpolitiek alleen gunstig is voor degenen die het hardst roepen. Op het element van de **hardroeprij** kom ik straks nog terug, want dat is in het economisch beleid ook zeer belangrijk.

Mijnheer de Voorzitter, geachte college, een vierde vaststelling is de onduidelijkheid over de structuur van de GOM's. U zegt niet precies wat u er zal mee doen ; het is opnieuw een vaag element. Men gaat onderzoeken en belichten, maar het blijft bij belichten en men ziet nooit het licht.

Ik begrijp ook niet waarom men niets zegt over de intercommunales. In heel het beleidsprogramma spreekt men niet over de rol, de toekomst, de mogelijkheden, de integratie, het algehele economische kader van de intercommunales, die toch in vele gewesten een belangrijk economisch element betekenen. Men spreekt er niet over, men heeft ze vergeten of men heeft ze misschien begraven. Nergens vind ik ze in het programma terug.

Een vijfde vaststelling is dat u zich inzake de KMO's toch wel door ons hebt laten overtuigen.

De heer M. Olivier : Dat meent u toch niet ?

De heer J. Laverge : U hebt de KMO's teruggevonden en gestimuleerd als een economische drijvende kracht.

Ik waardeer dat. Het is een blijk van een eerlijke en verstandige economische benadering.

Het KMO-beleid is opnieuw een lokettenbeleid. Minister De Batselier, u hebt zelf gezegd dat de administratie 5 tot 6.000 dossiers achter is. Wat is dan het effect van stimuli als men jaren moet wachten voor zijn dossier wordt behandeld ?

Ik pleit ervoor deze middelen om te buigen tot kosten- en belastingverlaging. Het is een politiek die veel directer en minder omslachtig is voor de bedrijven en voor de KMO.

Nu is het een warboel. Het kost een fortuin een dossier te maken en het kost de gemeenschap een fortuin aan ambtenaren. Het zou eenvoudiger en efficiënter kunnen zijn.

Voor al die punten doet men precies hetzelfde als wat men heeft gedaan in „België”. Ik sluit me in dit verband aan bij wat de heer Dillen heeft gezegd. De kansen tot een vernieuwde politiek hebben wij niet aangegrepen.

Minister N. De Batselier : Dat is totaal onjuist. U moet goed lezen.

Als men een evaluatie maakt, is dit precies met de bedoeling maatregelen te nemen voor de KMO teneinde de centen, die men voor deze bedrijven heeft voorbehouden, opnieuw te laten gaan naar die KMO-bedrijven. Het is de bedoeling om in samenspraak met degenen die de KMO-sector goed kennen een evaluatie te maken en na te gaan of men de bureaucratische werkwijze kan vereenvoudigen. Dit komt tegemoet aan wat u daarnet verklaarde.

Het is hoegenaamd niet de bedoeling dit te politiseren. Van vele politici krijg ik echter brieven in verband met dergelijke ondernemers. Vaak van politici die hier erg tegen politisering opkomen.

De heer J. Laverge : Het zou dom zijn geen gebruik te maken van de lokettenpolitiek.

De heer A. Kempinaire : Dat is politiseren.

Minister N. De Batselier : Ik zal uw brieven in de toekomst terugsturen, mijnheer Kempinaire.

Wij moeten onderzoeken hoe wij dit alles kunnen vereenvoudigen. Daarom zeggen wij nu niet expliciet wat wij zullen doen. De vraag is of wij het samen willen doen. Daaraan zullen wij keihard werken. Het is belangrijk voor die sector. Het gaat namelijk niet over de grote mastodonten die iemand kunnen betalen om dit alles na te gaan.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord maar verlengt daarmee

met twee minuten de spreektijd van de heer Laverge.

De heer A. Denys : Het is een interessante discussie : fiscale stimuli versus subsidies.

In het vorige Regeerakkoord had men gepland om het globale bedrag uit te splitsen : 50 procent van de expansiewetgeving zou gaan naar de KMO en „slechts” 50 procent naar de grote ondernemingen. De trend zou worden omgebogen ten gunste van de KMO.

Dat is nu niet meer het geval. Welke mooie woorden men ook schrijft over KMO-beleid, men wil de waarborg niet meer geven om van het globale bedrag tenminste 50 procent ter beschikking te stellen van de KMO. Dat is een afwijking van het vorige CVP-PVV-regeerakkoord.

De Voorzitter : De heer Laverge heeft opnieuw het woord.

De heer J. Laverge : Een zesde vaststelling betreft het exportbeleid. Wij lezen dat men inspanningen zal doen.

Voor mij is het echter onduidelijk wat er gebeurt met de effectieve regionalisering van de BDBH en met de financiële en personeelsregelingen. Welke zijn de exportinitiatieven per regio en per bedrijfsstructuur ?

Het exportbeleid heeft een tekort aan structuren en precisie. Ik ken de discussie met de BDBH. Ook in dit Regeerakkoord wordt dit probleem niet ten gronde aangevat.

Zevende vaststelling : Vlaanderen in Europa. Een prachtige kreet : Vlaanderen in Europa 1992. Niets vindt men terug van de agressieve politiek om Vlaamse bedrijven in het buitenland te stimuleren ; niets vindt men terug van het aanmoedigen tot inplantingen in het buitenland ; niets vindt men terug om in deze vermening van een economische entiteit als Europa bedrijven aan te trekken die iets aan onze regio kunnen bijbrengen. Men gaat naar een Vlaanderen in Europa als een geslacht dier. Ik vraag dan ook onze mensen niet alleen te steunen met geld maar met ondersteuning, hulp en assentie. Trek buitenlandse bedrijven aan. Die

Laverge

„bevruchting” kan alleen ons Vlaamse volk dienen.

Achtste vastelling : het tewerkstellingsbeleid. Het tewerkstellingsbeleid is gekoppeld aan het economische beleid. Wat het tewerkstellingsbeleid betreft, bestond het fameuze TOP-plan. Wat gaat er van dit plan geworden ? Zullen de moeilijke gevallen inzake tewerkstelling nog worden opgelost ? Bestaat de oplossing erin deze gevallen te begeleiden naar vorming ? Of bestaat de oplossing erin duidelijkheid te scheppen en te durven aanvaarden dat er werklozen en werkzoekenden zijn ?

De Voorzitter : Mijnheer Laverge, mag ik vragen te besluiten.

De heer J. Laverge : Ik zal besluiten, mijnheer de Voorzitter.

Het economisch luik mist „Gründlichkeit”, mist diepgang, mist een concrete visie. Het lijken — en ik durf het woord bijna niet meer uitspreken — Zairese palavers. (**Applaus bij de leden van de PVV**)

De Voorzitter : Mevrouw Kestelijn-Sierens heeft het woord.

Mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heren Ministers, waarde collega's, in het Vlaams Regeerakkoord is er in het hoofdstuk economie een passus voorzien voor een specifiek KMO-beleid. Het belang van het KMO-beleid wordt thans zeker niet meer ontkend. Vlaanderen is immers een KMO-land. Niet minder dan 95 procent van het aantal ondernemingen in Vlaanderen zijn KMO en het aantal werknemers in de privé-sector is bij de KMO bijna even belangrijk aan het worden als bij de overige bedrijven : dit aantal bedroeg in 1974 38 procent, in 1984 43 procent en thans 45 procent. Het was dan ook niet alleen wenselijk maar noodzakelijk een specifiek programma te bepalen. Het is verheugend vast te stellen dat de Vlaamse Regering hiervan werk wil maken.

Het KMO-beleid moet worden ge-

steund op een aantal hefboomen : eerst en vooral moeten er voldoende middelen worden voorzien. Inderdaad, zonder middelen hebben goede intenties geen waarde. Bovendien is het belangrijk dat er een geïntegreerd beleid tot stand komt.

In de voorbije overgangperiode van de staatsvorming heeft het KMO-beleid fel geleden onder de versnippering tussen, enerzijds, het grotendeels uitgeholde nationaal departement van middenstand ; anderzijds de verspreide bevoegdheden, ook binnen de Vlaamse Regering.

Samen met de middenstandsorganisaties betreuren wij overigens het verdwijnen in de uitgebreide Vlaamse Executieve van een specifieke KMO-minister.

Teneinde de versnippering tegen te gaan, wil ik pleiten voor de oprichting in de Vlaamse administratie van een afzonderlijk KMO-directoraat-generaal, dat het totale beleid bundelt en bijgevolg ook de efficiëntie zal bevorderen. Om in het Vlaams Gewest een doorgedreven KMO-beleid tot stand te brengen, moet ook worden gewerkt aan de verdere communautarisering van de materies, die middenstand en KMO speciaal aanbelangen.

Hierbij denk ik in het bijzonder aan de regionalisering van de steunmaatregelen in de sector kredietverlening, meer bepaald aan de opsplitsing van het Waarborgfonds en het Participatiefonds. Ook voor het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand (ESIM) dringt de splitsing zich op, met name voor de taken betreffende wetenschappelijke ondersteuning van middenstand en KMO.

De heer A. Denys : Het ESIM blijft toch nationaal ?

De heer G. Verhaegen : Gedeeltematig.

De heer A. Denys : Welk gedeelte wordt overgeheveld ?

Mevrouw Kestelijn-Sierens : De activiteiten van het geregionaliseerd Waarborg- en Participatiefonds, het ESIM en het Instituut voor de voort-

durende vorming van de middenstand, zouden samen kunnen ondergebracht worden in een parastatale, waar de erkende middenstandsorganisaties zelf voor het beheer van hun sector instaan. Het Regeerakkoord bevat een aantal maatregelen voor de KMO die zeker positief kunnen worden genoemd.

Wij kunnen toejuichen dat het Regeerakkoord voorziet dat de autonome middenstandsopleiding verder zal worden uitgebouwd. De middenstandsopleiding is de meest aangewezen vorm voor opleiding en voorbereiding op het zelfstandig ondernemerschap. Ze heeft haar waarde reeds lang bewezen. Het succes van de middenstandsopleiding steunt op een aantal specifieke eigenschappen inzake doelgroep, opdracht en methodiek. Deze eigenheid van het systeem ten overstaan van andere vormingsinitiatieven moet gewaarborgd blijven. Coördinatie tussen de vormingssystemen, zoals in de Regeeringsklaring wordt gesteld, kan in de vorm van samenwerkingsakkoorden, waarbij infrastructuur en „know how” tegen bepaalde voorwaarden ter beschikking worden gesteld. De middenstandsopleiding moet over voldoende middelen kunnen beschikken om te kunnen voldoen aan de explosie van vormingsbehoeften. Daarom moet verdere uitvoering worden gegeven aan het protocol dat destijds werd gesloten tussen de Gemeenschapsministers Dupré en Kelchtermans in verband met de bestemming van de fondsen die van de arbeidsplaatspremies worden en zullen worden overgeheveld.

Wij stellen met voldoening vast dat de Vlaamse Regering jonge en kleinschalige bedrijven zal aanmoedigen en dat prioritaire aandacht zal worden besteed aan de adviesverlening aan KMO-bedrijven, namelijk voor het beheer, het management, marketing, de export en de technologieoverdracht. De maatregelen die door Minister Jos Dupré, als Gemeenschapsminister voor KMO, werden voorgesteld zijn een nuttig initiatief. Het zou inderdaad wenselijk zijn dat de KMO-adviespremie, die als doel heeft het professionalisme in het bedrijfsleven bij de KMO

Kestelijn-Sierens

op te voeren, daadwerkelijke uitvoering krijgt.

Inzake steunverlening aan KMO-bedrijven zou ik hier nogmaals willen pleiten om de achterstand in de behandeling van KMO-dossiers weg te werken. In de Commissie Economie heeft Gemeenschapsminister De Batselier bevestigd werk te zullen maken van deze aangelegenheid. Een automatisering van behandeling van de aanvragen is perfect mogelijk en er kan ook delegatie gegeven worden aan de administratie, zodanig dat de achterstand vrij vlot kan worden weggerukt.

Op het vlak van toelevering blijven er voor de KMO kansen onbenut. In het kader van de Europese eenheidsmarkt zullen zich nieuwe mogelijkheden voordoen. Bedrijven die zullen profiteren van de schaalvoordelen op een grotere markt zullen zich specialiseren op hun sterkste punten en minder rendabele activiteiten afstoten en deze uitbesteden. Ook de technologische vernieuwing is een antwoord op de uitdaging van verhoogde concurrentie.

Graag zou ik willen vernemen welke initiatieven er zullen worden genomen om de KMO toegang te geven tot nieuwe technologieën en om de toelevering naar deze bedrijven te bevorderen? Mij zijn diverse initiatieven bekend die door de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen werden genomen en die gunstige resultaten hebben gegeven. Ik denk hierbij aan de toeleveringsdagen en toeleveringsbeurzen. Welke bijkomende acties zal de Vlaamse Regering hiertoe echter ondernemen. Ik hoop dat voor de technologieoverdracht naar de KMO een substantieel bedrag in de begroting zal worden gereserveerd.

Het Regeerakkoord bevat een aantal beleidsmaatregelen voor de middenstand en KMO die wij op prijs kunnen stellen, op voorwaarde nochtans dat er een adequate en daadwerkelijke invulling gebeurt.

Samen met de CVP-fractie betreur ik evenwel de miskennis van de

vrije beroepen die ook behoren tot wat wij de middenstand noemen. De expansiewetgeving discrimineert de vrije beroepen. Het nationaal Regeerakkoord wil deze discriminatie wegwerken. Nu de expansiewetgeving een volledig geregionaliseerde materie is, moet deze beleidsmaatregel door de Vlaamse Regering worden uitgevoerd. Hieromtrent is nochtans niets opgenomen in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering.

Ook valt het te betreuren dat ondanks de beloften, de commerciële zender kon starten zonder reclamecode. De commerciële televisie is gestart met als enige richtlijn dat zij haar programma's niet mag onderbreken door reclamespots. Wat de inhoud van de reclame betreft kan VTM haar zin doen. De wet bepaalt wel dat reclamespots niet in strijd mogen zijn met de code voor de handelspubliciteit. Maar die code is nog steeds niet opgesteld. Nochtans zou reeds kunnen worden gestart met de samenstelling van de commissie die de reclamecode moet ontwerpen en moet zorgen voor toezicht op het naleven ervan. Ik hoop dat spoedig de nodige initiatieven hiertoe zullen worden genomen. **(Applaus bij de CVP en de VU)**

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, in mijn uiteenzetting zal ik spreken over enkele aspecten van het leefmilieubeleid om te eindigen met enkele beschouwingen rond het plattelandsbeleid.

Een doeltreffende bestrijding en voorkoming van milieuhinder vereist een geïntegreerde aanpak of een multi-media-benadering waarbij de economische bedrijvigheid, de sociale- en maatschappelijke gedragingen, het leefmilieu, de ruimtelijke ordening, het natuurbehoud en de landinrichting niet langer meer los van elkaar worden benaderd, maar integraal beschouwd worden als een samenhangend geheel waarbinnen onderlinge wisselwerkingen plaatsgrijpen.

In het verleden was het moeilijk, zo niet onmogelijk, om een samenhangend en doelgericht milieubeleid te voeren, wegens het gebrek aan voldoende middelen, het optreden en denken in milieukompartimenten, de versnippering van de bevoegdheden binnen de Vlaamse Regering en de onduidelijke afbakening van de werkkterreinen tussen de Gewesten en de centrale Regering.

In het voorliggend Regeerakkoord zitten er heel wat elementen die het voeren van een samenhangend beleid mogelijk zullen maken. Bij deze bespreking van het Regeerprogramma zullen wij ons beperken tot de belangrijkste nieuwe accenten inzake milieubeleid en milieubeheer. Zo vinden we naast het uitgebreid hoofdstuk over leefmilieu, natuurbehoud en landinrichting, in ieder belangrijk hoofdstuk de zorg voor een beter leefmilieu terug. Zo wordt in het hoofdstuk Economie bij de uitgangspunten duidelijk gesteld dat alle nagestreefde doelstellingen zullen gedragen worden door de zorg onder meer voor het ecologisch evenwicht. Het Rationeel Energie Gebruik zal niet alleen vanuit economische maar ook vanuit ecologische overwegingen benaderd worden.

In het hoofdstuk Infrastructuur en Vervoer wordt milieuhinder een belangrijke parameter bij de beoordeling van verkeersknelpunten en is aankondiging van de MER voor alle belangrijke infrastructuurwerken of bij ingrijpende wijzigingen ervan, een belangrijk pluspunt voor een meer geïntegreerde aanpak inzake leefmilieu.

In het hoofdstuk Ruimtelijke Ordening wordt geopteerd voor een planologisch en maatschappelijk verantwoord beheer van de ruimte, rekening houdend met alle aspecten van het sociale en economische leven. Het ruimtelijk beleid zal aldus in volledige samenhang met het ecologische - het infrastructuur- en mobiliteitsbeleid worden benaderd en kaderen binnen een globale ordening van het grondgebied.

Al deze voorbeelden illustreren duidelijk dat de integratie van de milieuzorg in alle beleidsbeslissingen een

Capoen

absolute prioriteit zal zijn. Een ander belangrijk nieuw gegeven is het streven naar een grote betrokkenheid van de sociale gesprekspartners en de milieubeweging bij het milieubeleid. Wij hopen en verwachten dat via deze weg het bedrijfsleven en het ruime publiek zich meer betrokken zullen voelen bij het milieugebeuren en dat er aldus een basis wordt gelegd voor een positieve dialoog rond deze problematiek. Van een ernstig en doeltreffend milieubeleid kan geen sprake zijn wanneer er niet voldoende middelen voorhanden zijn om dit beleid gestalte te geven. Wij hebben dan ook vele vragen omtrent de voorgestelde verhoging van de interventiemiddelen en de rationele herverdeling van de thans beperkte financiële middelen.

Nochtans is er een substantiële verhoging van de financiële middelen noodzakelijk om het leefmilieu daadwerkelijk te beschermen en te verbeteren, waardoor we tevens de basis voor verdere economische groei en meer welzijn veilig stellen. Het lijkt

ons niet mogelijk om van de ene dag op de andere een fundamentele her-schikking van de budgetten te bewerkstelligen, zonder dat daaraan een grondig maatschappelijk debat is voorafgegaan.

Misschien is de zoëven genoemde brede dialoog een nuttige uitgangsbasis voor deze denkoefening. Volgens de algemene inleiding van het voorliggend Regeerprogramma biedt de staatsvorming de Vlaamse Raad en de Vlaamse Regering een historische kans om op een coherente manier een vernieuwend beleid te voeren.

Wegens de snel toenemende omvang van de milieuproblemen en de steeds grotere wisselwerking en samenhang tussen economie en ecologie zijn we ook op dit terrein dringend toe aan een coherent en vernieuwend beleid. Een doorgedreven en consequente integratie van de milieuzorg in alle beleidsbeslissingen, ondersteund door voldoende financiële middelen moet ons in staat stellen om de opgelopen achterstand in te halen, en beter nog, om de mogelijkheden te

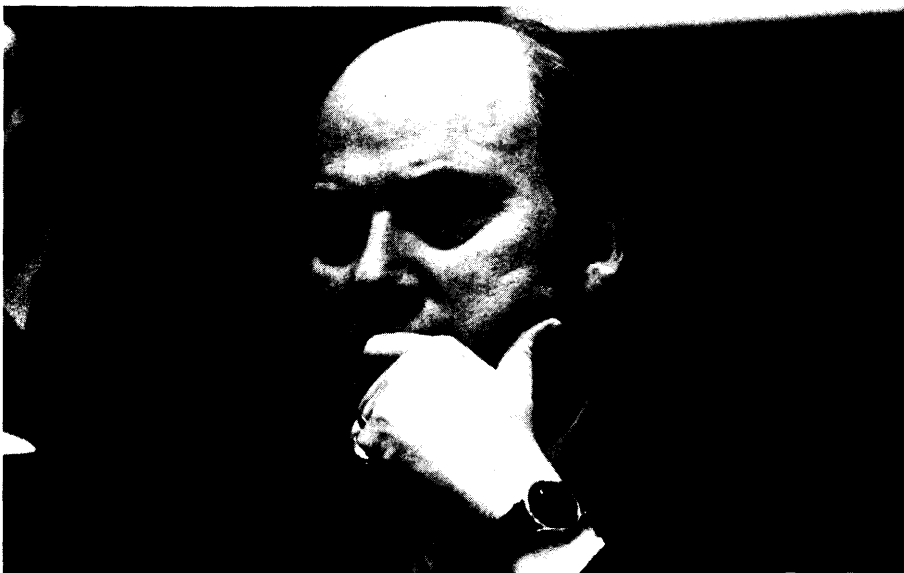
creëren voor een waarachtig milieubeheer. In dit Regeerprogramma vinden wij een belangrijke aanzet om dit beleid mogelijk te maken en ten uitvoer te brengen.

Tot slot wens ik nog enkele beschouwingen in verband met het plattelandsbeleid naar voren te brengen.

Het plattelandsbeleid mag zo maar niet worden beschouwd als een aanhangsel van de landinrichting. De plattelandsproblematiek is van dergelijke grote omvang dat een voortdurende zorg en een specifiek beleid voor deze gebieden meer dan gewettigd is. Het gaat hier om zeer uitgebreide gebieden, de Westhoek draagt een vierde van de oppervlakte van West-Vlaanderen en een nagenoeg ononderbroken brede strook langsheen de taalgrens, die gekenmerkt zijn door een zwakke economische onderbouw en daarmee gepaard gaande een relatief laag welvaartsniveau. De industrie, en derhalve ook de dienstensector, zijn er nooit voldoende tot ontwikkeling gekomen. Daardoor is er een voortdurend gebrek aan werkgelegenheid, wat op zijn beurt leidt naar een aanhoudende uitwijking, pendelarbeid en een sterke vergrijzing van de bevolking.

De voortdurende economische erosie en de steeds groter wordende gaten in het sociaal en maatschappelijk weefsel brengen deze gebieden steeds meer en meer in een noodsituatie. De zwakke economische structuur en de verdere inkrimping van de tewerkstelling in de agrarische sector hebben een permanent onevenwicht op de arbeidsmarkt tot gevolg en werken een selectieve uitwijking in de hand. Het zijn immers de jongeren, de best gevormden en de meest dynamische mensen die het eerst uitwijken. Deze selectieve uitwijkingstroom leidt tot veroudering en verlies aan dynamiek, wat de ontwikkelingskansen van deze gebieden ernstig belemmert.

Om deze helse kringloop te doorbreken moet er een aangepast en samenhangend beleid komen voor de in nood verkerende plattelandsgebieden. Dit beleid moet uiteraard streven naar het behoud van het specifiek karakter van het platteland,

In zijn redevoeringsbesluit concludeerde PVV-Raadslid J. Laverge dat het economisch luik van de Regeringsverklaring „Gründlichkeit” mist, het mist diepgang en een concrete visie ontbreekt

Capoen

maar het moet ook oog hebben voor de sociale, economische en culturele functies die noodzakelijk zijn voor het behoud en de versterking van de leefbaarheid van het platteland.

Voor ons betekent plattelandsbeleid dan ook een globale en op schaal aangepaste aanpak van de land- en tuinbouw, de natuur en de recreatie, het toerisme, het wonen, het werken en het beleven van cultuur. Dergelijk beleid vereist in de eerste plaats een aanpassing van de bestaande normen en reglementen die thans het platteland discrimineren ten opzichte van de verstedelijkte gebieden.

Wij denken hier onder meer aan :

— de bevolkingsnormen voor het behoud en oprichten van plattelandscholen. (Wij stellen voor dat men deze normen zou richten naar de bevolkingsindex)

— reglementering voor het bouwen van sociale woningen ;

— verdeling van de middelen uit het Gemeentefonds tussen steden en kleinere gemeenten ;

— subsidiëring van socio-culturele en economische initiatieven. (de thans geldende reglementering van 50/50, 60/40 of 80/20 verhouding is meestal niet haalbaar voor plattelandsgemeenten) ;

— normen en reglementen die niet beantwoorden aan de noden en de wensen van het platteland en die vele projecten vaak onuitvoerbaar maken. Het Regeerprogramma is op dat stuk nogal vaag, zodat enige toelichting en verduidelijking omtrent het voorgestelde plattelandsbeleid ten zeerste gewenst is.

Bouwen aan een nieuw en levenskrachtig Vlaanderen betekent ook dat men voldoende aandacht en middelen besteedt aan de achtergebleven gebieden, zodat de betrokken bewoners op een evenwaardige manier kunnen deelnemen aan de algemene opgang die men via het voorgestelde globaal Vlaamse project tracht te verwezenlijken. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, collega's, het uitvoerig Regeerprogramma geeft de krachtlijnen van het toekomstig Vlaams beleid aan. Wij willen aandacht besteden aan enkele deelfacetten van het programma, niet zozeer om kritiek te uiten om de kritiek, maar met de hoop dat bij de concrete uitvoering de Vlaamse Executieve rekening zou houden met de bekommernissen van de oppositie.

Wij stellen wereldwijd een toenevende bezorgdheid vast voor de milieuproblematiek. Dit blijkt onder meer uit het Nederlandse rapport „Zorgen voor morgen”, dat wetenschappelijk aantoonde dat ingrijpende maatregelen nodig zijn als wij een ramp willen vermijden. In haar kerstboodschap verklaarde de Nederlandse koningin dat de aarde stervende is. Onze samenleving heeft slechts overlevingskansen als wij de politieke moed hebben om de milieuproblematiek prioritair aan te pakken. Ook Vlaanderen, hoe klein ook in oppervlakte, is met zijn dichte bevolkingsgraad en zijn hoge industriële ontwikkeling, mede-veroorzaker van veel milieu-ellende. Lapwerk en deeloplossingen volstaan niet meer. Er moet een beleid zijn dat fundamentele keuzes maakt. De milieuwetgeving en de efficiënte daarvan is in Vlaanderen onvoldoende. Ontwerpen van decreet, die milieuproblemen en het natuurbehoud regelen, blijven voor advies in de Raad van State jarenlang onder het stof liggen, zodat de toestand blijft aanmodderen. Als er dan een wetgeving is, dan wordt ze niet strikt toegepast vooral door gebrek aan middelen en mensen. Een voorbeeld daarvan is het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, een decreet waarvan de mogelijkheden niet ten volle worden benut. De basis van een goed afvalstoffenbeleid is het vermijden van afval. In het Regeerprogramma wordt vermeld dat het beleid inzake voorkoming van afvalstoffen en het uitvaardigen van afvalvoorkomende verpakkingreglementering zal worden versterkt. Dit is een mooie intentie, maar ondertussen werd artikel 8 en 9 van het afvalstoffendecreet nooit

toegepast, alhoewel ze perfect de mogelijkheid inhouden tot het voeren van een produktpolitiek. Zolang men verder toelaat niet-noodzakelijke produkten die het milieu en de volksgezondheid schade toebrengen op de markt te brengen kan men niet spreken van een voorkomingsbeleid. Om de afvalstroom te beperken is de toepassing van artikel 8 en 9 van het afvalstoffendecreet dringend nodig.

Ondertussen is het beleid ook niet bij machte om de afvalstroom onder controle te houden en het toezicht efficiënt uit te bouwen. In de OVAM-structuur is de dienst „Toezicht” een zwak broertje en kan hij zijn opdracht niet uitvoeren. Na zeven jaar beschikt deze dienst over geen beleidsplan, waarin de prioriteiten en concrete richtlijnen zijn vervat, zodat de toezichthoudende ambtenaren vaak op eigen initiatief moeten handelen. Voor geheel Vlaanderen zijn 15 toezichthoudende ambtenaren tewerkgesteld, die elk een bepaald gebied zijn toegewezen. Naast de vraag of dit aantal voldoende is, stelt zich het probleem van de werkwijze. De toezichthoudende ambtenaren worden veronderstelt geheel de problematiek van de afvalsector te beheersen. Het lijkt ons aangewezen dat de Dienst Toezicht beschikt over deskundigen die één bepaalde sector controleren. Het bedrijfsleven beschikt over hooggeschoold en gekwalificeerd personeel. Wil OVAM zijn taak aankunnen dan moet het eveneens over dergelijk personeel beschikken.

Binnen de dienst Toezicht zou het wenselijk zijn een „parket-cel” op te richten, die de vragen vanuit het parket en de Pro Justitia's coördineert. Te vaak wordt door toezichthoudende ambtenaren de overtredingen met de „zachte procedure” behandeld. Wij hebben ook de indruk dat de parketten soms de draagwijdte van de milieuovertredingen niet beseffen en al te veel Pro Justitia's zonder gevolg werden geklasseerd.

Wij zouden het nog over andere aspecten kunnen hebben waarin OVAM duidelijk in gebreke blijft. Het zou verkeerd zijn OVAM met kritiek te overladen als wij de verant-

Van Durme

woordelijken buiten schot laten. De verantwoordelijkheid voor het milieubeleid berust bij de Vlaamse Executieve en het is de Regering die er moet voor zorgen dat OVAM over voldoende middelen beschikt om haar taak te vervullen. De Vlaamse Executieve moet er zich van bewust zijn dat met 15 toezichthoudende ambtenaren geen grondig werk kan worden verwacht. Wij zwijgen dan nog over andere deelgebieden of over het niet uitvoeren van decreten of besluiten.

Als Groenen geven wij de nieuwe Gemeenschapsminister voor Leefmilieu nog steeds krediet. Wij wachten af en het zal mij vlug duidelijk worden in hoever de intenties van het Regeerprogramma daadwerkelijk vorm krijgen. Dit geldt ondermeer voor de problematiek van de mestoverschotten, al beschouwen wij de intenties op dit vlak ondermaats. Om het milieu te beschermen zijn randmaatregelen slechts tussenstappen. Een moratorium op en een terugdringen van de bio-industrie is de enige maatregel die het probleem fundamenteel aanpakt. Tot onze ergernis en zelfs verbazing stellen wij vast dat de bio-industrie nog verder wordt uitgebouwd ten nadele van het familiaal landbouwbedrijf en van het milieu.

Wij willen bijzondere aandacht vragen voor het plattelandsbeleid dat nu is versnipperd in het Regeerprogramma. Het platteland heeft alsmaar meer af te rekenen met problemen die elkaar onderling versterken. De dorpen ontvolken, er is een gebrekkige onderbouw inzake socio-culturele en welzijnsvoorzieningen of diensten. De open ruimten worden schaarser en het leefmilieu wordt aangetast. Vanuit de Vlaamse Executieve zou er een globaal plattelandsbeleid moeten worden gevoerd, waarin naast de economische functie, ook de ruimtelijke en menselijke functies aandacht krijgen. In de economische functie staan de agrarische activiteiten centraal, maar er moet tevens worden gestreefd naar het scheppen van andere werkgelegenheidskansen, aangepast aan de typische eisen van het platteland. Wij denken hier natuur-

lijk niet aan de wildgroei van pretperken en golfterreinen, maar eerder aan hoevertoerisme en passieve recreatie of aan ambachtelijke tewerkstellingsinitiatieven.

Een goed plattelandsbeleid dient volgens de Groenen de open ruimte maximaal te beschermen en het natuurlijk milieu te herwaarderen. Onder de menselijke functie verstaan wij dat plattelandsbewoners, evengoed als de bewoners uit grote centra, kunnen beschikken over sociaal-culturele en sportieve voorzieningen, over welzijnsdiensten, scholen, een goed openbaar vervoer, bejaardenwoningen en dergelijke.

De Groenen pleiten voor een apart en coherent plattelandsbeleid en dit vanuit de bekommernis om het platteland te behouden en niet te laten verdwijnen door verstedelijking of ontvolking. Deze bekommernis delen wij met mensen uit de verschillende partijen en wij hopen op een duidelijk standpunt van de Vlaamse Regering.

Reeds herhaalde malen hebben wij de Aids-problematiek ter sprake gebracht. Wij blijven van mening dat inzake Aids-voorlichting en preventie de Vlaamse Executieve tekort schiet. Momenteel zouden er in ons land tussen de 12 en 15.000 seropositieven zijn, waarvan de helft zeker binnen de vijf jaar ziek wordt. De verzorging van deze patiënten zal de begroting sterk belasten als men aanneemt dat één Aids-patiënt per jaar 1 miljoen frank aan geneeskundige zorgen kost, zonder rekening te houden met de maatschappelijke kost en het menselijk leed. In verhouding tot wat de verzorging van Aids-patiënten zal kosten is de som die aan voorlichting en preventie wordt besteed te gering. Alle inspanningen moeten gericht zijn op voorlichting en preventie, opdat de Aids-ziekte kan worden ingedijkt. Wij menen te weten dat de bevoegde Gemeenschapsminister zich bewust is van de draagwijdte van het probleem. Wij verwachten dan ook dat hij, beter dan in het verleden, een politiek voert die tegemoet komt aan de signalen vanuit de wetenschappelijke en maatschappelijke groepen.

Wij besluiten met het media-beleid. De Groenen blijven op het standpunt dat commerciële televisie overbodig is. De goodwill waarop de commerciële zender kan rekenen gaat zo ver dat VTM de wet op de handelspubliciteit ongestraft overtreedt. Dagelijks kan men vaststellen dat men VTM-programma's onderbreekt om reclame uit te zenden. Een spelprogramma van een half uur, een film of ontspanningsprogramma worden tegen de wetgeving in, onderbroken. Op welke manier kan de Vlaamse Executieve deze praktijken tegengaan ?

De Groenen blijven geloven in de openbare omroep die de concurrentie van de commerciële zender goed kon opvangen. Het is de plicht van de Vlaamse Gemeenschap de BRT optimaal te ondersteunen, zodat deze de methodes van commerciële zenders niet dient over te nemen. De BRT moet een kwaliteitszender zijn en daarvoor moet hij over de nodige middelen beschikken.

De Groenen verzetten zich om principiële redenen tegen reclameuitzendingen van de regionale en lokale televisie. Krijgt Vlaanderen morgen vijftig kleine VTM+zendertjes ? Tegen dergelijke vorm van ethervervuiling verzetten wij ons. Met enige creativiteit kunnen andere methodes worden gehanteerd om regionale televisie mogelijk te maken.

Over enkele tijd zullen wij de intenties, vervat in het Regeerprogramma, kunnen toetsen aan de werkelijkheid. Het zal ons de gelegenheid geven dieper in te gaan op de hier aangebrachte thema's. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega Moors heeft een fundamentele uiteenzetting gehouden over het Vlaamse onderwijs- en vormingsbeleid. Het gaat erom de jeugd de kans te geven zich te ontplooiën, zich voor te bereiden om in de toekomst aan de uitbouw van de Vlaamse Gemeenschap en de uitstraling van Vlaanderen in de wereld mee te werken. Mijn uiteenzetting zal zich beperken tot enkele aspecten die in het Vlaamse Re-

Leysen

geeraakkoord zijn opgenomen en meer toelichting vragen.

Ik wil even wijzen op het politiek akkoord aangaande de ARGO waarin staat vermeld dat dit orgaan zal kunnen beschikken over een eigen pedagogische begeleidingsdienst die bij voorkeur zal worden opgevuld met personen die nu een rol vervullen in het inspectiekorps. Er is tevens bepaald dat de gesubsidieerde netten aanspraak zullen kunnen maken op pedagogische begeleidingsdiensten die rechtstreeks zullen worden gesubsidieerd. Volgens het akkoord zal de subsidiëring echter gebeuren binnen het geheel van de middelen die zullen worden uitgetrokken voor de begeleiding van de onderwijsvernieuwing en de navorming. Moet deze tekst begrepen worden in die zin dat de pedagogische begeleidingsdiensten van het gemeenschapsonderwijs uit een aantal statutaire personeelsleden bestaan terwijl in het gesubsidieerd onderwijs zal moeten worden gewerkt met gedetacheerde personeelsleden waarvan het aantal elk jaar afhankelijk zal zijn van de financiële middelen die zullen worden ter beschikking gesteld voor onderwijsvernieuwing en navorming, waarover het gemeenschapsonderwijs thans eveneens kan beschikken? Dit zou toch een discriminatie zijn.

Voor de begeleiding van vernieuwings- en navormingsprojecten moet er dringend een organieke regeling komen wat betreft middelen, personeel en werkvoorwaarden. In sommige projecten zijn personeelsleden reeds bijna 10 jaar aan het werk in een nepstatuut zonder enig uitzicht op een stabiele betrekking. Dit is niet langer verantwoord. In het Vlaams Regeeraakkoord staat dat de nodige maatregelen zullen worden genomen om de navorming van de personeelsleden binnen het kader van een globaal plan te organiseren.

Overweegt de Executieve tegen volgend schooljaar een organieke regeling ter zake uit te bouwen? De ongelijke werkvoorwaarden werken demotiverend op een aantal waardevolle medewerkers. De uitbouw van een organieke regeling mag niet langer

worden uitgesteld. In het Regeeraakkoord opteert men uitdrukkelijk voor een algemene structuur voor het secundair onderwijs. Dit zal aan dit onderwijs de nodige rust geven, zodat alle inspanningen naar de kwaliteitsverbetering van dit onderwijs kunnen gaan. Om het schooljaar 1989-1990 in goede omstandigheden te kunnen voorbereiden, mag men ook niet langer wachten met het treffen van maatregelen inzake de klassering van de vakken, de vereiste bekwaamheidsbewijzen met de nodige overgangsmaatregelen, de vaststelling van de prestaties in de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs en tenslotte de zo belangrijke omkadering op alle onderwijsniveaus.

Ook het kunstonderwijs heeft dringend behoefte aan rust. Iedereen is het erover eens dat het kunstonderwijs een onvervangbare rol speelt in de kunstzinnige opleiding van de jeugd en van de volwassenen. In het muziekonderwijs met beperkt leerplan is een experiment met een nieuwe structuur aan zijn tweede schooljaar toe. Verenigingen van leerkrachten uit deze sector verspreiden over de resultaten van dit experiment erg tegenstrijdige informatie. Een evaluatierapport over het experiment zou deze onduidelijke toestand kunnen ophelderen. Kunnen de leden van de Vlaamse Raad over een evaluatierapport voor het schooljaar 1987-1988 beschikken? Zal men ook over de resultaten van het experiment, dat op basis van bijgestuurde teksten wordt uitgevoerd tijdens het schooljaar 1988-1989, een evaluatierapport opstellen? De algemene invoering van de nieuwe structuur zal meer kosten. Is het haalbaar om dit vanaf 1 september 1989 te doen? Dit betekent concreet dat de Executieve bijkomende financiële middelen beschikbaar moet stellen. Er moet een uitbreidingsstrategie worden uitgewerkt. Het in het Regeeraakkoord vermelde rationalisatie- en programmatieplan voor het onderwijs met beperkt leerplan in de beeldende kunsten en de muziek moet zo vlug mogelijk worden uitgevoerd. Het is onverantwoord dat deze sector hiervan verstoken blijft. Samen met het in werking treden van het rationalisatie-

en programmatieplan moet de plafonnering van de subsidieerbare prestaties in het kunstonderwijs met beperkt leerplan worden opgegeven en krijgt het kunstonderwijs toegang tot de bouwtoelagen. Een decreet op de structuur van het hoger kunstonderwijs, zoals vermeld in de regeringsverklaring, kan ervoor zorgen dat de leerkrachten van het secundair kunstonderwijs degelijk zijn opgeleid om aan de nieuwe structuur met nieuwe leerinhouden concreet gestalte te geven.

De communautarisering van het onderwijs betekent werkelijk de uitdaging voor de Vlaamse Regering en voor de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Wij zijn eindelijk bevrijd van de ruzies, betwistingen en compensaties die verlamdend werkten op het vroegere beleid. We zullen nu het bewijs moeten leveren dat wij het niet alleen anders, maar ook beter kunnen doen. (**Applaus bij de meerderheid.**)

De Voorzitter : Mevrouw Duroi-Vanhelmont heeft het woord.

Mevrouw A. Duroi-Vanhelmont (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Gemeenschapsministers, collega's, in mijn tussenkomst wil ik het hebben over het beleid dat de Vlaamse Regering heeft uitgestippeld in de sector welzijn en volksgezondheid. Vooraf wil ik toch nog een paar bedenkingen geven bij het begrotingsbeleid.

Deze Regering heeft in de eerste plaats haar beleid gesitueerd binnen de grenzen van de budgettaire mogelijkheden. Voor 1989 wordt die grens bepaald op de basisbedragen vermeld in de financieringswet met als doel voor het einde van de overgangspeiode een budgettair overschot te doen ontstaan, waarbij beoogd wordt het sneeuwbal-effect inzake financiële lasten uit de weg te gaan. Vanzelfsprekend kunnen wij dit ten zeerste toejuichen.

In dit Regeeraakkoord lees ik dat de fundamentele beginselen inzake universaliteit en niet-affectatie van de middelen zullen geëerbiedigd worden, dat alle ontvangsten van welke aard ook in de globale middelenbe-

Duroi-Vanhelmont

groting opgenomen worden behalve indien er een afzonderlijke inschrijving om begrotingstechnische redenen noodzakelijk is.

Deze tekst was ook opgenomen in het Regeerakkoord van 1988. En wat stelden we nadien vast? De begroting 1988 bevatte niet minder dan 34 decretale artikelen die ofwel betrekking hadden op verrichtingen op de afzonderlijke sectie, ofwel afwijkingen op de comptabiliteitswetten. Ruim 40 procent van de totale inkomstenbegroting werd overgeheveld naar de afzonderlijke sectie. Minister Waltniel beweerde toen dat hij een aanvang had gemaakt met het afschaffen van de fondsen. Ik hoop dan ook dat deze Regering op dit stuk wat meer dynamiek aan de dag zal leggen zodat de begroting voor 1990 een gezuiverde begroting zal worden. Hierbij denk ik ook aan de prefinanciering, die volgens het vorig Regeerakkoord op gefaseerde wijze zou worden afgebouwd. De uiteindelijke afbouw in de begroting 1988, bedroeg 400 miljoen hetzij 0,25 procent van de geprefinancierde massa.

Het huidig Regeerakkoord is minder voortvarend en wellicht dichter bij de realiteit: er wordt gesteld dat problemen als prefinanciering zullen worden onderzocht. We dringen er nochtans op aan dat dit geen terugschroeven van de klok zou betekenen, maar dat de prefinanciering geleidelijk aan zou worden afgebouwd. Dit moet mogelijk zijn.

Vlaanderen beleeft immers een historisch moment. Nooit heeft het zoveel macht vergaard, nooit beschikte het over zoveel middelen, met andere woorden nooit stond Vlaanderen er zo zelfbewust goed voor.

De volgende begroting zal een omvangrijk document worden. Hier zou ik er dan voor willen pleiten dat de omvangrijke begroting bij de bespreking in de Vlaamse Raad zou worden opgedeeld volgens de beleidspakketten van de respectieve ministers die op afzonderlijke tijdstippen zouden worden behandeld in de bevoegde commissies en in de openbare vergadering; dus niet meer zoals tot op

heden gebeurde tegelijkertijd in diverse commissies. Buiten deze beschouwingen van algemene aard wil ik het vooral hebben over het welzijn- en gezondheidsbeleid.

De welzijns- en gezondheidssector is de jongste tijd onafgebroken in het nieuws geweest. Zowel verpleegkundigen en vroedvrouwen als opvoeders, bejaardenhelpsters en alle welzijnswerkers hebben hun noden in de aandacht van de bevolking gebracht. Maar goed ook, want stille werkers die veelal bewust uit idealisme voor de welzijnssector hebben gekozen, halen nooit de krantekoppen, zodat hun problemen niet de aandacht trekken van de beleidsverantwoordelijken. De welzijnssector is een kwetsbare sector. Grotendeels is hij gesteund op projecten en initiatieven die zich moeten behelpen met personeel dat enkel via nepstatuten, werkzekerheid heeft.

De jongste tijd werden vele van die projecten afgebouwd; het personeel moest worden verminderd met niet alleen gevolgen op de tewerkstelling, maar vooral op de werkomstandigheden van het overblijvend personeel. De overdreven werkbelasting evenals het massaal grijpen naar uitwegen als part-time werk, loopbaanonderbreking, enzovoort werkt een overdreven personeelsbeloop in de hand. Een praktijkvoorbeeld illustreert dit: in een leefgroep van 10 zwaar mentaal gehandicapten komen wekelijks 6 verschillende opvoeders plus enkele therapeuten en verplegers.

Mocht deze instelling ingaan op alle vragen voor part-time werk dan zouden de bewoners door het dubbel aantal personen worden begeleid. Zowel verplegers als opvoedend personeel zijn het erover eens dat het deeltijds werk een nefaste invloed heeft op de verzorgings- en opvoedingstaak. Ook dit moet men kunnen onderkennen en daarvoor moeten oplossingen worden gevonden. Reeds bij de bespreking van de begroting 1988 pleitten veel collega's voor verbetering van de loon- en arbeidsvoorwaarden van het personeel in de welzijnssector. Nu dat in de industriële en in de commerciële secto-

ren ruimte wordt gecreëerd voor loonsverhoging en er ook in de openbare diensten op verschillende trappen een loonsverhoging wordt toegestaan, is het meer dan rechtvaardig dat voor dit personeel eindelijk budgettaire ruimte wordt gevonden. De huidige voorstellen van Minister Lenssens betekenen alleszins een stap in de goede richting, maar moeten, mits fasering, nog verdere mogelijkheden openlaten.

Mooie beleidspunten hebben immers geen betekenis indien aan de basis de hulpverlening tekortschiet. Deze Vlaamse Regering moet ervoor zorgen dat het personeel uit de welzijnssector een degelijk statuut krijgt met inbegrip van het financieel aspect, maar ook dat een hogere tewerkstelling of betere spreiding, de dienstverlening in de sector doet vooruitgaan, waarbij de problematiek van het deeltijds werken niet mag uit de weg worden gegaan.

Een hogere kwaliteit van de dienst vergt echter nog meer dan een beter personeelsstatuut, ze is afhankelijk van het aanbod en de differentiatie van de voorzieningen. De nieuwe programmatie die vooropgesteld wordt in het Regeerakkoord, is daarbij van essentieel belang. Het is slechts via de programmatie dat orde kon worden gebracht in het ziekenhuiswezen. De nieuwe programmatie van de voorzieningen in de gehandicaptensector moet het mogelijk maken dat de middelen efficiënt worden besteed, dat overconsumptie wordt afgeremd en de werkelijke noden worden gelenigd.

Hier wil ik toch nog even het **onevenwicht** in herinnering brengen dat reeds door collega Hancké werd gesignaleerd bij de bespreking van de begroting 1988.

In sectie 56 en 60 van de begroting is een indrukwekkend aantal voorzieningen in eerste lijn, opgesomd. Toch beslaat ze slechts 3 procent van de begroting, terwijl sectie 59 de georganiseerde minder-validen met 45 à 50 procent bedeed wordt.

Een fundamentele analyse en discussie over dit budget voor het fonds nr. 81 dringt zich op. Het ligt voor de

Duroi-Vanhelmont

hand dat dringend een onderzoek moet gebeuren naar de behoeften in de semi-internaten voor schoolgaande jongeren.

Slechts de aangekondigde nieuwe programmatie van de voorzieningen, evenals de omkadering ervan, kan de garantie geven dat het beleid dat de Vlaamse Regering zal voeren, ongeacht de ideologische, filosofische en godsdienstkundige overtuiging van de personen en de verenigingen, een beleid is dat enkel tot doel heeft de levensomstandigheden van de zwakkere te verbeteren.

We hopen, mijnheer de Minister van Welzijns- en Gezondheidszorg dat de nieuwe visie, die dit akkoord uitstraalt, ook prioritair wordt uitgevoerd.

In zake gezinsbeleid bevat het programma duidelijke oogmerken die we volledig kunnen onderschrijven. Het zal een beleid worden waar man en vrouw dezelfde maatschappelijke kansen krijgen, ook bij de opvoeding van de kinderen.

Eindelijk waait een frisse wind in een materie, die zo vaak traditionele regels, maar o zo ver van de realiteit verwijderde regels, werd beheerst. Velen van onze collega's, die bij de bespreking van de begroting 1988 de afwezigheid van kredieten voor de bouw van kinderkribben in de openbare sector hebben aangeklaagd, zullen verheugd zijn thans vast te stellen dat de Vlaamse Regering oordeelt dat een ondersteunend beleid ten overstaan van het gezin zal liggen in de harmonisatiemaatregelen tussen arbeid en gezinsleven.

Waar ouders buitenhuis werken, zal de opvangcapaciteit van een gedifferentieerd net van kinderopvang worden vergroot, met nadruk op kwaliteit en flexibiliteit.

Wij hopen ook dat uiteindelijk een einde komt aan de erkenningsstop op de kinderkribben en onthaalgezinnen.

De Vlaamse Regering moet geen voorkeur laten blijken voor het systeem van de onthaalmoeders, hetzij

voor de opvang in kinderkribben. Maar deze laatste zouden inderdaad meer moeten inspelen op de mogelijkheid tot flexibiliteit. De Vlaamse overheid moet zich enkel laten leiden door de behoefte en de voorkeur van de ouders, met eerbied voor hun ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging.

De nood aan kinderopvang onderschatten of negeren, betekent noch min noch meer dat de Vlaamse Regering geen oog heeft voor de primordiale noden van de gezinnen. Indien hiervoor geen oplossing komt, dan aarzel ik niet om te zeggen dat het gezinsbeleid van de Vlaamse Regering onbestaande is en dat zullen heel veel vrouwen en mannen in dit land, met mij beamen.

In de bejaardenzorg stellen we eenzelfde fenomeen vast. Er is een spanning ontstaan tussen de stijgende zorgenbehoeften en de stagnerende collectieve middelen.

In de ganse gezondheidszorg trouwens, manifesteert zich de afbouw van de voorzieningen, ter bevordering van de thuiszorg, meer bepaald de zogenaamde mantelzorg. Met het afbouwen van de meer formele gesubsidieerde instellingen en diensten bestaat het gevaar dat de ongelijkheid stijgt omdat de kost daardoor ongelijker gespreid wordt.

Als ik daartegenover de tekst van het Regeerakkoord plaats : namelijk dat op de eerste plaats zal gestreefd worden naar maximale kansen voor thuiszorg, dat de thuiszorg moet ontwikkeld worden omwille van haar intrinsieke waarde en omwille van de kansen op meer menselijke verzorging, dan huiver ik een beetje. Want is het wenselijk dat de vrijheden die de verzorgingsstaat de burger gaf, terug worden afgenomen.

Is een terugkeer naar de familiale solidariteit als ordenend beginsel in opvang en begeleiding van behoeften, indien wenselijk, wel mogelijk ? De gezinsstructuur is zodanig geëvolueerd dat het hedendaags gezin daarvoor niet meer is uitgerust. De draagkracht van de mantelzorg blijkt te zwak.

Deze draagkracht werd bestudeerd op basis van een aantal vragen in een enquête van het H.I.V.A. (Hoger Instituut voor de Arbeid). Voor de groep der 65-plussers blijkt dat de mantelzorgnetwerken vaak zeer kwetsbaar zijn. Van netwerken is zelfs niet zoveel sprake : de mantelzorg zit zeer sterk geconcentreerd bij een centrale verzorger meestal de partner. Deze neemt gemiddeld 87 procent van de totale mantelzorguren op zich. De kwetsbaarheid wordt duidelijk indien men weet dat 80 procent van de partner zelf bejaard is (+ 65) en 40 procent zelfs hoogbejaard (+ 75). Ongeveer 1 op 5 van de voornaamste verzorgers is zelf hulpbehoevend of ziek.

Uit een KAV familie-enquête blijkt dat bijna de helft van de bejaarden, waar de bejaardenhulp aan huis komt, alleenwonenden zijn en enkel 1/3 samenwoont met een partner.

De wankelende basis en de kwetsbaarheid van de informele zorg maakt duidelijk dat het niet volstaat de formele zorg af te bouwen met de bedoeling het informeel netwerk in te schakelen. Integendeel, wanneer de informele zorg geprogrammeerd wordt, moet de formele zorg evenredig worden uitgebouwd.

Ter overweging van de Vlaamse Executieve wil ik besluiten dat men geen heil moet verwachten, tenzij de soms enig zaligmakende kostenbesparing van het netwerk van de thuiszorg. Bij de thuiszorg, zoals ze kan worden georganiseerd door de overheid met name het louter bieden van materiele hulp, ontbreekt een menselijk aspect, namelijk het sociale contact. Naarmate de rustoorden vervangen worden door rust- en verzorgingstehuizen, komt er minder ruimte voor de opvang van sociaal vereenzaamden. Naast de grote nood aan rust- en verzorgingstehuizen moet men oog blijven hebben voor voldoende rustoorden, of voor nieuwe oplossingen, zoals verblijven voor dag- of crisisopvang.

Wil men de groeiende behoefte aan zorgen die de stijgende vergrijzing met zich brengt, inlossen ; wil men de armoedebestrijding grondig aanpakken en niet terugkeren naar de

Duroi-Vanhelmont

sfeer van liefdadigheid, dan moet de Vlaamse Regering in de eerste plaats ervoor waken dat de formele zorg verder uitgebouwd wordt. Zoniet zal haar beleid afglijden tot een systeem waarbij enkel nog ruimte bestaat voor een paar uurtjes per week materiële hulp, terwijl de hulpbehoevende mens omkomt van eenzaamheid en verlatenheid.

Verder bevat dit Regeerakkoord een uitgebreid hoofdstuk gewijd aan het beleid voor migranten. De tekst staat niet bol van clichés en holle slogans, maar stelt integendeel concrete maatregelen in het vooruitzicht. Ik verwijs naar bij voorbeeld de impulsen die men aan gemeenten met een hoge concentratie van migranten zal geven om gemeentelijke beleidsplannen uit te werken met het oog op de lokale betrokkenheid van de migranten en de integratie van etnische groepen. De Vlaamse Regering wil een beleid voeren dat gericht is op de emancipatie en volwaardige deelname van migranten aan de Vlaamse samenleving en de wederzijdse aanvaarding van alle bevolkingsgroepen.

De Vlaamse Socialisten — collega Vandenbroucke heeft het deze morgen uitvoerig uiteengezet — zijn van oordeel dat dit beleid in de eerste plaats moet passen in de kansen die de Vlaamse Regering wil geven aan de zwaksten van onze maatschappij. De economische crisis heeft de zwaksten het zwaarst getroffen, derhalve heeft de overheid de belangrijke taak elk lid van de samenleving een aantal sociale en economische grondrechten te waarborgen zoals inkomen, arbeid, huisvesting, gezondheidszorg.

Tot slot een laatste punt inzake het gezondheidsbeleid. Op dit stuk kondigt de Vlaamse Regering een grondige evaluatie aan van de verschillende ziekenhuisdiensten en hun activiteitenniveau teneinde een beter inzicht te verwerven inzake het resultaat van de talrijke herschikkingen in de ziekenhuizen. Ze stelt dat ook de samenwerkingsverbanden tussen de verschillende instellingen aan een onderzoek zullen worden onderworpen. Hier dringen de Vlaamse socialisten erop aan dat zulks moet kunnen in

een sfeer die getuigt van een streven naar open pluralisme die alle sporen die leiden naar verzuiling ontwijkt. Daarbij moeten de bepalingen in verband met de OCMW-ziekenhuizen scrupuleus worden nageleefd.

Tijdens de bespreking van de begroting 1988 vond Minister Lenssens dat er geen sprake kon zijn van het opnieuw invoeren van belangrijke wijzigingen inzake de herstructurering van de ziekenhuissector. Wijzigingen in de reglementering moeten er niet komen. Mogen wij er echter op wijzen dat België over 12.000 ziekenhuisbedden beschikte boven de vastgestelde norm en op dit ogenblik daarvan slechts de helft is afgebouwd? Het oogmerk is dus verre van bereikt. De inspanningen tot sanering in de sector mogen niet worden stopgezet. Ze moeten toelaten dat meer ruimte vrijkomt voor de omkadering en mede een oplossing bieden voor de slechte arbeidsvoorwaarden van het verpleegkundig personeel. De sanering van de ziekenhuisbedden moet ook toelaten meer rust- en verzorgingsinstellingen uit te bouwen. De vergrijzing van de bevolking vergt een opvang voor hoogbejaarde, demente bejaarden. Ook op dit stuk pleiten elk jaar bij de begrotingsbespreking vele collega's om betaalbare ligdagprijzen. De hoogbejaarde, demente bejaarden kunnen echter geen actie voeren. Daarom moeten wij, mijnheer de Minister, met de meeste aandacht tussenkomen opdat halt zou worden geroepen aan de onbetaalbare prijzen die sommige instellingen aanrekenen.

U ziet, mijnheer de Voorzitter, de Vlaamse socialisten hebben de aandacht willen vestigen op tere punten, op mogelijke verbeteringen van dit Regeerakkoord, waaraan ze hun steun zullen verlenen.

De Voorzitter : De heer Aerts heeft het woord.

De heer F. Aerts (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, wanneer een Limburger het woord neemt, vergezelt hem allicht het ongunstige vooroordeel opnieuw aan de klaagmuur te staan. Dit

geldt niet voor mij. Ik was de eerste om de klaagmuur in Limburg te helpen afbreken en zal dus niet in het vroegere euvel hervallen. Ik wil mij beperken tot het zakelijk ontwikkelen van drie thema's. Een eerste thema moet uiteraard gaan over het probleem van de integratie. Ter zake rijzen vragen naar de redenen en de argumenten om op dit ogenblik te besluiten dat deze integratie niet zonder meer kan doorgaan. Dit was in 1985 een verworven feit. Het probleem van de integratie bestaat van 1971 met de oprichting van de kandidaturen. „Een van mijn voorgangers, de heer Vermeylen, heeft dit toen reeds in het vooruitzicht gesteld, doch niet gerealiseerd.” : zei Minister Coens bij de bespreking van het ontwerp in 1985 in de Kamer. Toen dit probleem in 1985 actueel werd, werd van alle zijden dit initiatief bijgetreden. In de Senaat werd hierover met een haast volstreekte meerderheid — negen personen onthielden zich — gestemd. Ik citeer de heer Vanhorenbeek, die niet tot onze groep behoort, maar die ik als een objectieve getuige aanzie : „In feite kregen Antwerpen, Namur en Mons reeds twintig jaar geleden hun integratie, zodat wij nu in 1985 rustig kunnen stellen dat voor Limburg een grote nalatigheid wordt rechtgetrokken.” Wij ervaren ook de niet-integratie als een grote nalatigheid. De verdediging van die integratie kwam niet van een Limburger, maar van de toenmalige Minister van Onderwijs, de huidige Minister van Onderwijs van de Vlaamse Executieve. Ik citeer zijn beweegredenen. Hij was de beste pleitbezorger die men zich kon inbeelden. Ik citeer : „Ik meen dat de integratie van het economisch hoger onderwijs en het universitair onderwijs, met daarbij het wetenschappelijk onderzoek, een hefboom kan zijn om die crisis feitelijk en mentaal te bestrijden. Ik geloof ook in de unieke situatie van de Economische Hoge School Limburg, gegeven de feitelijke integratie in het Limburgs universitair centrum.” Ik beschik nog meer over dergelijke citaten. Ik bespaar ze u, ik heb ze ter inzage. In de Kamer is dat initiatief spijtig genoeg teloorgegaan door een voorstel van de heer Ylief, die vond dat er door deze integratie 1000 universitaires meer zouden komen in

Aerts

Vlaanderen, waardoor er voor 1000 universiteiten meer geld zou voorzien worden, wat een discriminatie zou teweegbrengen. U kent de geschiedenis wellicht. Tot grote consternatie van eenieder in Vlaanderen die zich verwachtte aan de goedkeuring van een rechtmatige eis, kwam, als een donderslag bij helblauwe hemel, de alarmbel en dit louter en alleen omwille van financiële redenen.

Waar staan wij nu ? Ik lees in de Regeringsverklaring dat men advies gaat vragen aan de Vlaamse Raad voor het Wetenschapsbeleid en aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad ; dat wij ook in de Vlaamse Raad daarover zullen debatteren en dat men zich zal uitspreken over de leefbaarheid van sommige instellingen, inzonderheid de integratieproblematiek.

Welke verwachtingen zijn daaromtrent in het vooruitzicht gesteld ? Ik citeer u dezelfde Minister die op dat ogenblik — in 1985 — de volgende redenering hield. Hij zegde dat hij zich had ingespannen om met heel deze sector een akkoord te bereiken over participatie, rationalisatie en zo meer — waar wij voorstander van zijn. Ik citeer : „Ik betreur dat de verantwoordelijken van deze instellingen ondergedoken zijn, toen de Regering na de verklaring van 1984 aankondigde te willen streven naar een rationalisatie van het hoger onderwijs. Zij zijn allen pijlsnel boven water gekomen toen ze de kans zagen op de Limburgse boot te springen. Blijkbaar hebt u allen hun argumentatie, zelfs niet voor integratie, maar voor omvorming tot een autonome universitaire instelling, ontvangen. Wij hebben hierover contacten gehad, die echter niets hebben opgeleverd. Ik heb weinig verantwoordelijkheidsgevoel ontmoet om gezamenlijk een oplossing te zoeken. En als ik dat zo zeg is dat een eufemisme. Nu is er blijkbaar wél enige interesse, niet om mee te werken aan de rationalisering, maar om voor allemaal het universitair statuut te bekomen. Ik ben erg ontgoocheld over het overleg met de betrokken sector. Elk ziet zijn eigen instelling.” — Dat is nu nog zo : de lobbying bewijst het

— . En hij besluit : „Op die wijze kunnen wij er niet komen.” Hij steekt de handen in de lucht ; hij is ontgoocheld over wat in 1985 gebeurde.

Er zou dus een totale mentaliteitsverandering in het Vlaamse landschap moeten gekomen zijn om nu iets nets, iets redelijks op te bouwen, om een oplossing te geven in heel deze sector voor het universitair en het hoger onderwijs.

Minister Coens zei toen : „Een volgende Regering zal deze problematiek niet meer kunnen ontwijken.” Wij staan nu voor deze volgende Regering die deze problematiek niet zal kunnen ontwijken. Wanneer in het Regeerakkoord staat dat het allemaal op korte termijn zal gebeuren, kan de Regering ons dan zeggen welke limiet aan deze korte termijn wordt gesteld ? Een korte termijn kan heel lang zijn, en dat blijft voor ons een ernstig probleem.

Ik herhaal dat wij van in 1971 met deze zaak bezig zijn. Wij zijn nu in 1989 en wij staan precies even ver. Als Cicero hier aanwezig was, dan zou hij herhalen : „quousque tandem, ...” — hoe lang gaat men nog misbruik maken van ons geduld, hoe lang gaat dat spel nog duren ? Ik kan mij in Limburg niet vertonen of men spreekt mij aan over dit probleem.

De Voorzitter : Collega, uw spreek-tijd van 5 minuten duurt nu al 8 minuten. Gelieve te eindigen.

De heer F. Aerts : Mijnheer de Voorzitter, dat is heel vervelend want ik ben nog helemaal niet klaar. Ik neem aan dat ik nog enige tijd krijg. Anders moet ik naar de pers gaan en daar mijn uiteenzetting houden als ik er in de Vlaamse Raad geen tijd voor krijg.

Maar ik zal inkorten. Men heeft ooit gesteld dat wij zouden moeten participeren in de technische vooruitgang en zouden moeten beschikken over een onderzoekscentrum voor nieuwe materialen, voor keramische materialen. Dit werd door de Vlaamse Regering positief beantwoord en eerder perfect in wat men bezig was te doen.

Keramische materialen, micro-elek-

tronica en bio-technologie waren de drie speerpunten van de DIRV-actie. Ik neem aan dat ik dit woord nog mag uitspreken.

Het was een goed concept. Twee delen ervan zijn gerealiseerd ; de keramische materialen niet.

Het eindrapport, betaald door de Executieve en opgesteld door de GIMV en door Leuven Research and Development was positief. Het kon niet worden gerealiseerd want er moest nog eens advies gevraagd worden aan de SERV en aan de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. Dit zijn dezelfde instellingen die men zal ondervragen over de integratie.

Na het advies waren er opnieuw drie vragen. Ten eerste, is de keuze van neo-keramiek goed ? De bedrijfs wereld in Limburg vraagt ernaar ; de rest van Vlaanderen niet. Ten tweede, moeten wij inspanningen in één centrum of in verschillende centra doen ? Ten derde, moet het centrum in Limburg komen ?

Ik neem aan dat de Vlaamse Regering onderzoek en advies vraagt. Ik kan er echter niet bij dat men stelt dat men deze hele sector dan maar aan het SCK zal toekennen. Ik vind dit terug op bladzijde 72 van het Regeerakkoord. Ik zal het niet voorlezen want de tijd is tekort.

Dat kan niet. De vraag om te participeren in het wetenschappelijk onderzoek is gesteld uit grote bezorgdheid. Ook dit wordt ons niet toegestaan. Ik herhaal : dat kan niet.

Wij kunnen deze evolutie vergelijken met wat in Frankrijk gebeurt. Parijs loopt ook „wetenschappelijk” leeg — men gaat naar Straatsburg. Duitsland en Zwitserland liggen in de nabijheid. Voor Vlaanderen is Limburg interessant : dichtbij Aken, Luik en Maastricht, met een eigen centrum voor dergelijk onderzoek.

Dat kan blijkbaar ook niet. Het moet u dan ook niet verwonderen dat ik deze Regeringsverklaring, waarvan ik allerlei aspecten goed vind, niet zonder meer kan bijtreden. Het wordt voor mij moeilijk.

Mijnheer de Vice-Eerste Minister, u

Aerts

bent onlangs in Limburg geweest. U heeft een schitterend pleidooi gehouden. Ik was aanwezig en heb aandachtig geluisterd. Ik heb u met vuur horen verdedigen dat, wil men in een streek iets doen, men er wetenschappelijk onderzoek moet doen. Als u dat in Limburg verdedigt, moet u dat ook elders, dus ook in het Regeerakkoord, doen. Of verklaart u „A” hier om applaus te krijgen en wil u „B” neerschrijven . . .

Minister N. De Batselier : Ik wil alleen maar vlot antwoorden als u dergelijke persoonlijke aanvallen doet. Mag ik erop wijzen dat wat u heeft gezegd over neo-keramiek van de vorige Executive is ? Neo-keramiek is niet ter sprake gekomen in de huidige coalitie.

De heer F. Aerts : Dat is niet juist. Nu wordt een optie op het SCK genomen.

Minister N. De Batselier : Waar staat dat ?

De heer F. Aerts : Op bladzijde 72.

Minister N. De Batselier : Een van de elementen van het SCK is neo-keramiek. „Nieuwe materialen” is vermeld maar dat is alles.

De heer F. Aerts : Nieuwe materialen is ruimer.

Minister N. De Batselier : Natuurlijk. Tijdens de onderhandelingen is geen woord gezegd over zulk centrum. Men interpreteert alles maar men leest niet wat er precies staat.

De heer F. Aerts : Ik heb destijds leren lezen, en ik kan er niets aan doen dat ik iets anders lees dan u. Wij zijn blijkbaar elk naar een andere school geweest. In het Regeerakkoord staat dat „de aanwezige know-how maximaal zal worden gevaloriseerd inzonderheid inzake milieu, energie en nieuwe materialen.” Wat de nieuwe materialen betreft, is er dus blijkbaar wel een probleem.

Minister N. De Batselier : Wil u de nieuwe materialen uit het SCK zien verdwijnen ?

De heer F. Aerts : U moet mij niet uitdagen.

Minister N. De Batselier : Ik stel alleen een concrete vraag.

De heer F. Aerts : Ik zeg alleen ervoor te pleiten dat men dit centrum voor nieuwe materialen zou brengen waar er vraag is, en dat is in Limburg. De Limburgse bedrijfswereld vraagt erom.

Minister N. De Batselier : Wat is er eigenlijk tegenstrijdig met de passage die u daarnet voorleest in het Vlaams Regeerprogramma ?

De heer F. Aerts : Hier staat dat het in het SCK zal gebeuren.

Minister N. De Batselier : Neen, er staat dat men net zoals vandaag in het SCK nieuwe materialen doet. Er zou nog één element moeten worden aan toegevoegd, met name de nieuwe systemen. Dat doet men ook in het SCK.

De heer F. Aerts : Mijnheer de Minister, u zal de gelegenheid krijgen op mijn vragen te antwoorden. Ik moet nu trouwens mijn uiteenzetting beëindigen.

Ik wil nog een derde vraag stellen, meer bepaald wat de Regering bedoelt op bladzijde 65 van het Regeerprogramma met „de actualisering van de gelden in de nationale sectoren.” Men gebruikt de term nationale sectoren, maar meer bepaald gaat het om KS. De actualisering van een Regeringsbeslissing wordt gevraagd. Wat betekent dit ? Ik ook ken een beetje economie, maar dit begrip ken ik niet. Wat wordt bedoeld met „een beslissing van de Ministerraad actualiseren”. Dat zal u mij toch eens moeten uitleggen.

De heer A. Denys : Dit is een duidelijk voorbeeld van de vaagheid van de tekst.

De heer F. Aerts : Ik vraag alleen om uitleg. Het actualiseren van de miljarden die voor de verliezen worden voorzien. Wat betekent dit ?

Een tweede vraag betreft de financiering van het plab. Kan de voorgenomen recyclage tijdig klaar komen ?

Betekent dit misschien actualisering ?

Minister N. De Batselier : Op deze vraag heb ik deze morgen reeds geantwoord aan de heer Sleecx.

De heer F. Aerts : Dit antwoord was bijzonder handig, maar wel te handig om echt te zijn.

De Voorzitter : Mijnheer Aerts, de fractie heeft u vijf minuten toegewezen en u heeft reeds twaalf minuten gesproken.

De heer F. Aerts : Ik verwacht een antwoord op de door mij gestelde vragen. Daarna zal ik uitmaken of ik dit Regeerakkoord kan goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Jozef Bosmans heeft het woord.

De heer Jozef Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Gemeenschapsminister, waarde collega's, in de tijd die mij vanwege mijn fractie is toegemeten, wil ik het Regeerakkoord met betrekking tot het leefmilieu en het natuurbehoud bespreken.

Afgemeten aan de omvang van de tekst gewijd aan dit beleidsdomein, wil men klaarlijk werk maken van het leefmilieubeleid. Helaas, ook voor dit hoofdstuk geldt wat voor de ganse tekst van dit Regeerakkoord van toepassing is, met name dat het makkelijk is 107 bladzijden te vullen met mooie intentieverklaringen, terwijl men zo weinig mogelijk het geschrevene expliciteert. Woorden als „zal een beleid voeren” of „zal bijzondere acties ondernemen” zijn veelbelovend maar tevens zo weinig precies. Het lijkt erop alsof men in het kasteel van Ham een tekst heeft gemaakt met het oog op het wegkappen van een prijs voor de vaagheid, eerder dan een regeerakkoord te schrijven. Maar goed, daarover hebben andere collega's reeds voldoende uitgeweid.

In de weinige punten waarin de tekst het beleid reeds iets of wat concrete vorm geeft, is het zó dat men finaal elke vorm van creativiteit dreigt te niet te doen. De beruchte bladzijde 19 van het akkoord, de bladzijde-De Batselier, wordt ook in het hoofdstuk

Jozef Bosmans

over het leefmilieu ingepast. Als uitgangspunt wordt met name een planmatige aanpak vooropgesteld, ondersteund door een geregeld overleg tussen de verantwoordelijken van de onderscheiden beleidsniveaus. De bemlemmerende dwang haalt het op de innoverende creativiteit. De ongebreidelde overheidsinmenging doet ook haar intrede in het milieubeleid, met verstarring en overreglementering tot gevolg.

De socialisten denken dus nog steeds dat normen en reglementeringen alerhande de beste weg zijn om het milieu te dienen. Nochtans blijkt steeds meer en meer dat het zinloos is de problemen verder op een machteloze overheid af te wentelen. Integendeel, er is nood aan een nieuwe, dynamische visie op de bescherming van onze leefomgeving, maar daarover vinden we weinig terug in de tekst. Geen pogingen om in de bedrijfswereld de gedachte ingang te doen vinden dat milieubehoud geen hindernis vormt voor verdere economische ontwikkeling. Daartoe zou in eerste instantie een overdracht een preventief milieubeleid noodzakelijk zijn met klare doelstellingen in plaats van korte termijnuitspraken, en een verregaande deregulering. Niets echter van dit alles. Met de voorziene overreglementering gaat men compleet de tegenovergestelde richting uit. Men blijft steken bij wat mijn fractie reeds jaren terug heeft gelanceerd, namelijk wie vervuult moet betalen. Nog steeds heeft men daarop geen afdoende aanvulling gevonden, want voor de rest zijn er weinig initiatieven merkbaar die in het algemeen milieuschade moeten voorkomen. Er wordt bij voorbeeld geen woord gezegd over een of andere vorm van positieve sanctionering, van een beloning voor milieuvriendelijk gedrag. Dit zou nochtans het middel bij uitstek zijn voor de overheid om preventief op te treden. Nog steeds moet de bedrijfswereld wachten op het invoeren van fiscale stimuli om investeringen die milieuvriendelijk zijn, aantrekkelijk te maken.

Of mogen we dit alsnog verwachten in uitvoering van, en ik citeer letter-

lijk „het stimuleren van investeringen in milieuvriendelijke produkten en produktiemethoden”.

Ik vrees helaas dat ik het antwoord op deze vraag reeds ken, want het zoeken naar een antwoord op de vraag hoe het behoud van het leefmilieu goedkoper kan gemaakt worden en milieuverontreiniging duurder, was voor de onderhandelaars geenszins een aanzet om te komen tot een eigentijdse oplossing. Het ligt natuurlijk perfect in de lijn van het volledige akkoord, dat ouderwets en archaisch is.

Een treffend voorbeeld hiervan is het beleid inzake voorkoming, recyclage en recuperatie van afvalstoffen dat zal geïntensifieerd worden door onder meer het toepassen van effectgerichte milieuheffingen en het uitvaardigen van afvalvoorkomende verpakingsreglementering. Hoe lang zal het nu nog duren vooraleer men inziet dat reglementeringen onvoldoende zijn om te voorkomen en milieuheffingen evenmin soelaas bieden? Heffingen zijn in het slechtste geval een vorm van verhaalbelasting, in het beste geval zorgen zij alleen maar voor een probleemverplaatsing naar elders. En dan hebben we het nog niet over de problemen, door onze huidige Voorzitter goed gekend, van de inning van de heffingen. Daarom trent heeft hij namelijk in april vorig jaar de noodklok geluid en ervoor gepleit het controle-apparaat te verstevigen. En gezien de oriëntatie die het beleid met dit akkoord heeft meegekregen zal dit inderdaad een noodzaak zijn. Vraag blijft dan nog of men hierin ook nog de mogelijkheid ziet voor een herschikking van de taken van milieuparastatalen die dringend aan een evaluatie toe zijn. Zij zouden zich meer moeten bezighouden met sensibilisering ter voorkoming van vervuilende techniek en procédés die het leefmilieu schaden, eerder dan zich te beperken tot het berispen en bestraffen van vervuilers. Maar ook hier zal onze hoop weer ijdel zijn, vrees ik, het afstoten van een aantal taken van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij zal niet voor de nabije toekomst zijn en OVAM zal bijgevolg rechter en partij kunnen blijven. Een rol die het

in het verleden maar al te graag heeft gespeeld. Als slotsom bij dit alles kunnen we dus stellen dat ook inzake leefmilieu het socialistische model van overheidsbemoeiing en overreglementering haar intrede heeft gedaan. In de toekomst zal onze grootste aandacht dus uitgaan naar de manier waarop de bevoegde Minister, de heer Kelchtermans, dit alles aanpakt.

Mijnheer de Voorzitter, reeds geruime tijd kondigt de Gemeenschapsminister van Leefmilieu aan dat hij zijn beleid wil voeren in samenspraak en overleg met de sociale partners en de milieubewegingen. Wat die eersten betreft is ons alles duidelijk, maar wat de milieubewegingen betreft rijzen meerdere vragen. Hoe zal dit georganiseerd worden en welke verenigingen precies zullen erbij betrokken worden? Wij ontkennen niet het belang van de milieubewegingen die immers een jarenlange ervaring bezitten en vaak over een intelligente, analytische benadering op het micro-niveau beschikken die macro-organisaties niet bezitten. Maar het is wel tekenend dat een organisatie als de Bond Beter Leefmilieu er als de kippen bij is om meer middelen op te eisen om hun door de Executieve verleende inspraakfunctie volwaardig te kunnen uitoefenen. Ik kan mij dan ook niet van de indruk ontdoen dat dit de grootste inspiratiebron is geweest voor hun opgetogenheid over het Vlaams milieubeleid, want voor het overige maakt diezelfde milieubeweging een hoop bedenkingen bij de tekst van het Regeerakkoord.

Zo bij voorbeeld plakt de organisatie prijskaartjes aan de diverse nog uit te breiden investeringsprogramma's, maar de bond Beter Leefmilieu stelt natuurlijk niet de vragen die wij als liberalen wel stellen, namelijk waar zal dat geld vandaag gehaald worden? Voor de waterzuivering is meer dan 10 miljard nodig, de bodemsanering zal meer dan 15 miljard kosten, en dit zijn dan nog maar twee van de drie programma's die in het Regeerakkoord vermeld worden. Het is dan ook een niet meer dan logische vraag waar die middelen moeten vandaan komen, waar gaat men ter compensatie in de budgetten knippen of heeft

Jozef Bosmans

men geredeneerd dat dit de zorg niet uitmaakt van de heren onderhandelaars ?

Daarom kunnen wij nu reeds voorstellen dat, eens de bevoegde Minister geconfronteerd wordt met de budgettaire realiteiten, hij zich niet meer zal kunnen herinneren wat hem ertoe heeft geleid de verspilzucht van de negen van Ham te volgen. Wanneer hij dan zijn beleid voert zoals een bonus pater familias die niet meer uitgeeft dan wat in zijn portefeuille zit, dan zal de opgetogenheid van de Bond Beter Leefmilieu snel omslaan in diepe ontgoocheling. In het andere geval zal de ontgoocheling voor de belastingbetaler zijn die na een aantal jaren zal gevraagd worden om inspanningen te doen om het begrotingstekort te helpen financieren.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, met betrekking tot het natuurbehoud heeft Minister Kelchtermans recentelijk het nieuws gehaald door met de klap zes nieuwe staatsnatuurreservaten te erkennen. Voor elk van deze natuurreservaten dient door de Minister een adviescommissie ingesteld te worden. Bij deze adviesverlening en bij het uitvoeren van beheerswerken wil de Minister naast de bevoegde administratieve diensten en de Hoge Raad voor het Natuurbehoud ook plaatselijke deskundigen en geïnteresseerden nauw betrekken. Is dit nu de concrete invulling, mijnheer de Minister, van wat in het Regeerakkoord staat over het hanteren van formules van mede-eigendommen ?

Mede-eigendommen lijkt mij alleszins verder te reiken dan het betrekken van specialisten en geïnteresseerden bij het uitvoeren van beheerswerken. Maar misschien zullen wij ook hier weer van mening verschillen.

Van deze reeks van zes bossen verdient er een nog verder onze speciale aandacht. Het is het Hannecartbos te Oostduinkerke dat grenst aan het duingebied Ter Yde. De afgelopen zomer werden daar door de Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht illegaal 17 boorputten aangelegd precies op de rand van het Hannecartbos zo-

dat het zeker is dat waterwinning onvermijdelijk tot gevolg zal hebben dat het waterpeil in het natuurreservaat zal dalen en unieke plantensoorten zullen verloren gaan. Nu is de vergunningsaanvraag voor deze waterwinning in een eindfase gekomen, maar het is nog helemaal niet zeker of de waterwinning in Ter Yde definitief zal verboden worden omdat beide dossiers tot dusver gescheiden bleven. De waarde van het natuurreservaat in Oostduinkerke wordt dus van meetaf aan ernstig op de helling gezet en het getuigt allerminst van een doortastend beleid met visie.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, als eindconclusie kunnen we dus stellen dat ook het milieubeleid in al zijn aspecten doordrongen is van socialiserende tendenzen. De oubollige ideeën, de overreglementering en erger nog de laksheid met betrekking tot de budgettaire weerslag van de voorgenomen initiatieven zijn veelvuldig aanwezig. Het triomfalisme van de stelling dat het Vlaams Regeerakkoord langs rood-groene bakens loops is dus niets meer dan een inhoudloze knipoog naar de milieubewegingen. Het feit dat de CVP, SP en VU de discipline niet hebben kunnen opbrengen om ook blauwe bakens uit te zetten, zal de belastingbetaler tot zijn grote ergernis weldra kunnen merken als hij zijn portefeuille in de hand neemt. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers geachte collega's, ik kan niet naleten even in te pikken op de discussie die vanmiddag tot misverstanden dreigde te leiden.

Voor enkele jaren hebben wij ten eerste gepleit voor het installeren van pilootinstallaties en voor een coatingcentrum in Limburg omdat een aantal van onze industrieën behoefte hebben aan die coatingtechnologie. Nu is het zeer duidelijk dat wanneer men het heeft over moderne coating, de keramische coating daarin een toenemende belangrijke rol speelt. Wanneer wij spreken over een

pilootcentrum voor neo-keramiek versta ik daar iets anders onder, en wanneer wij het hebben over een coatingcentrum met keramische dimensie bestaat daar een markt voor, is daar behoefte aan. Ik zou graag zien dat dit in Limburg gebeurt.

Ik denk inzake neo-keramiek ook aan een aantal andere eigenschappen en toepassingen en moet daarbij bkennen dat het SCK een internationale en zelfs wereldwijde reputatie heeft. Wij hebben in ons land, buiten de universitaire wereld, drie bedrijven die op dat vlak wereldfaam hebben. Het gaat om kleinere bedrijven zoals het SCK, het mini-bedrijfje Lemmens-Elektronica in Haasrode bij Leuven dat is gespecialiseerd in het meten van de E-modules en een aantal eigenschappen in bepaalde materialen meer specifiek in de keramische sector. Daarnaast hebben wij National Forge in Sint-Niklaas gespecialiseerd in het dichten en veredelen van keramische materialen. Laten wij deze ondernemingen respecteren en meer kansen geven. Dit laat niet na dat ik, wanneer ik de kans krijg te pleiten voor een centrum in Limburg, ik dat ook doe.

Coating is het veredelen van materialen waar de keramiek een rol gaat spelen. Ik vraag u om op het gebied van neo-keramiek het SCK, internationaal erkend, te respecteren.

Deze Regeringsverklaring biedt, mijns inziens, een kans voor een nieuwe dynamiek voor Vlaanderen. Een aantal vragen blijven echter onopgelost, vooral aangaande die domeinen waar de afbakening van de bevoegdheden tussen de nationale en de Vlaamse Regering onvoldoende duidelijk is.

Daarom pleit ik ervoor dat de Vlaamse Executieve aan terreinbezetting zou doen, daar waar er grijze zones zijn initiatieven zou nemen en een zeer dynamische en actieve aanwezigheidspolitiek zou voeren op die terreinen waar er nog vaagheid bestaat. Ik denk hierbij aan de economie, het wetenschapsbeleid, de buitenlandse handel, de deelname aan internationale programma's en projecten. Het beleid inzake regionale luchthavens vraagt nog onze speciale

Candries

aandacht alsmede, en niet in onbelangrijke mate, het kunstambacht.

Inzake economie zoekt men op dit ogenblik in de Belgische context naar allerhande adjectieven — internationaal, defensie — om een aantal dossiers nationaal te houden. Het gaat in veel gevallen om belangrijke dossiers, om miljardendossiers die ook vanwege hun hefboomvermogen, door de belangrijke wetenschappelijke dimensie die ze hebben, een groei-vermogen in zich dragen. Men probeert die dossiers opnieuw te centraliseren. Er is een actie aan de gang die wij van nabij zullen moeten volgen. Daarom durf ik ervoor pleiten dat wij zo snel mogelijk aan veldbezetting zouden doen.

Wanneer wij zien hoe nefast de impact van de nationale echelons is geweest op onze aanwezigheid, dan wil ik hierbij maar drie cijfers vooropstellen : Vlaamse export, meer dan twee derden van de Belgische export ; overheidsbestellingen : ongeveer fifty-fifty ; compensaties : slechts één derde. Er wordt verwezen naar het feit dat er een nieuwe balans is opgemaakt ter zake. In de Commissie van Economische Zaken heeft Minister Claes zich inzake compensaties duidelijk gedistancieerd van die jongste balans. Kom dan niet aandraven met de vraag of dit wel zo belangrijk is. Collega's, één procent daarvan betekent één miljard en dit is ongeveer een jaar werk voor duizend man. Wij moeten dus vechten voor elk procent. Daarom stel ik mij de vraag of wij vanuit die nieuwe Vlaamse mogelijkheden niet onze stem moeten laten horen opdat wij tot een duidelijke bepaling van de huidige stand van zaken zouden kunnen komen. Vandaag lezen wij in de krant dat in die balans driehonderd procent compensaties zijn ingeschreven voor jeeps, maar dat het in feite luchtballonnen zijn. Er werden onder meer compensaties uitgetrokken voor camions, zelfs 500 procent maar daarbij betreft men dan allerhande zaken die daarin helemaal niet thuis horen. Wij moeten betrokken worden bij de definitie zelf van de compensaties voor overheidsbestellingen in het buitenland, bij de

oriëntering van die compensaties, bij de selectie en ten slotte bij de controle op de uitvoering ervan. Moeten wij niet een comité oprichten, zoals bij voorbeeld het F 16-comité, om de Executieve te betrekken bij de beslissingen inzake compensaties. Want vaak is het misschien meer interessant clean te kopen, zonder bijkomende inspanningen. Dan kunnen wij het geld dat daaraan verloren zou gaan beter op een andere manier oriënteren. Wij moeten bij de beslissing aanwezig zijn om te bepalen of er al dan niet compensaties nodig zijn, en als er compensaties zijn welke richting ze moeten uitgaan. Ik pleit voor het uitdokteren van een formule die onze aanwezigheid in dat belangrijk beslissingsproces garandeert.

Een ander nationaal orgaan, de COK, komt bijna niet meer samen. De zaken stilletjes onder tafel afhandelen is altijd veel gemakkelijker. In het verleden zijn wij echter vaak afwezig gebleven. Onze stoel was soms niet bezet. Ik denk dat wij daar dynamischer moeten optreden en in de toekomst op dit vlak een meer actieve politiek moeten voeren.

Inzake het wetenschapsbeleid, zijn de bevoegdheden ook niet duidelijk afgebakend, wij zullen in dat verband zeer voorzichtig moeten zijn. In het verleden is vaak misbruik gemaakt van de zogezegde wetenschapssteunmogelijkheden. Gecamoufleerde subsidies werden naar een aantal bedrijven georiënteerd die van jaar tot jaar van dat soort opdrachten leefden. Vandaag lezen wij dagelijks in de kranten hoezeer de bedrijven die op deze manier jaar na jaar hebben gewerkt in moeilijkheden verkeren. Dat biedt dus geen oplossing. Wij moeten van dit soort beslissingen weg. Maar, hoe zullen wij onze industrie, die in hoofdzaak een industrie is van versnipperde mogelijkheden, gekenmerkt door kleinschaligheid, maar vaak groot in kleine dingen, met een hoog gespecialiseerd vermogen, beter betrekken bij de internationale programma's dan in het verleden is gebeurd. In vele gevallen moesten onze bedrijven via internationale omwegen terechtkomen in een programma waar de Belgische overheid de middelen voor had.

Inzake Airbus zijn er goede beslissingen genomen. Ik ben daar dankbaar voor. Wij moeten op het vlak van het ruimtevaartproject ESA, dat enorme perspectieven biedt, meer verwezenlijken. Als men ziet welke groei ESA kent en hoeveel kleine bedrijven er reeds bij betrokken zijn zo wordt de keramische en andere coating belangrijk. Als wij tevens zien hoe wij steeds meer onder druk komen te staan van de kwaliteitseisen van de ruimtevaart moeten wij grotere inspanningen leveren om er meer bedrijven bij te betrekken. Het grote Europees programma Eureka is onze zaak. Andere programma's zoals BRITE, RACE, ESPRIT en andere poogt men nog nationaal te houden. Maar ook daar moeten wij grote inspanningen leveren om er gestructureerd aanwezig te zijn. Wij moeten onze bedrijven daartoe voortdurend aanporren. Vele hebben het misschien nog te goed en voelen de nood niet aan om in te spelen op een aantal ontwikkelingen die hun toekomst garanderen. Vaak hebben zij een te korte termijnvisie. Als hun orderboeken volgeboekt zijn is het voor hen in orde. Wij moeten ze leren denken aan overmorgen. Daarom is er een behoefte aan één of andere vorm van een eigen planbureau. Ik ben een beetje verontrust door de reactie van daarstraks waar men heeft gezegd dat dit een collectivistische visie is. Neen, planning is een noodzaak in om het even welke politieke context men zich ook plaatst. Wij hebben behoeften aan een goed planningsinstrument. In Nederland is het dank zij het centraal planbureau dat de Nederlanders een internationale dimensie hebben kunnen geven aan een aantal van hun bedrijven. Zij zijn 20 jaar voor ons gestart met een goed plansysteem. Zij hebben de bedrijven internationaal kunnen lanceren omdat zij voortdurend zeer goed geïnformeerd waren.

Hoe kunnen wij in het wetenschappelijk beleid aanwezig zijn. Ik ga hier even terug naar het uitgangspunt van daarstraks. Wij moeten aan begeleiding doen van onze bedrijven. Maar hoe ? Hoe wijzen wij bedrijven, die in een doodlopend straatje zitten, nieuwe wegen ? Men kan dat niet aan het toeval overlaten. Daarom

Candries

moet de brug tussen het onderwijs en het bedrijfsleven worden verbreed. Naarmate het innovatieritme van produkten en processen verhoogt is de nood naar onderzoeksinbreng groot. Wij hebben dus veel meer behoefte aan een intens contact tussen de universiteiten en de bedrijven. Ook dat zullen wij moeten structuren. Er moet een wisselwerking tussen de twee ontstaan en er moet een vorm van mobiliteit zijn. Er moeten kaders worden gevormd die én in het onderwijs én in het bedrijfsleven meer actief zijn. Nu het onderwijs onder onze eigen bevoegdheid ressorteert en wij zelf de bevoegdheid hebben inzake economie en de begeleiding van ons bedrijfsleven kunnen wij eigen formules zoeken, zelfs indien die nergens anders in de wereld bestaan. Wij moeten iets doen. Wij kunnen niet anders. Op dat vlak moeten wij durven vooruit kijken. Wij hebben gezien hoe in het verleden naarmate de productiviteit in de bedrijven toenam, dat er nieuwe kansen kwamen in andere activiteitensectoren. Wanneer wij teruggaan naar de jaren 60 dan zien wij dat door de multinationalisering van het westerse bedrijfsleven er meer ruimte komt voor andere dingen. Zo is een recreatie-industrie tot stand gekomen. Ik meen dat er in de jaren negentig een "levensveredelingsindustrie", zal ontstaan. Ik meen ook dat het SCK de mogelijkheid heeft om in te spelen op een heleboel problemen die in de moderne maatschappij rijzen, zoals het wetenschappelijk aanpakken van de afvalproblematiek en het creëren van bedrijven daarvoor. Een dergelijke markt bestaat. Men moet proberen een visie te ontwikkelen en rond die visie wetenschappelijke structuren op te bouwen, die uitmonden in nieuwe bedrijven met nieuwe kansen.

Tot besluit druk ik mijn bezorgdheid uit over onze export. De BDBH is een instrument waarover wij vaak met ontmoediging en soms nog iets sterkere gevoelens hebben gesproken. Wij moeten deze dienst van dichterbij kunnen besturen, wij moeten er bij betrokken worden en de

samenstelling van de organen van de BDBH moet ons ter harte gaan.

De regionale luchthavens hebben uiteraard een functie bij het luchttransport. Wanneer wij echter kijken naar Eindhoven en Beek dan stellen wij vast dat zij niet enkel een transportfunctie hebben, maar eveneens het centrum en het hart van een groeipool zijn. Rond het vliegveld van Eindhoven komen een groot aantal activiteiten op gang. Dat moet ook bij ons mogelijk zijn en wij moeten in die richting denken. Wij moeten de regionale luchthaven niet enkel in verband brengen met transport — uiteraard is dat nodig — maar haar in kapselen in een breder economisch geheel en haar beschouwen als een groeipool.

Ik vraag nog even uw aandacht voor het kunstambacht. Het klinkt zo goed te zeggen dat men Vlaanderen in het buitenland niet kent en men vraagt zich af hoe men Vlaanderen dan wil promoten. Men kent Vlaanderen wel, maar wij moeten naar voren komen met symbolen die men in de wereld kent. Eigenlijk is de kunst één van deze symbolen.

De heer A. Denys : Eddey Merckx.

De heer H. Candries : Wij hebben in Vlaanderen ook vandaag nog een aantal mogelijkheden op het vlak van het kunstambacht die wij niet mogen laten teloor gaan door deze bedrijven in een keurslijf te dwingen van sociale structuren en reglementeringen, zodat zij niet kunnen overleven. Dan zitten wij op het verkeerde pad. Enerzijds moeten wij een aantal moderne richtingen inslaan en een aantal nieuwe dingen introduceren, omdat dat de gang van zaken is, maar anderzijds mogen wij de andere bedrijven niet vertrapen. Ook hen moeten wij een kans geven. Wij moeten aandacht besteden aan het kunstambacht. Gisteravond was ik in de weverijen van Gaspard Dewitte. Met zijn produkten kunnen wij wereldwijd uitpakken. De tapijtkunst en zoveel andere produkten, zoals het kunstmeubel en de diamant zijn zeer specifieke activiteiten, die zich bijna in de rand van onze economie afspeelen : dit geldt natuurlijk niet voor de diamant. Deze takken van de nijver-

heid moeten wij ook kansen geven. Er moeten geschikte formules worden gezocht om aan dat soort bedrijven een groei- en overlevingskans te geven. Wanneer wij soms miljarden zien verdwijnen naar grote bedrijven die vijf jaar later opnieuw komen bedelen, dan lijkt het mij toch veel nuttiger om een aantal administratieve en andere beslommingen van de kleine bedrijven te verlichten, opdat ze zouden kunnen overleven. Met hun produkten kunnen wij onze andere produkten meesturen. Dan zullen wij wel verkopen. Beweren dat men Vlaanderen in de wereld niet kent, gaat niet meer op. Misschien ontbreekt te dikwijls het vertrouwen in ons eigen kunnen. Wij kennen onze eigen mensen en bedrijven te weinig.

Verleden week had ik een gesprek met mensen uit een psychiatrische inrichting die aan persluis en politici trachtten te vertellen hoe moeilijk het is een psychiatrische patiënt dag en nacht te begeleiden, hoeveel verschillende activiteiten daarbij te pas komen en hoe groot de inzet is van de personen die daarbij betrokken zijn. Ik heb hen de raad gegeven meer mensen bij hen uit te nodigen zodat zij de betekenis van hun werk kunnen ontdekken. Welnu, dat moeten wij ook meer doen met ons bedrijfsleven. Wij moeten veel meer voeling hebben met het gebeuren in de bedrijven. Op die manier zullen wij beter aanvoelen wat zij nodig hebben en zullen wij de kansen op succes voor het bedrijfsleven vergroten.

Eigenlijk dromen wij allemaal van het betere Vlaanderen, maar het betere Vlaanderen zal maar leefbaar zijn op voorwaarde dat er een competitieve economie tot stand komt en dat de bedrijven de middelen kunnen verschaffen waarmee wij dan sociaal kunnen ageren. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : Mag ik voorstellen onze werkzaamheden op te schorten tot 20 uur ? (**Instemming**)

— **De vergadering wordt geschorst om 19.15 uur.**

— **De vergadering wordt hervat om 20.00 uur.**

De Voorzitter : Dames en heren, wij hervatten de vergadering.

De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, collega's, eigenlijk betreurt ik het een beetje dat wij zoëven een eet-pauze kregen. Ik zal u duidelijk maken waarom.

Ik had namelijk gedacht mijn kleine interventie op te vatten als een soort "menu à la carte... Ik vrees echter dat jullie nu allemaal voldaan op de banken zitten, maar misschien verhoogt dit wel jullie bereidheid om naar mijn verhaal te luisteren. In die zin is het dan toch meegenomen.

Ik ga u nu mijn menu voorstellen, waarin ik een aantal "plats,, heb opgenomen in verband met Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu.

In het kader van de operatie public relations wordt de milieubeweging uitgenodigd op een "gastronomische maaltijd,, gegeven door de Vlaamse Executieve.

Het aperitief valt op het eerste zicht eerlijk gezegd wel mee : de milieubewegingen krijgen inspraak in het beleid. Geachte collega's, u herinnert zich wellicht nog de discussie over het ontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Landmaatschappij. Spijtig genoeg werd ons amendement op dit ontwerp weggestemd ; amendement waarin wij voorstelden dat alles sectoren die een aanspraak maken op de open ruimte, lid zouden kunnen worden van de raad van bestuur van de Vlaamse Landmaatschappij. Dat was een kleine randopmerking.

Als voorgerecht dient de erkenning door Gemeenschapsminister Kelchtermans van 6 nieuwe staatsnatuurbossen, waaronder het veel besproken Hannecartbos. Wanneer dit nog kan aangevuld worden met de stellige belofte geen waterwinning meer toe te staan in de duinengordel, zijn de verwachtingen van de milieujongens en -meisjes toch weer zeer hoog gespannen voor de rest van het menu. Spijtig genoeg stelt de hoofdschotel "ietsje,, teleur. We krijgen niet het zolang gevraagde superministerie van

Leefmilieu, dat bevoegd zou zijn voor én Milieu én ruimtelijke Ordening én Infrastructuur. De bevoegdheden en de verantwoordelijkheden over de aanwending van de ene open ruimte blijven versnipperd, zodat er van een eenduidig beleid moeilijk sprake kan zijn.

De milieubewegingen hopen dat de tweede keuzeschotel nog wel te pruimen zal zijn : een samenwerkingsprotocol tussen de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, Landinrichting en Natuurbehoud voor de daadwerkelijke bescherming van de natuurwaarden in de open ruimte. Ik vind dit allemaal zeer fraai. Maar tot in het recente verleden, om niet te zeggen tot gisteren, bezorgde de Vlaamse traditie van het voeren van een non-beleid bij Ruimtelijke Ordening de "Groene jongens,, meer dan zure oprispingen. Alhoewel in elke regeringsverklaring de bescherming en het behoud van de open ruimte en de inspanning voor een vernieuwd ruimtelijk beleid in Vlaanderen altijd werden onderstreept, is hier de voorbije jaren nooit echt werk van gemaakt. Integendeel, de uitholling van de bestaande gewestplannen is bewust en weloverwogen doorgezet en er werd de vrije hand gegeven aan het verder opsouperen van de weinige open ruimte die ons nog rest.

Bij wijze van maagzout vragen de milieubewegingen aan de voltallige ministerploeg dat ze radikaal deze indigestie door de aantastingen van de open ruimte stopt. Als duidelijke signalen in die nieuwe richting verwachten de milieujongens de dringende verwerping van de volgende niet exhaustieve lijst van BPA's :

- a) het BPA-Maaswinkel te Maasmechelen
- b) het BPA-Prinsenveld voor de aanleg van een groot vakantiedorp, eveneens in Maasmechelen
- c) het BPA voor het golfterrein in Tielt-Wingene
- d) het BPA-Rauwse Meren in Mol Rauw voor de bouw van het vakantiedorp van Sun Parks International.

Wij gaan verder met ons menu. Als

drank bij het eten kiezen de milieujongens voor goedsmakend Vlaams gezuiverd drinkwater — wat de soberheid van AGALEV bewijst —. De Vlaamse Executieve vreest nu dat de pret kan worden bedorven door ongewenste bijmaakjes afkomstig van te weinig gecontroleerde lozingen, van niet gesaneerde blackpoints in de buurt van waterwinningen, van te veel aan nitraten uit dierlijke mestoverschotten, van een te veel aan fosfaten uit detergenten en kunstmeststoffen en als laatste verdacht snuifje te veel pesticidenresidu's.

Kan de Vlaamse Executieve daar echt iets tegen doen en wil ze dat ook ? Gaat ze kunnen optornen én tegen de landbouwlobby én tegen de drukkingsgroepen van de industrie om te komen tot een ecologisch verantwoorde produktpolitiek ? De milieujongens wijzen er op dat waar een wil is, er een weg is, maar is de wil niet weg ?

De Vlaamse Executieve heeft ook nog gedacht aan een nagerecht dat het gehemelte van de milieujongens zal strelen. Volgens het menu mogen golfterreinen niet meer worden aangelegd in natuur- en reservaatgebieden en ook niet in beschermde landschappen. Een verontrust milieumeisje wijst er de Vlaamse Executieve op dat onder het begrip "beschermde landschappen,, ook parkgebieden en bosgebieden moeten thuishoren.

AGALEV betwijfelt dat Gemeenschapsminister Kelchtermans dit verbod zal kunnen hard maken zonder een eitje te moeten pellen met zijn collega Waltiel. Uit diens brief van 21 oktober 1988 leid ik af dat er van de 28 nieuwe aanvragen voor golfterreinen die zijn administratie "toevaltig,, hebben bereikt er welgeteld drie geen aanspraak maken op hetzij natuurgebieden, gerangschikte landschappen, bosgebieden, parkgebieden, landschappelijk waardevolle agrarische gebieden. Van die drie zijn er twee te saneren gebieden en is er één industrieterrein.

Slechts een resolute aankooppolitiek, enerzijds en een absoluut moratorium op ruimteverslindende golfterreinen en pretparken in bovenver-

Cuyvers

melde gebieden, anderzijds kan het natuurbehoud echt veilig stellen.

Tijdens het eten wil de Vlaamse Executieve de lawaaihinder graag vervangen zien door een romantisch strijkje. Je moet je gasten toch aange-naam stemmen nietwaar ? Maar waar blijven in de realiteit de terugdringing van de decibels en de stiltezones in Vlaanderen ? "Wait en see,, fluitstert een milieujongen stilletjes in het oor. Als pouce-café staat er beperking van het gebruik van CFK's vermeld. Mijn AGALEV-hartje begint te popelen. Dit verlost ons misschien van één zorg voor morgen. Zoals jullie weten zijn er nog oneindig veel andere zorgen voor morgen. Wanneer zal het AGALEV-decreet in de Commissie voor het Leefmilieu worden besproken ?

De milieubewegingen bederven volgens de Vlaamse Executieve eventueel de goede stemming aan tafel door hun volgende vraag die ze best toch nog wat zouden uitstellen volgens de Vlaamse Executieve. "Wanneer u, de Vlaamse Executieve ons, echt als een volwaardige partner wil erkennen, gaat u de subsidies gevoelig moeten verhogen. Op gemeentelijk niveau lijkt de Vlaamse Executieve zo veel te verwachten van de plaatselijke milieudiensten. In de realiteit moeten in 44 procent van de gemeenten die diensten nog worden opgericht en bemand, liefst niet met politieke vriendjes, maar met geschoold personeel. Ook hiervoor zullen subsidies onvermijdelijk zijn.,,

Slechts indien de begroting 1989 een gevoelige stijging vertoont voor de budgetten Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, Landinrichting en Natuurbehoud, kan dit etentje een doorbraak betekenen in de richting van een volwaardig Vlaams milieubeleid.

Ondanks alles, mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, toch smakelijk eten. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribu-

ne) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, het gaat beter met Vlaanderen, het gaat beter met de Vlaamse tewerkstelling. Voor het eerst kan men spreken van een structurele daling van de werkloosheid, maar de problemen zijn verre van opgelost.

Een hardnekkige langdurige werkloosheid, die zelfs stijgt, en die, wanneer we niet snel en structureel ingrijpen, de reeds bestaande dualiteit in onze samenleving dreigt te bestendigen.

In 1987 was van de totale groep werklozen in Vlaanderen al 57 procent langdurig, dit wil zeggen meer dan 2 jaar werkloos, en dit vertegenwoordigt in absolute cijfers 149.000 mensen. Het is niet alleen een groot, maar ook vooral een vrouwelijk probleem : tweederden van de langdurig werklozen zijn vrouwen, terwijl die toch slechts 40 procent van de actieve bevolking in Vlaanderen uitmaken. Deze groep van langdurig werklozen wordt niet alleen gekenmerkt door een lage scholing, maar vaak ook door slechte huisvesting, problemen met gezondheid, demotivatie, geringe weerbaarheid en armoede. De aanpak zal dus een belangrijke sociale dimensie moeten hebben. Voorrang op alle domeinen is noodzakelijk om te vermijden dat deze groep sociaal wordt uitgesloten.

Een complex probleem vergt een ernstige en aangepaste aanpak. De SP is dan ook ten zeerste verlengd met de plannen voor een heroriënteringsactie voor langdurig werklozen, waarover in het VESOC reeds eerder een akkoord was gesloten, en waarover men nu ook in het Regeerakkoord een politiek akkoord heeft bereikt. Het plan verdient dan ook alle garanties om er een succes van te maken.

Om dat succes te bereiken, zijn er voorwaarden die vervuld moeten worden : het moet gaan om een intensieve actie: waarvoor voldoende deskundigheid en middelen ingezet kunnen worden, waarbij voldoende zorg gaat naar de doorverwijsmogelijkheden, de opleiding en de tewerkstelling, die men de langdurig werklozen moet kunnen bieden.

We stelden het reeds : de langdurige werkloosheid is een complex probleem. Alle wetenschappelijke analyses zijn het er dan ook over eens dat de aanpak een kwestie is van "maatwerk,, . Geen collectieve, formalistische aanpak, maar een reeks van individuele gesprekken, op vrijwillige basis, waarbij bemiddeling en sanctionering strikt gescheiden blijven.

Om een ambitieuze doelstelling te verwezenlijken, is deskundigheid nodig. Het is goed dat een heroriënteringsactie op Vlaamse schaal voorafgegaan wordt door een experimenteerfase, waarin de organisatie, de methodieken, de doorverwijzingsmogelijkheden uitgeprobeerd en getoetst worden, waarin deskundigheid verworven wordt in de aanpak van het probleem. Deskundigheid is ook nodig op het niveau van het personeel dat de heroriëntering zal uitvoeren, personeel dat de doelgroep kent en er ervaring mee heeft. Dit personeel heeft recht op een volwaardig statuut.

Heroriënteringsgesprekken, hoe deskundig ook gevoerd, kunnen geen effect bereiken wanneer geen ernstig aanbod van perspectieven wordt ontwikkeld, op het vlak van opleiding en op het vlak van tewerkstelling.

Indien het voor hen aangewezen is, moeten langdurig werklozen terecht kunnen in de RVA-beroepsopleiding, een opleiding die, ook in het algemeen, "werklozen-vriendelijker,, gemaakt moet worden. Lange wachtlijsten zijn nefast voor de werklozen en moeten, dan ook door een optimale planning en flexibiliteit worden vermeden. In de beroepsopleiding komen een aantal groepen van werklozen onvoldoende terecht. Zo stelt men in oktober 1988 vast dat 52,5 procent van de Uitkeringsgerechtigde Volledig Werklozen langdurig werkloos was, maar dat het aandeel langdurig werklozen in de Beroepsopleiding slechts 29,5procent bedroeg. Tegenover 8 procent migranten bij de UVW, treft men bij de Beroepsopleiding-cursisten slechts 2 procent migranten aan.

Waar 59 procent van de UVW's vrouwen zijn, maken ze slechts 47 procent uit van het cursistenbestand.

De Meyer

In verband met dit laatste is het verheugend te lezen dat de Minister van plan is om de toegankelijkheid van de Beroepsopleiding voor vrouwen met kleine kinderen te verhogen. Decentralisatie van de Beroepsopleiding en mogelijkheden voor kinderopvang zijn een must om vrouwen met kinderlast te bereiken. Van een positief discriminerende benadering voor werkloze vrouwen moet in de VDAB dringend werk worden gemaakt. Men kan zich hier onder andere inspireren op de "adviseurs voor gelijke kansen", die in de Waalse zusterstructuur van de VDAB, de FOREM, actief zijn. Misschien kan een positieve actie binnen de VDAB zelf de garantie op slagen van een dergelijke benadering verhogen.

Hoewel de Beroepsopleiding in principe flexibel kan inspelen op de kenmerken van de werklozen, blijkt in praktijk toch dat de ingangsproeven en selectiecriteria vaak te zwaar zijn voor de doorsnee-bediende in de tertiaire sector, voor de doorsnee-laaggeschoolde in de secundaire sector. Vooropleidingen zijn dus méér dan nodig.

Wat nu al specifiek voor langdurig werklozen werd ontwikkeld, moet verder ondersteund en uitgebouwd worden :

- de schakelopleidingen moeten geïntegreerd worden in de Beroepsopleiding, hier onmiddellijk op aansluiten en dus doorstromingsmogelijkheden voor de deelnemers garanderen ;

- het Regeerakkoord voorziet in de verruiming van mogelijkheden om opleidingscontracten met derden af te sluiten. Het is belangrijk dat via deze formule bestaande kleinschalige projecten in de opbouwsector en de socio-culturele sector structureel bij de heroriënteringsactie betrokken worden. De langdurig werklozen die aan dergelijke initiatieven buiten de RVA deelnemen, moeten evenwel het recht hebben op de opleidingsvergoeding, zoals die aan de Beroepsopleiding-cursisten wordt uitbetaald. Deze opleidingsvergoeding is, volgens ons, ook aan herziening toe.

De nieuwe geregionaliseerde VDAB staat in haar opleidingsbeleid voor een moeilijk opdracht. Aan de ene kant is er het bedrijfsleven, dat vraagt naar hoogopgeleide, gespecialiseerde werknemers. Aan de andere kant is er de taak om de beroepsopleiding te oriënteren naar de probleemgroepen toe. Tussen beide opgaven in moet de VDAB een evenwicht vinden, waarbij de eerste opdracht niet ten koste mag gaan van de tweede.

Stelt zich de vraag waar men de gelden moet halen om de afstemming van de beroepsopleiding op de probleemgroepen te realiseren, dan kan men het volgende overwegen :

- moet de Gemeenschap de kosten dragen voor een doorgedreven specialisatie van reeds hooggeschoold personeel ? Of met een concreet voorbeeld : moeten de kosten voor een opleiding van een kaderlid in Japan voor 50 procent door de Gemeenschap gefinancierd worden ?

- is men niet al te gul met het toestaan van verschillende opleidingsformules in het bedrijfsleven, zonder echte controle of het wel gaat om opleiding of goedkope tewerkstelling, zonder echte garantie op tewerkstelling achteraf ?

De gelden die eventueel vrij zouden komen door een strengere, meer gecontroleerde toepassing van de opleidingsformules, kunnen dan aangewend worden om daadwerkelijk de opleidingsmogelijkheden voor groepen als laaggeschoolden en langdurig werklozen te verhogen en te verbeteren.

Thans kom ik tot de tewerkstellingsprogramma's. Het is belangrijk te lezen in het Regeerakkoord dat de risicogroepen prioritair zullen behandeld worden. De harmonisering van de verschillende stelsels dient zo vlug mogelijk te gebeuren. Het behoud van het contingent van 1988 wat de tewerkstellingsprogramma's betreft, zal echter niet voldoende zijn. Er is nog altijd een veel te groot aantal werkzoekenden ten opzichte van een veel te klein aantal vacatures.

Ook al zou de meldingsplicht effec-

tief worden (wat alleszins belangrijk is-, dan nog blijft het aanbod voor het aantal werkzoekenden te klein. We zouden dan ook willen pleiten voor het opnemen van bijkomende tewerkstellingsprogramma's in een meerjaren programmatie. Dit is trouwens een belangrijke zaak voor het stimuleren van de tewerkstelling van vrouwen : het is heel moeilijk om de arbeidskansen van vrouwen te verhogen als er geen algemene expansie van de tewerkstelling is. Daarom moet het aantal arbeidsplaatsen in de opslorpingsprogramma's uitgebreid worden.

In de quaire sector zijn nog vele zinvolle initiatieven mogelijk. De overwerkte welzijnswerker wijst er terecht op dat er behoefte is aan uitbreiding van de normale tewerkstelling. We verwijzen ook naar de resultaten van de VESOC-werkgroep Non-profit, waaruit bleek dat er heel wat mogelijkheden zijn voor laaggeschoolden in het segment van de gezins- en bejaardenhulp.

Het is evident dat een heroriënteringsactie een gedecentraliseerde aanpak vergt. De problematiek van de langdurig werkloze is in het Waasland of het Hageland anders dan in Kortrijk of Vilvoorde ; de opleidings- en tewerkstellingsbehoeften en -mogelijkheden verschillen. In de keuze van de regio's die voor een experimenteerfase worden gekozen, kan men zich baseren op de recente SERV-studie die een aantal streken als "zwarte zone", kenmerkt. In de coördinatie van een regionale aanpak kunnen de subregionale Tewerkstellingscomités een belangrijke rol spelen. Zij zouden in staat moeten zijn om, in samenspraak met de sectoren van vorming en onderwijs en de socio-culturele sector, plannen uit te dokteren voor een streekgebonden aanpak van de langdurig werklozen in hun gebied.

Ook gemeentebesturen en OCMW's zouden kunnen deelnemen aan een dergelijke lokale tewerkstellingstuurgroep binnen de subregionale tewerkstellingscomités.

Samengevat, in het Regeerakkoord zitten goede lijnen en aanzetten voor een echt Vlaams tewerkstellingsbe-

De Meyer

leid, waarvan wij een verdere uitwerking vragen op drie vlakken : ten eerste, een doelmatige, geplande actie naar langdurig, laaggeschoolde werklozen, ten tweede de heroriëntering van de beroepsopleiding en de instrumenten van de beroepsopleiding, in functie van de noden van alle werklozen en ten derde de uitbreiding van de tewerkstellingsprogramma's. **(Aplaus bij de SP, CVP en VU)**

De Voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, namens de CVP-fractie wil ik stilstaan bij een tweetal aspecten, namelijk de tewerkstelling en opleiding en de huisvesting. Met een hoofdstuk, ietwat regionaal getint, wil ik mijn betoog afsluiten.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het tewerkstellingsbeleid valt uiteen in twee brede sporen.

Vooreerst blijft een algemeen voorwaardenscheppend economisch beleid van arbeidsintensievere groei cruciaal voor de verbetering van de tewerkstelling. De belangrijkste bron van jobs blijven onze ondernemingen, vooral — dat weten wij uit ervaring in onze streek — in de dienstensector en in de kleine en middelgrote bedrijven. Daarom moeten degenen die een eigen bedrijf hebben of er mee willen starten, sterk aangemoedigd worden.

In de tweede plaats moet het specifiek tewerkstellingsbeleid — in complementariteit met het eerste spoor — gericht zijn op het bevorderen van een doelmatige en rechtvaardige afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Na meer dan tien jaar specifiek tewerkstellingsbeleid dringt zich een permanente evaluatie op. Een degelijk tewerkstellingsbeleid wordt gekenmerkt door het werkloosheidsprobleem vanuit verschillende invalshoeken te benaderen waardoor er een evenwichtig geheel van verschil-

lende maatregelen tot stand kan worden gebracht. Gezien — en de cijfers bewijzen dit — de mannelijke werkloosheid in Vlaanderen zeer sterk is gedaald, moeten de inspanningen grotendeels betrekking hebben op bepaalde categorieën — mevrouw De Meyer heeft het straks ook gezegd — namelijk, de laaggeschoolden, de vrouwen de oudere werklozen, de migranten en andere probleemcategorieën.

Rekening houdend met de ongelijke geografische spreiding van de werkloosheid moet er tevens worden gewerkt aan bijkomende selectieve maatregelen van specifiek tewerkstellingsbeleid voor sub-regio's waar de werkloosheidsgraad het hoogst is. De uitvoering van dit job-beleid blijft nog altijd een duidelijke bevoegdheidsverdeling en samenwerking tussen centrale Regering en Executieven vereisen.

Er is eerst en vooral de opleiding en vorming. In het algemeen is er geen tekort aan maatregelen ter zake, integendeel. Na de talrijke initiatieven van de jongste jaren, is er mijns inziens vooral nood aan het beter kenbaar maken van het aanbod inzake opleiding en vorming.

Teneinde tot een meer coherent geheel van scholingsmaatregelen te komen, is het essentieel dat goed wordt nagegaan waar zich precies een scholingsknelpunt stelt, — conferator de bouwsector, de sector van de grafische nijverheid en de sector van de mechanica, enzovoorts, en dat de verschillende doelgroepen en de daarnaar gerichte initiatieven steeds goed van elkaar worden onderscheiden.

Er is de vorming van de toekomstige actieven, met name de jongeren die voor hun studiekeuze staan. Hier stelt zich hoe langer hoe meer, de vraag van de juiste en kwalitatief degelijke scholing onder andere sensibiliseringscampagne.

Verder is er de beroepsactieve bevolking en de problematiek van de permanente vorming, van de bij-, om-, en herscholing met de eigen verantwoordelijkheid van de bedrijven zelf zonder staatstussenkomst.

Er is de opleiding van werklozen met onder meer een herdenken van de stageregeling voor jongeren die meer gericht moet zijn op scholing.

Een bijzondere doelgroep — ik ben niet de eerste die dat in dit debat ter sprake breng — vormen de langdurig werklozen. Hier zal zich het scholingsprobleem meer stellen in termen van terug leren leren. Hier stelt zich met andere woorden het toetredingsprobleem waar men vooral het niveau, de drempel moet verlagen zodanig dat ook voor deze mensen niet uit de bijscholing, uit de vervolmaking worden „gerangeerd”.

In het kader van lokale werkzoekendenwerking kunnen ook elementen van scholing en vorming ingebouwd worden. In deze Raad werd een resolutie gestemd betreffende de bevordering van een plaatselijk tewerkstellings- en werkzoekendenbeleid. Deze resolutie bevat een reeks interessante aanbevelingen en praktische richtlijnen waarvan we in het huidig regeerprogramma weinig terugvinden, tenzij enkele gemeenschappen.

Een volgend luik betreft de vermindering van de arbeidskosten. Loonkostensubsidies, zo blijkt uit alle evaluatie-studies ter zake, hebben — om diverse redenen — slechts een beperkte doelmatigheid.

Kent men toch loonsubsidies toe dan moet dit gebeuren op marginale en zo weinig mogelijk categorische wijze namelijk jongeren en langdurig werklozen ; dit laatste is nodig om verdringing van de andere werklozen te vermijden.

Bovendien moet het voordeel substantieel zijn zodat het een decisief karakter heeft in de beslissing tot aanwerving en moet het toegekend worden voor een onbeperkte periode. Een nieuwe en meer algemene „Maribel-operatie kan voor de toekomst overwogen worden. De effecten hiervan op de werkgelegenheid zullen trouwens belangrijker zijn dan die van een hervorming van de personenbelasting. In elk geval moeten de bestaande sociale en fiscale stimuli geüniformiseerd en vereenvoudigd worden. Veelvuldige wijzigingen

Olivier

(stop-go) zoals in het verleden dienen te worden vermeden.

In de derde plaats is er de deeltijdse arbeid.

Ten opzichte van de meeste Europese landen is de deeltijdse arbeid in België nog te weinig ontwikkeld ondanks de spectaculaire aangroei de jongste drie jaar (+ 150.000). Het inhaalmaneuver moet hier verder worden ondersteund. Op het regionaal niveau kunnen wij hier een belangrijke rol spelen.

Tenslotte zijn er de tewerkstellingsprogramma's.

Met betrekking tot het bijzondere arbeidscircuit zijn we verheugd te kunnen vernemen dat het aantal arbeidsplaatsen wordt, behouden. Verder dient het evenwicht tussen de twee essentieële componenten, met name de tewerkstellingscreatie enerzijds en het tegemoetkomen aan collectieve behoeften waaraan anders niet zou worden voldaan, anderzijds, behouden te blijven en zelfs versterkt te worden. Het herinschakelen van risicogroepen in het arbeidsproces, het aantal tewerkgestelden in deze programma's, en in het bijzonder in de non-profit sector, opvoeren is meer dan lovenswaardig.

Het statuut van gesubsidieerde contractuelen heeft ongetwijfeld aan velen een volwaardig statuut bezorgd. Dit belet niet dat er nog altijd mensen zijn die als tewerkgestelde werkloze zijn tewerkgesteld. Ook voor deze groep moet er een verbetering komen van hun statuut. Toch moet er in dit luik ons iets van het hart, met name dat wij in het huidige Regeerakkoord niets meer horen van het zogenaamde Top-plan. Het moet ons als CVP-fractie van het hart nergens iets te horen van het zogenaamd Top-plan van Minister Kelchtermans. Via een grondige analyse van de langdurige werkloosheid en een onderzoek naar de factoren die samengaan met langdurige werkloosheid werd gepeild naar geslacht, leeftijd, beroeps-categorie, geografische spreiding en andere factoren. Een vierjarenplan ter bevordering van de tewerkstelling

en opleiding van langdurig werklozen, werd in dit Top-plan uitgestippeld.

De uitgangspunten zijn dat men prioriteit verleent aan een curatieve aanpak door het verhogen en selectiever aanwenden van de bestaande middelen met als doel bijkomende blijvende tewerkstelling. Prioriteit moet verleend worden aan werklozen die laagst geschoold zijn, langst werkloos zijn en de grootste effectieve gezinslast hebben.

Het Top-plan zou een "weerwerk,-plan worden. Wij hopen dat het vroegere plan alleen een andere naam zal krijgen maar dat de globale filosofie behouden blijft. Daarover zullen wij vanuit onze fractie nauwlettend toezien.

In een tweede hoofdstuk wil ik het hebben over de huisvesting.

In het luik "Huisvesting,, vinden we belangrijke accenten terug die onze CVP-fractie dierbaar zijn. De aanhef is bijzonder belangrijk. "Woonzekerheid,, en het "voorzien van werkelijke keuze tussen eigendomsverwerving of huren van een woning,, zijn expliciet opgenomen in de tekst. Het is inderdaad zo dat hoe langer hoe meer groepen die aan de rand van de maatschappij leven "woonzeker,, zijn of worden omdat zij niet in de mogelijkheid zijn een bescheiden woning te kopen, zelfs niet te huren. Het is de grote uitdaging voor de volgende jaren ervoor te zorgen dat mensen met een inkomen beneden de 400.000 frank ook in de mogelijkheid zijn zich op een behoorlijke manier te kunnen huisvesten. Ik spreek niet over het verwerven van een eigendom, want het zal voor deze mensen — hoe goedkoop men leningen ook ter beschikking stelt — onmogelijk blijven een eigendom te verwerven, tenzij men het met ongekende middelen doet. Daarom noem ik het positief dat specifieke "zorgengroepen,, aandacht krijgen inzake huisvesting. Ik denk aan de gehandicapten, de migranten, de grote gezinnen, de alleenstaanden en anderen. U hebt een goede inventaris gemaakt van al deze groepen die inzake huisvesting onze bijzondere aandacht moeten krijgen. Wij gaan volledig ak-

koord met inbreiding, verbetering van het bestaande patrimonium, kostprijsverlaging enzovoort. Het mag evenwel niet gebeuren ten koste van alles. Het gaat echter niet op — zoals in een vroeger plan circuleerde — zomaar mensen uit hun huizen te jagen om bepaalde meer begoede bevolkingscategorieën te huisvesten. Die richting mogen we niet uitgaan.

Wat het luik „krachtlijnen" betreft wens ik even te blijven stilstaan bij de premiestelsels. Het wordt nu stilaan welletjes met de reglementeringen inzake premiestelsels. Op enkele jaren tijd zijn wij aan de vierde Minister toe, als wij er de verantwoordelijke Minister voor stadsvernieuwing bijnemen. Ik geloof dat wij inzake huisvesting met iedere nieuwe Minister een nieuwe premiereregeling hebben gekend. Inzake premiestelsel moet er weer rust komen.

Ik wens er toch op te wijzen dat, wanneer men een premiestelsel op punt stelt men er ten minste moet voor zorgen dat de nodige aanvraagformulieren aanwezig zijn. In de betrokken diensten is er voor het ogenblik geen enkel formulier te vinden om een aanvraag te doen voor een bouw- of saneringspremie. De reden hiervoor is dat de man in de drukkerij overgeplaatst is en tot op heden niet vervangen werd. Het zal nog weken duren, zoals voor de mijnwerkers, vooraleer de aanvraagformulieren ter beschikking zullen zijn. U weet, collega's uit Limburg, dat voor de mijnwerkers een termijn werd vastgelegd waarbinnen de aanvragen nog konden gebeuren.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens toch nog even in te gaan op het systeem van de sociale leningen. Ik meen dat wij een degelijk systeem op punt hebben gesteld en dat de fusie van de maatschappijen de aanleiding zal zijn om de verschillende rentevoeten te uniformiseren.

Inzake het huurstelsel van sociale woningen gaan wij volledig akkoord met wat in het regeerprogramma is bepaald, alhoewel wij moeten zeggen dat in het besluit van 12 oktober er in het basisbesluit een aantal mogelijkheden steken met name de beperking tot het dubbele van de basis-huurprijs en tot een zestigste van het

Olivier

inkomen. Daarenboven kan conform het artikel 19 elke erkende vennootschap sociale tegemoetkomingen doen.

Mag ik tot slot nog even aandringen bij de Executieve om de BTW-tarieven voor de sociale woningbouw te verlagen. Hiervoor is zowel op het nationale vlak als bij de Europese Commissie een dringende tussenkomst vereist. Zo zou het BTW-tarief tussen 4 en 9 procent kunnen teruggebracht worden.

Tenslotte wil ik nog gedurende enkele minuten stilstaan bij een annex bij mijn tussenkomst, namelijk het thema onderwijs.

Bepaalde aspecten van het luik onderwijs, meer bepaald de organisatie van het universitair onderwijs zijn blijkbaar het voorwerp geweest van harde discussies. De vraag naar de integratie van EHL in het LUC en de uitbreiding van de disciplines werd door Limburg terecht hard gespeeld. Vooraf wil ik stellen dat we vanuit West-Vlaanderen de vraag van Limburg ondersteunen. We weten hoe belangrijk een universiteit is voor een provincie, voor haar ontwikkeling en culturele ontplooiing. West-Vlaanderen onderkent dit probleem en voelt het nog des te harder aan omdat we de enige Provincie zijn die over geen universitaire instelling beschikken en zich, tevreden moet stellen met een afdeling van de KUL op haar grondgebied.

Ik spreek dan ook namens alle CVP-collega's en het provinciaal bestuur van de CVP-West-Vlaanderen. Ik weet me daarenboven gesteund door de GOM West-Vlaanderen, de Intercommunale Leiedal, gemeentebesturen, sociaal-economische en culturele organisaties. Vanuit West-Vlaanderen, waar we het economisch goed stellen, willen we ook op het vlak van onderwijs en cultuur ons rechtmatig aandeel.

Wat men in den lande niet weet is dat wij vooral met één groot probleem worden geconfronteerd, namelijk de afvloeiing, de vlucht van het eigen intellect vanuit onze Pro-

vincie naar andere regio's. Dat is een zaak waarvoor wij in de toekomst méér dan bijzondere aandacht moeten hebben. Daarin kan de aanwezigheid van een universiteit, ook al is het maar de eerste cyclus, een belangrijk element zijn.

De aanwezigheid van een universiteit in een provincie is inderdaad belangrijk omdat dit de culturele ontplooiing van een volk mede bepaalt, hoogtechnologische bedrijven aantrekt, maar vooral de brain-drain tegengaat. Het drama in de Provincie West-Vlaanderen is dat hoe langer hoe meer afgestudeerden, — universitair en ander geschoolden — de streek verlaten. Deze culturele vlucht willen we tegengaan door het verruimen van het aanbod op onderwijs- en cultureel vlak in het algemeen en meer specifiek door de uitbreiding van het universitair aanbod naar andere disciplines toe in de eerste cyclus.

Even enkele cijfers om de ernst van het probleem te situeren.

Precies 8772 studenten uit West-Vlaanderen studeerden in 1987-1988 aan een universiteit buiten de Provincie : 3032 gaan naar Gent, 3257 naar Leuven, 582 naar UFSIA, 643 naar de VUB en 442 naar andere instellingen. 816 studenten studeerden aan de KULAK. In het huidige academiejaar 1988-1989 zijn er 920 studenten. Dat is meteen het hoogste cijfer dat men ooit in Kortrijk bereikte. De participatiegraad van de Provincie West-Vlaanderen inzake universitair onderwijs loopt achter ten opzichte van andere provincies.

In 1964-1965 — datum van het ontstaan van KULAK — kwamen er op 38.775 studenten 4073 studenten — 10,51 procent uit West-Vlaanderen en 1088 uit Kortrijk of 2,81 procent van het totaal.

IN 1985-1986 kwamen er op 90.839 studenten 8946 studenten — 9,63 procent uit West-Vlaanderen en uit het arrondissement Kortrijk 2.241 studenten of 2,47 procent. Ook dat is een achteruitgang niettegenstaande ernstige inspanningen. Het HOBU kent daarentegen een enorm succes, niet alleen in Kortrijk maar ook in Brugge.

We weten dat een groot deel studenten omwille van de kosten deze vorm van onderwijs kiezen hoewel ze het universitair niveau aankunnen. Na twee jaar studies kunnen de beste studenten naar Mons waar ze mits een ingangsexamen en na twee jaar studies een volwaardig diploma van licentiaat kunnen bekomen. Dat is een bewijs temeer dat aan deze instellingen studenten zijn die bekwaam zijn om universitaire studies te volgen.

In de disciplines die in Kortrijk ontbreken, volgen 1.406 studenten economische wetenschappen, 1.415 studenten wetenschappen, 800 studenten sociale en politieke wetenschappen in universitaire instellingen buiten de Provincie. Deze cijfers stemmen tot nadenken. We wensen ze openbaar te maken maar ze moeten nog worden verfijnd.

De bestaande instellingen zijn overbevolkt zodat degelijk doceren niet meer kan, pedagogisch onverantwoord is en moet leiden tot spanningen in en buiten de universiteit.

Waarom zou men de algemene decentralisatietendens van de Executieve niet doortrekken voor bepaalde facetten van het universitair onderwijs, en dit vooral in de eerstvolgende jaren.

Wij weten dat de weg die men heeft ingeslagen in KULAK in Kortrijk de goede is. Wij moeten hem blijven volgen. Het verleden heeft dat bewezen. Het blijft de goedkoopste wijze. Studeren aan de universiteit in afdelingen zoals in Kortrijk, is ook voor het beleid het goedkoopste.

Belangrijker is dat het slaappercentage in Kortrijk en in „doorstroming” bijzonder gunstig is.

Dit zijn enkele argumenten. Ik meen dat wij op de rechtmatige eisen mochten terugkomen, vooral omdat het inwilligen van die eisen geen budgettaire implicaties heeft op het vlak van de investeringen noch inzake werkingsuitgaven. Wij hebben vertrouwen in datgene wat in het Regeerakkoord staat. Er zal een beroep worden gedaan op de VLIR en op de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbe-

Olivier

leid. Deze adviezen kunnen jaren uitblijven. Is het juist dat deze adviezen tegen 1 mei verwacht mogen worden ?

Collega's, het uitbouwen van de KULAK naar andere disciplines toe blijft een eis vanuit West-Vlaanderen. We hebben ondertussen met verschillende fracties een voorstel van decreet ingediend. Wij zullen niet rusten tot wanneer onze wensen zijn ingewilligd in het belang van de democratisering van het universitair onderwijs, in het belang van de student, in het belang van de Westvlaamse gezinnen, in het belang van de Westvlaamse gemeenschap. **(Applaus bij de leden van de CVP, de VU en de SP)**

De Voorzitter : De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heren Ministers, collega's, op dit late uur wens ik mij te beperken tot dit aspect van het Regeerakkoord dat de externe relaties van Vlaanderen in de toekomst zal behartigen. Uit ervaring ben ik mij ervan bewust dat het geen gemakkelijke taak is een Gewest naar het buitenland toe uit te dragen en te „verkoppen”. Dit was nooit een gemakkelijke taak, zelfs voor België niet. Niettegenstaande het feit dat wij er prat op gaan 65 procent van ons bruto nationaal produkt uit te voeren en wij altijd fier zijn te mogen zeggen dat wij per capita de grootste uitvoerders van de wereld blijven, bezitten wij niettegenstaande deze twee zeer grote troeven, nog altijd geen duidelijk imago in de wereld. Wanneer men een beeltenis brengt van enkele tulpen, een paar klompen, een molen en een kaasbol, waar ook ter wereld, zegt men : dat is Nederland. Zet, waar ook ter wereld, een fles wijn op tafel, en men zal zeggen : dat is Frankrijk. Spreekt men, waar ook ter wereld, over Mercedes, Volkswagen of BMW, dan zegt men : dat is Duitsland. De koekoeksklok staat voor Zwitserland, en ik zou zo verder kunnen gaan. In weinig geïndustrialiseerde landen van Europa en van de we-

reld is België er nooit in geslaagd een eigen imago te creëren. Wanneer men op reis is ver buiten de grenzen — en ik heb dit experiment dikwijls gewaagd — en men vraagt bij voorbeeld aan een taxichaffeur : „do you know Belgium ? Where is it” ? „Oh yes,” hebben ze mij geantwoord, „somewhere in Germany” ! Ik ken nog andere anecdotes in dit verband. Aan journalisten die mij ooit op een persconferentie vragen stelden in verband met de door mij geleide missie, vroeg ik „Belgium, what does it mean for you ?” antwoordden zij : „Oh it is a small country in Europe” en zij voegden er nog aan toe : „There are many catholics and it has a good footballteam”. Wel dat is het beeld dat ze van ons hebben ondanks het feit dat wij 65 procent van ons bruto nationaal product exporteren en wij per capita de grootste exporteurs in de wereld zijn. Ondanks onze enorme exportcapaciteit zijn wij in die vele decennia er niet voldoende in geslaagd een imago in de wereld uit te bouwen. En ik vrees dat het voor Vlaanderen nog heel wat moeilijker zal zijn omdat Vlaanderen daar noch

de middelen noch de nodige mankracht voor heeft. Een éénmalige publiciteit in News Week of in Time kost enorm veel geld en is niet genoeg om zo een imago te krijgen. De meer ingewikkelde structuur en de meer verwarde infrastructuur die wij vandaag kennen zullen de zaak niet vergemakkelijken. Bij de regionalisering van de financiële middelen van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel werd Vlaanderen trouwens benadeeld in gevolge de verdeelsleutel 60 procent voor Vlaanderen, 35 procent voor Wallonië en 5 procent voor Brussel en dit terwijl het aandeel van Vlaanderen in de Belgische export 70 procent bedraagt.

In uw Regeerakkoord staan nochtans ronkende gemeenplaatsen. De Vlaamse Regering zal ijveren voor een maximale uitstraling van Vlaanderen naar Europa en de rest van de wereld, onder meer door het bevorderen van een Vlaams kwaliteitsimago”. Een en ander roept bij mij vragen op. Nergens, ook niet in de verklaring die u gisteren hebt voorgele-

In het Regeerakkoord zitten, in de appreciatie van mevrouw M. De Meyer (SP), degelijke aanzetten van een echt Vlaams tewerkstellingsbeleid dat o.m. op het vlak van de heroriëntatie van de beroepsopleiding en de uitbreiding van de tewerkstellingsprogramma's verder dient te worden uitgewerkt

Kempinaire

zen, vernemen wij wat „die maximale uitstraling van Vlaanderen naar Europa en de rest van de wereld” inhoudt. Ik vraag me af of men rekening houdend met de beperkte financiële middelen die doelstellingen niet bescheidener had kunnen voorstellen. Dat Vlaanderen zich naar Europa richt, daarover bestaat niet de minste twijfel, maar dat Vlaanderen daarnaast ook de rest van de wereld beoogt, is naar mijn gevoelen een beetje overdreven. Dat doet mij een beetje denken aan de fabel van de kikker die zich opblaast. Het ware mijns inziens beter geweest dat, naast Europa dat wij vanzelfsprekend als een potentiële markt op het culturele, economische en handelsvlak moeten beschouwen, Vlaanderen zich bij zijn eerste schreden bescheidener had kunnen opstellen en ook de nadruk zou hebben gelegd op welbepaalde mikpunten in de wereld. Vanzelfsprekend moeten deze mikpunten naast Europa de andere geïndustrialiserde landen — er zijn er niet zoveel — in de wereld zijn. Daarnaast moet onze aandacht ook gaan naar de NIC-landen, de New Industrialised Countries. Dat alleens reeds, meen ik althans, is een uitgebreid gebied waar de kansen op penetratie van markten en van imago-uitbouw reëler zouden zijn dan de poging om een imago in de 155 landen van de wereld uit te bouwen.

De voorwaarde van het succes dienaangaande, ik zei het reeds, is dat men over de nodige mankracht en middelen beschikt. Wat tot nu toe gebeurd is met Vlaanderen en de uitstraling naar de wereld toe is, u zult het grif toegeven, totaal onvoldoende geweest. Flanders' Technology is voor de uitstraling van Vlaanderen geen slechte zaak geweest. U weet ook welke inspanningen dat vergt en welke middelen een dergelijke onderneming vereisen. Op dit ogenblik beschikt men over weinig mankracht om Vlaanderen in de wereld te gaan verkopen. Indien ik het goed voorheb beschikt het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap over een drie- of vijftal personen die op het terrein in het buitenland aanwezig zijn. Uit informatie en ook door de

ervaring waarover ik beschik, weet ik dat het niet volstaat dat die mensen in het buitenland aanwezig zijn. Zij vertegenwoordigen ons in Washington, in Boston en in Osaka en misschien nog in andere plaatsen. In feite vormen deze mensen een eenmanszaak. Zij moeten 's avonds zelf, met hun twee vingers, hun rapporten uittikken. Zij beschikken niet over de nodige omkadering en infrastructuur om hun taak op een volwaardige en succesvolle manier te vervullen. Zo meen ik ook dat onze actuele vertegenwoordiging in het buitenland veeleer een weinig renderende operatie is en een negatief imago kan brengen.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben enkele jaren geleden in New-York een Vlaams huis gehad. Wat is daarvan overgebleven? Bestaat het nog? Dat was een kamer van zoveel vierkante meter op de 70ste verdieping van de Rockefellerbuilding. Er was ook een telefoon. Dat was dan het Vlaamse huis.

De heer M. Olivier : Het was niet dat alleen.

De heer A. Kempinaire : Dat was alles. Ik zeg u dit om aan te tonen dat men in die zaken niet mag improviseren. Het volstaat niet ronkende publiciteit te voeren voor iets dat inhoudelijk weinig om zich heeft.

De Belgische dienst voor de Buitenlandse Handel werd geregionaliseerd. Personeel en middelen werden verdeeld. Er blijft een deel nationaal, er wordt een deel Vlaams en er wordt een deel Waals en Brussels. Het totaal aan geldmiddelen en personeel blijft echter gelijk. Het wordt uiteindelijk naar mijn gevoelen een totale versnippering van middelen die nationaal reeds ruimschoots onvoldoende waren. Het wordt meteen ook een overlapping van taken en opdrachten.

De BDBH maakt er reeds jaren een klacht van dat het haar bij gebrek aan voldoende middelen moeilijk was België op een volwaardige wijze in de wereld te promoten. Morgen wordt het nog moeilijker en vooral nog ingewikkelder.

Tot welke handelsattaché zal de buitenlandse imDorteur zich in het buitenland moeien wenden? Moet hij zich richten tot de handelsattaché die nationaal is gebleven zal dat geen moeilijkheden opleveren want hij staat op dat ogenblik voor een grote entiteit. Quid wanneer hij zich zal wenden tot de handelsattaché die, zoals voorzien, Vlaams, Waals of Brussels geregionaliseerd is geworden. Zal hij dan in contact worden gebracht met hetzij Vlaamse, Waalse of Brusselse exporteurs? Zullen op bepaalde plaatsen in het buitenland drie handelsattachés op hetzelfde ogenblik aanwezig zijn?

Ik herhaal dat het gaat om een versnippering van krachten, een overlapping en verzwakking van de hele bestaande exportinfrastructuur.

Ik citeer in dit verband een uitspraak van de heer De Belder, Voorzitter van de Commissie voor de Buitenlandse Handel van de Senaat: „Men regionaliseert tot in het absurde door ons net van 133 attachés die in het buitenland ten dienste staan van onze exporteurs, aan stukjes te snijden. Waar de belanghebbende (de exporteur) naartoe moet blijkt een raadsel”. De herwaarding van het statuut van de handelsattaché, van zijn opleiding en zijn redement was meer noodzakelijk dan een louter regionale opdelening. „

De Amerikaan, de Japanner, de Brit en noem maar op, die uit ons land iets wil importeren of die in ons land wil investeren zal, wanneer hij dit initiatief aanpakt, met Kafkaïaanse situaties worden geconfronteerd. In zijn eigen land zal hij al niet begrijpen dat hij zich moeten wenden hetzij tot de Nationale Belgische Ambassadeur hetzij tot de Vlaamse, Waalse of Brusselse handelsattaché. Komt hij naar België dan riskeert hij van Pontius naar Pilatus te worden gestuurd: op nationaal vlak naar Economische Zaken, naar het Vlaams Gewest, het Waals Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de GOM's enzovoort. Er is weinig of geen coördinatie in deze belangrijke materie.

Ik vrees dat wat in Trends op 2 februari jongstleden verscheen zal worden bewaarheid: „Ooit heb je ge-

Kempinaire

werkt met de BDBH, in het oude België. Toen was de exportdienst nog enigszins overzichtelijk. Dat is gedaan. Door de Staatshervorming. Vergeet de BDBH. Exporteer alleen... Dat is een beetje het gevolg van de wirwar, van het kluwen van de diensten die wij ter beschikking zullen hebben van onze potentiële exporteurs, vooral van de buitenlandse importeurs en investeerders.

Alleen reeds omwille van die versnippering van middelen zal Vlaanderen niet aan zijn trekken kunnen komen inzake de overheidsondersteuning aan de Vlaamse uitvoer.

Ten slotte zou het nuttig zijn mocht u ons kunnen meedelen hoever het staat met de onderhandelingen in verband met de nieuwe beheersorganen van de BDBH. Uit de informatie die ik kreeg zou blijken dat de Vlamingen in de nieuwe beheersorganen van de BDBH slechts twaalf van de negenentwintig bestuurszetels zouden krijgen : zeven zetels worden voorbehouden aan de nationale Nederlandstalige vertegenwoordigers, zeven zetels aan de nationale Fransstalige vertegenwoordigers, vijf zetels voor de vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest, evenveel voor de vertegenwoordigers van het Waalse Gewest en vijf zetels voor het Brussels Gewest, dus verre van pariteit voor de Vlamingen zelfs een minderheid in dat belangrijk bestuursorgaan.

Ik zie niet in hoe Vlaanderen derhalve hier uit zijn startblokken zal geraken om morgen de wijde wereld te veroveren, om zijn imago uit te dragen, zijn cultuur, om zijn exportproducten te gaan verkopen. Volgens mij zal dit niet gebeuren met een dergelijk vaag Regeerakkoord waarin alles- en nietszeggende verklaringen zijn vervat. Het wordt zeker geen succes, toch niet in de nabije toekomst.

Mijnheer de Voorzitter, in verband met de internationale relaties voor Vlaanderen wil ik het nog even hebben over de verdragrechtelijke bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Om internationale relaties op

een volwaardige wijze te laten uitgroeien moeten er echter internationale juridische instrumenten voorhanden zijn, wat vandaag nog niet het geval is. Het nationale Regeerakkoord vertaalt duidelijk het inzicht om de internationale betrekkingen grondig te federaliseren. Voorzien wordt, zowel voor de Gemeenschappen als voor de Gewesten : in de eerste plaats het recht om internationale verdragen te sluiten. Ten tweede, de vertegenwoordiging van onze Gemeenschappen en Gewesten bij sommige internationale instellingen.

Ten derde, de organisatie van een gestructureerd overleg tussen de nationale overheid en de Gemeenschappen en Gewesten aangaande de voorbereiding van onderhandelingen en beslissingen alsmede met de opvolging van de beslissingen op Europees vlak.

Wat is de situatie van de Gemeenschappen na de Grondwetsherziening ? Ingevolge de huidige tekst van artikel 59 van de Grondwet zijn de Gemeenschappen grondwettelijk bevoegd om verdragen te sluiten inzake onderwijs, de culturele- en persoonsgebonden aangelegenheden.

Tijdens de besprekingen in de Kamer verduidelijkte de Minister dat de voorwaarden om deze bevoegdheid concreet uit te oefenen bij een wet met bijzondere meerderheid moeten worden bepaald en dat de volledige regeling van deze aangelegenheid pas kan gebeuren nadat het artikel 68 van de Grondwet is gewijzigd. Dat is nog niet gebeurd.

Voor de verdragsrechtelijke bevoegdheid van de Gewesten, bepaald in het Regeerakkoord, werd nog niets geregeld. Voor de Gewesten blijft het artikel 81 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ongewijzigd van kracht. Dit betekent dat de Gewestexecutieve enkel betrokken wordt bij de onderhandelingen over de internationale akkoorden en dat de Koning krachtens artikel 68 van de Grondwet de enige gesprekspartner blijft op het internationale vlak. Ook hier, meer nog dan voor de Gemeenschappen, dringt zich dus een wijziging op van het artikel 68 van de Grondwet.

In verband met de verdragsrechtelijke bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten wil ik u enkele concrete vragen stellen.

Hoe zal de Vlaamse Executieve de tegenstrijdigheid oplossen tussen het nu reeds gewijzigde artikel 59bis en het nog steeds ongewijzigde artikel 68 van de Grondwet ?

Wie zal Vlaanderen op internationale conferenties vertegenwoordigen ? Kan dat gebeuren door Gewest- of Gemeenschapsministers die niet door de Koning worden benoemd ?

Onder wiens autoriteit zullen onze ambassadeurs of diplomaten staan wanneer zij taken of opdrachten vervullen die tot de exclusieve bevoegdheid behoren van ons Gewest of onze Gemeenschap ?

Zal de Vlaamse Executieve haar eigen gezanten of ambassadeurs benoemen ? Zo ja, welke zal het volkenrechtelijk statuut zijn van deze diplomaten ?

Wie zal in het internationaal recht garant staan voor de goede uitvoering van de door de Vlaamse Gemeenschap afgesloten verdragen ?

Indien op deze vragen geen duidelijk antwoord kan worden gegeven zal de verwarring op internationaal vlak ten aanzien van België en Vlaanderen nog toenemen.

Ik vrees dat ingevolge de vaagheid van het Vlaamse Regeerakkoord en de onvolledigheid van uw verklaring het zagezegde "kwaliteitsimago", dat u voor Vlaanderen in de wereld zal uitdragen, helaas een negatief imago zal zijn. Voor de buitenlanders ten opzichte van onze instellingen en Vlaanderen een Kafkaïaans imago.

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, "Wat wij zelf doen, doen wij beter", is de recente uitdrukking van het groeiend collectief Vlaams bewustzijn in het groeiend autonomieproces dat geleidelijk maar onomkeerbaar uitmondt in de omvorming van de Belgische unitaire staat tot een federatie in een

W. Peeters

Europa, eveneens volop in federale uitbouw. Tegelijk groeiend met dat zelfbewustzijn is er de twijfel, naarmate de mogelijkheden om de woorden om te zetten in daden groter worden. Inzake het welzijns- en gezondheidsbeleid is de onzekerheid nog groter omwille van een dubbele grendel op de maatschappelijke uitbouw van het Vlaanderen van morgen. Eerst en vooral is er de vaststelling dat het sociaal instrumentarium vooralsnog unitair en centraal blijft.

Ten tweede is er de vaststelling dat het pluralistisch Vlaams maatschappelijk gegeven nog grotendeels geklemd zit in de gekende versteende zuilenstructuur.

Ik wil het over beide vaststellingen hier momenteel niet ten gronde hebben. Wat ook, meer zelfs niettegenstaande deze dubbele rem is het een uitdaging voor onze vergrote zelfstandigheid, de verworven bevoegdheden en de beschikbare middelen maximaal aan te wenden bij de uitbouw van onze Vlaamse maatschappij tot zoals gesteld in de inleiding van dit Vlaamse regeerprogramma, "een hechte, open, democratische, pluralistische en verdraagzame gemeenschap, waarin alle burgers zich thuis weten, waarin solidariteit, sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid voorop staan, en waarin iedereen de kans geboden wordt zichzelf maximaal te ontplooiën, . Niettegenstaande blijft de Volksunie meer dan ooit van oordeel dat voor een coherent en vernieuwend sociaal beleid een federale herschikking van de sociale zekerheid uiteindelijk noodzakelijk en onafwendbaar zal blijken, om binnen de groeiende Europese federale normering de "kwalitatieve verbetering van de dienstverlening vanwege de overheid aan de burger, zowel op het vlak van de inhoudelijke vernieuwing en verfijning als op het vlak van de administratieve doeltreffendheid,, — zoals eveneens vooropgesteld in dit Regeerprogramma — te verzekeren.

In "Het Vlaams Welzijnsbeleid,, van december 1987 een periodieke uitgave van de Gemeenschapsminister van Welzijn, Gezin en Volksgezondheid

wordt trouwens terecht het volgende opgemerkt :

"De lichtende, positieve ontwikkelingen in de welzijnszorg mogen ons echter niet verblinden en verhinderen om ook oog te hebben voor de schaduwzijden van de staatshervorming van 1980. In tegenstelling met materies zoals cultuur, huisvesting en ruimtelijke ordening, om er enkele te noemen, zijn er, zeker in de persoonsgebonden materies, blijvende onduidelijkheden inzake de bevoegdheden.,,

De Minister somt dan enkele voorbeelden op en gaat verder als volgt : "Deze onduidelijkheden inzake de bevoegdheidsafbakening beginnen hoe langer, hoe meer te wegen zowel op het beleid als in het veld zelf. Het Arbitragehof zal ongetwijfeld betwistingen tussen de bestuursniveaus beslechten maar dit zal niet automatisch leiden tot bevredigende en afdoende oplossingen. Naast onduidelijkheden in de bevoegdheden zijn er ongetwijfeld ook de „doorsijpelings-effecten" van beleidsmaatregelen op het nationale vlak die consequenties hebben voor de beleidsvoering op het vlak van de Gemeenschappen. Een herziening op het nationale vlak van het ziekenhuisbeleid bij voorbeeld inzake langdurige verzorging van patiënten of chronische zieken, zal niet zonder gevolgen blijven voor de organisatie van de thuiszorg. De financiering van de ziekenzorg is een nationale materie, deze van de thuiszorg, waarvoor de hoofdverantwoordelijke de gezins- en bejaardenhulp is, is een gemeenschapsmaterie.

Eén en ander zal ongetwijfeld een stimulans zijn voor de volgende grondwetsherziening. — Ik citeer een uitspraak van december 1987. — Niet alleen bevoegdheden zullen dan ter discussie staan, maar ook de financiering ervan. Autonome bevoegdheden vereisen autonome financiële middelen.

Het gebrek aan financiële middelen binnen de Vlaamse Gemeenschap leidt tot moeilijke, soms zelfs tot pijnlijke keuzen. De welzijnssector, die op budgettair vlak in de nationale ministeries nauwelijks opviel, staat nu volop in de kijker., Dit zei de Minis-

ter van Gezin, Welzijn en Gezondheid in december 1987. Welnu, precies inzake welzijns- en gezondheidsbeleid werd niets aan de Bijzondere wet van 1980 gewijzigd.

Een tweede belangrijke rem op de ontwikkeling van een eigen Vlaams, doelgericht en efficiënt welzijns- en gezondheidsbeleid is het verzuilde Vlaamse maatschappelijke landschap.

De maatschappelijke discussie rond "verzuiling en ontzuiling,, is volop aan gang, is "in,,. Zij komt op het juiste ogenblik en het is daarom nodig dat zij sereen wordt gevoerd en op een relevante wijze het pluralistische maatschappelijke patroon van onze Vlaamse volksgemeenschap aan bod laat komen.

Wij verzetten ons daarom tegen een concept "verzuiling,, dat louter functioneert als zondebok voor vrijwel alles dat in onze samenleving misloopt : filosofische onverdraagzaamheid, beperkte vrijheid op ethisch gebied, verkwisting van menselijk kapitaal, overdreven competitie, versnippering van middelen, politieke patronage en cliëntelisme, onvoldoende inspraak, inflatie van overheidsuitgaven, overwoekering van het algemeen belang door groepsbelangen, nauwe bewegingsruimte van het beleid, het blokkeren van vernieuwingen enzovoort.

Zo'n mentale reductie suggereert op een al te gemakkelijke wijze een al te eenvoudige oplossing : schaf de zuilen af en alles komt vanzelf in orde.

Het is onze overtuiging dat zulk globaliserend en onzindelijk spreken over "verzuiling,, tot strategieën leidt die noodgedwongen vastlopen.

Wij pleiten daarentegen voor een brede maatschappelijke evaluatie en een sociologische herdefiniëring van het verzuilingsverschijnsel, waardoor de kansen op bespreekbaarheid van de verzuiling, over de levensbeschouwelijke, ideologische en partijpolitieke grenzen heen, kunnen worden verhoogd.

Dit is voor de Volksunie een dringen-

W. Peeters

de noodzaak indien men de Vlaamse autonomie ten volle wil benutten of verder wil vergroten.

Wij pleiten voor een vernieuwde dialoog, ook en vooral in de welzijns- en gezondheidssector, over vormen van pluralisme in het Vlaanderen van morgen dat wij vandaag bouwen.

Gesprekken over pluralisme hebben maar zin wanneer uitgegaan wordt van gemeenschappelijke doelstellingen, die de tegenstellingen overstijgen, zoals een originele maatschappelijke vormgeving van de Vlaamse eigenheid in verscheidenheid, ook en vooral op "de markt van welzijn en geluk,, .

Het verheugt ons dan ook ten zeerste op diverse plaatsen in het deel "Welzijns- en Gezondheidsbeleid,, van dit regeerprogramma de aanzet en de uitnodiging tot die dialoog terug te vinden. Het is er ons niet om te doen uit te maken welke partij deze accenten in de beleidsverklaring heeft gelegd. Het zijn accenten waar wij volkomen achter staan. Het mag ook hier echter niet bij intentieverklaringen blijven. Tenslotte is een regeeringsverklaring in hoofdzaak een intentieverklaring.

Na deze inleidende bedenkingen maak ik enkele concrete opmerkingen. Ik zal kort gaan.

In de uitgangspunten van het Vlaams "Welzijns' en Gezondheidsbeleid,, in het Regeerakkoord onderschrijven wij mede voluit de grote krachtlijnen : evenwicht tussen persoonlijke verantwoordelijkheid en georganiseerde solidariteit — zeg maar het samenhorigheidsmodel — , pluralisme, gelijkwaardige aandacht voor preventie en gediversifieerd curatief aanbod, de "echelonnering,, in de dienstverlening, de integrale benadering, evenwicht tussen kostenbeheersing en kwaliteitsbewaking, continu overleg, samenwerking en coördinatie, kwaliteitsvolle personeelsomkadering en prioritaire zorg voor onze demografie. Dit zijn de hoekstenen van een efficiënt en behoeftegericht-gezondheids- en welzijnsbeleid, zoals ook de Volksunie dat altijd heeft be-

pleit. Het vastmetsen van die hoekstenen in de muren van ons Vlaams welzijnsgebouw wordt dé uitdaging voor iedereen die in Vlaanderen ter zake verantwoordelijkheid draagt.

Voor de Vlaamse Regering en voor ons, de politieke vertegenwoordigers van ons Vlaamse volk, wordt de Vlaamse begroting - hét beleidsdocument bij uitstek — een eerste test voor de geloofwaardigheid van dit Regeerakkoord. Ik wil het nu nog even meer speciaal hebben over het gehandicaptenbeleid en de thuiszorg.

Zowel de overheveling van het Buitengewoon Onderwijs als van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Mindervaliden biedt aan de Vlaamse Gemeenschap belangrijke nieuwe kansen tot een vernieuwd gecoördineerd beleid : 1989 wordt dus een cruciaal jaar voor de Vlaamse gehandicaptenzorg. Hierbij zullen de structuur, de werkwijze, het beheer en de subsidiëring van het "Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap,, waarvan de oprichting in het Regeerakkoord in het vooruitzicht wordt gesteld, van bepalend belang zijn. In het Regeerakkoord worden de grote krachtlijnen geschetst. Het voornaamste probleem echter, de financiering, blijft nog in het ongewisse. Dit is natuurlijk een budgettair probleem.

Wij stellen ons daarom de vraag : zijn er voldoende middelen om alle noden te lenigen ?

De jongste vijftien jaar zijn er bovendien een aantal nieuwe vormen van zorgverlening ontstaan die nog op zoek zijn naar een degelijke vorm van subsidiëring. In de minderjarigenzorg zijn er de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen, de diensten Thuisbegeleiding en het Geïntegreerd Onderwijs. Ook in de meerderjarigenzorg werden nieuwe initiatieven genomen zoals het Begeleid Wonen en een aantal projecten van Zelfstandig wonen waarbij enkel nog ADL-assistentie geleverd wordt. Deze nieuwe vormen van hulpverlening die duidelijk bewezen hebben aan een reële behoefte te beantwoorden, zijn op dit ogenblik nog niet of onvoldoende gesubsidieerd. Ook hier staat de

Vlaamse Gemeenschap voor een uitdaging .

De fondsen zijn op dit ogenblik duidelijk ontoereikend. zelfs voor de bestaande hulpverlening volstaat het budget van het Fonds '81 nu niet om bij voorbeeld aan de instellingen tijdig de nodige middelen te verstrekken, laat staan voor een selectief absoluut noodzakelijke opheffing van de personeelsstop die nu reeds sinds 1983 van kracht is. Daarnaast is het zo dat ondertussen het aantal volwassen gehandicapten dat een beroep doet op de voorzieningen gestadig groeit. Na aftrek van een daling in de minderjarigenzorg blijft er gemiddeld per jaar een stijging met ongeveer 250 eenheden.

De verklaring ligt voor de hand : zeker de volwassenzorg is nog bezig aan een inhaalbeweging. Dertig jaar geleden bestond er vrijwel niets aan voorzieningen voor volwassen gehandicapten, buiten de psychiatrie. Wie daar niet opgevangen werd, zat thuis. De volwassenen die naar de nieuwe voorzieningen komen, komen dan ook vooral uit het thuismilieu en uit de psychiatrie.

Spijtig genoeg wordt de logica niet doorgetrokken dat de terechte uitzuivering van de functie van de psychiatrie, door de overheveling van de zorg voor de mentaal gehandicapten naar de Gemeenschappen, ook tot gevolg zou moeten hebben dat een evenredig deel van het budget meer zou moeten worden overgedragen, Dat gebeurt nog altijd niet.

Een ander fenomeen is het feit dat de Gemeenschap er niet in slaagt tijdig aan haar verplichtingen te voldoen. De achterstallen in de betalingen stapelen zich regelmatig op — niettegenstaande de maatregelen die Minister Lenssens bij de behandeling van de Begroting 1989 in het vooruitzicht had gesteld — en hierdoor blijven de instellingen verplicht dure en niet-subsidieerbare leningen aan te gaan.

Tot slot willen wij hierbij nog vermelden — als dat nog nodig is — dat het personeel, werkzaam in de gehandicaptenzorg, financieel en maatschappelijk schromelijk ondergewaardeerd

W. Peeters

wordt. Ik heb in deze sector ruim vijftig jaar ervaring. Een aantal beschrijvende elementen laat ik niet achterwege omdat de actualiteit voldoende heeft bewezen dat hieraan zeer dringend, zowel financieel als inhoudelijk, iets dient te worden gedaan. Het verwondert hen die de sector van nabij kennen, dat de acties die thans te allen kant worden gevoerd zolang zijn uitgebleven.

Globaal gezien kan men stellen dat de voorziene budgetten hoe dan ook te laag zijn. In Nederland bij voorbeeld kent men dagprijzen die drie keer hoger zijn dan de onze. Het dienstenniveau is er dan ook duidelijk hoger. Daarvan de oorzaak is mede het feit dat in België de sector gehandicaptenzorg in feite later tot ontwikkeling is gekomen dan in Nederland namelijk op het einde van de jaren zestig tot het begin van de jaren zeventig. Dat was te laat, gezien de algemene economische toestand. De ontwikkeling had in de vroege jaren zestig tot stand moeten komen. We zijn dus nog steeds aan het inhalen op een moment dat bij voorbeeld de ziekenhuissector aan het afbouwen is.

Hoe dan ook, de discussie over de toekomst van onze Vlaamse gehandicaptenzorg zal pas ten gronde worden gevoerd, zal vooral pas kunnen worden geëvalueerd bij de invul oefening van de begroting.

Het begrotingsontwerp 1989 houdt geen perspectieven in naar meer werkmiddelen evenmin als naar een beter financieel statuut voor het personeel.

De Vlaamse Regering zal dus ofwel de begroting 1989 moeten herzien (onder meer door de opheffing van de personeels- en erkenningsstop) ofwel de verantwoordelijkheid moeten dragen voor de kwaliteitsafbouw van de dienstverlening aan de zwakste groep in onze samenleving. En dat laatste is alvast in tegenspraak met wat in dit Regeerakkoord wordt vooropgesteld. Op korte termijn zal dan ook bij de herverdeling van het verviervoudigde financiële middelenpakket een aantal herschikkingen

moeten gebeuren om aan de directe problemen een oplossing te bieden. De VU-fractie zal hierop nauwlettend toezien.

Op langere termijn zal het gehandicaptenbeleid echter structureel moeten worden aangepakt in de eerste plaats bij het tot stand komen van het decreet inzake het "Vlaams Fonds,, .

Bij het tot stand komen van dit decreet dienen volgens de Volksunie alle betrokkenen te worden geraadpleegd. Slechts dan kan een bevraging ten gronde gebeuren omtrent de opzet van een vernieuwd geïntegreerd Vlaams gehandicaptenbeleid waarin plaats moet zijn voor het ontwikkelen van nieuwe inzichten, ook buiten de bestaande, sterk verzuilende structuren om.

In dit kader meent de Volksunie dat het toekomstig Vlaamse welzijnslandschap moet worden hertekend op basis van behoeftengerichten efficiëntie en doelgerichtheid.

Nog een woord over de Thuiszorg. Wij juichen de bevestiging toe in het Regeerakkoord van de principiële valorisering van de thuiszorg en de eerste-lijnsverzorging in een goed gestructureerde, efficiënt geëchelonnerde, kwalitatief hoogstaande gezondheidszorg op mensmaat. Dat hierbij veelvoudige samenwerkingsverbanden binnen de eerste lijn zelf en tussen de verschillende échelons onderling zullen worden uitgebouwd, onderschrijven wij met kracht.

Wij vinden het echter even belangrijk dat hierbij expliciet — zoals in het Regeerakkoord trouwens is vermeld — de vrije keuze van de zorgenbehoevende wordt gewaarborgd. Wij willen in dit verband toch andermaal waarschuwen voor structurele ingrepen die een nieuw hoofdstuk aan het zielige verzuilingsdebat zouden toevoegen. Wij verheugen ons dan ook ten zeerste over het recent genomen standpunt ter zake van Minister Weckx in een gesprek met een Vlaamse krant. Wij vinden zijn standpunt behartenswaardig. Ik denk alleen dat aan het recent genomen besluit van de Executieve inzake

thuiszorg een aantal correcties zullen moeten worden aangebracht.

Het kan niet dat de zorgenbehoevende mens voor hulp op zuilenorganisaties zou aangewezen zijn in zoverre deze zich — om professor Billiet te citeren — zouden blijven aandienen als "gepolariseerde en met politieke partijen verbonden parallelle netwerken van particuliere organisaties en diensten die op grond van een levensbeschouwelijke en/of ideologische identiteit werkzaam zijn in meerdere maatschappelijke domeinen en die kunnen uitgroeien tot aparte bevolkingsgroepen,, .

De organisatie van de thuiszorg wordt dan ook, in het gezondheids- en welzijnsbeleid, de eerste uitdaging voor een vernieuwde dialoog over vormen van pluralisme in het Vlaanderen van morgen dat, zonder het voorwendsel van bevoogding, van de inhoudelijke invulling van zijn pas verworven middelen en structuren, nu wel snel werk zal moeten maken en daardoor de kans krijgt te bewijzen dat "wat wij zelf doen, wij inderdaad ook beter doen,,.

De Voorzitter : De heer Vandebosch heeft het woord.

De heer E. Vandebosch (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, wie allerlei verklaringen van de jongste weken goed percipiëert, stelt vast dat door alle partijen zonder onderscheid sterk gepleit wordt voor de bevordering van de kwaliteit van het leven. Ook voor de CVP zal het nieuwe Vlaanderen een Vlaanderen zijn, waar de kwaliteit van het leven vooropstaat. Het is niet alleen op het vlak van het leefmilieu dat deze streving tot uiting komt. Ook in de verzorgingssector, in de verdere uitbouw van de verkeersveiligheid en bij voorbeeld bij de aanleg van verkeersinfrastructuur in het algemeen moet dit een leidend beginsel zijn.

Het is echter voor iedereen duidelijk dat de kwaliteit van het leven in de eerste plaats en in grote mate bepaald wordt door ons leefmilieu.

Het is met zeer grote voldoening dat de CVP-fractie vaststelt dat na het

Vandebosch

opeenvolgend beleid van de Milieu-ministers Lenssens, Dupré en nu Kelchtermans, de bekommernis voor een goed leefmilieu gaandeweg is gaan behoren tot een van de basis-prioriteiten van de Regering. Bij de totstandkoming van het nieuwe Vlaanderen kan ons dat alleen maar hoopvol stemmen. Nog groter is onze voldoening bij het lezen van de uitgangspunten van dit nieuwe leefmilieubeleid. Wij vinden er de essentie terug van wat de CVP-fractie en haar mandatarissen reeds jarenlang bepleiten.

Het meest essentiële is wel dat de zorg om het leefmilieu als dusdanig geïntegreerd zal worden in alle beleidsbeslissingen. Dit is een uitermate belangrijke psychologische stap die in dit Vlaams Regeerakkoord gedaan werd en die in de toekomst verre-gaande consequenties kan en zal inhouden.

Bijzonder op prijs gesteld wordt ook de ruimte die wordt geschapen voor gesprek en dialoog door een grotere betrokkenheid van de sociale gesprekspartners en de milieubeweging in het milieubeleid via de geëigende advies- en overlegstructuren.

Wat evident is, wordt uiteraard ook opgenomen in dit Regeerakkoord, met name de inschrijving in de Europese regelgeving met betrekking tot de milieunormering.

Samenvattend kunnen wij stellen dat voor wat betreft de fundamentele uitgangspunten, de CVP-fictie zich volledig kan terugvinden.

Uiteraard kan men slechts beleid beoordelen aan de hand van concrete beleidsbeslissingen, beleidsbeslissingen, die op hun beurt in de meeste gevallen slechts kunnen worden genomen als daarvoor de nodige budgettaire voorzieningen geschapen werden. En hier kan wellicht in de volgende maanden het schoentje gaan nijpen. Het leefmilieubeleid is nu van wal gestoken in de verpakking van een luxe-cruiser op een zuivere en rimpelloze zee, maar wij hebben echter voorlopig het raden naar het meubilair, de kwaliteit van de techni-

sche uitrusting en naar het comfort waarmee de vaart zal kunnen verlopen.

Op het punt van de budgettaire middelen kan de CVP-fractie alleen maar de hoop blijven uitspreken dat al de goede voornemens ook zullen gespijzigd worden met de nodige financiële middelen ter uitvoering. Weliswaar lezen wij dat "onderzoek zal gebeuren naar de verhoging van de interventiemiddelen en dit via verschillende mechanismen, zoals een rationale herverdeling van de thans beperkte financiële middelen en door toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”. Maar deze passage staat zeker niet in verhouding tot de vanzelfsprekendheid waarmee nu wel ongeveer alle partijvoorzitters in Vlaanderen de klemtoon gelegd hebben op de groene lijn en dit in alle toonaarden en steeds crescendo. Het departement leefmilieu moet het inderdaad inzake budgettaire claims regelmatig en misschien zelfs wel stelselmatig afleggen tegen de traditionele tussen aanhalingstekens „investeringsdepartementen”, zoals Openbare Werken. Verontrustend hierbij is de verre-gaande staat van weldoendheid waarmee sommige leden van de Vlaamse Executieve nu reeds, zonder enig beslissingsrecht en zonder overleg in alle vrijblijvendheid in Vlaanderen beloftevol rondgaan.

Het is onze overtuiging dat in dit nieuwe Vlaanderen de mogelijkheid moet geopend worden om uit de budgettaire keurslijven van gisteren te onsnappen en daadwerkelijk te handelen naar de door iedereen onder-tussen onderkende en politiek beleden behoeften van een goed en gezond leefmilieu. In dit opzicht kijken wij met spanning en met hoopvolle verwachting uit naar de eerstvolgende begroting, die de Vlaamse uitvoerende macht aan deze Vlaamse Raad zal voorleggen.

Overigens moet volgens de CVP-fractie in de bevordering van het leefmilieu niet het enige heil verwacht of gezocht worden in de in onze ogen herverkavelde overheidsmiddelen, meer en meer zou beroep moeten gedaan worden op de „groeiende markt van milieugoederen”, die in onze

provincies nog niet voldoende tot zijn recht komt. Hiervoor is het uiteraard nodig om de relatie met het bedrijfsleven bij te stellen. Leefmilieu en economie zijn niet elkaars tegengestelden. Een progressief milieubeleid laat enerzijds toe aanzienlijke schadelasten te vermijden en levert anderzijds ook zeer interessante perspectieven voor tewerkstelling en economische groei.

Dat economie en ecologie niet elkaars tegengestelden zijn bewijst de milieutechnologie, die een aanzienlijke bijdrage kan leveren in het economische, financiële en sociale beleid.

Er moeten milieubeleidsinstrumenten toegepast worden, die een economische stimulans inhouden voor de ontwikkeling van milieuvriendelijke technologieën en -produkten. De overheid kan direct naar het marktmechanisme teruggrijpen door ervoor te zorgen dat de overbevolking door de fabrikanten geïnformeerd moeten worden over de milieukeurmerken van hun produkt. De instrumenten milieuheffing en fiscale stimuli kunnen in sommige omstandigheden eveneens met succes worden ingezet.

Wetenschappelijk onderzoek naar en de verdere ontwikkeling van milieutechnologieën kunnen een sterke stimulans zijn tot een nieuwe economische groei.

In de milieuproduktiesector kan naar analogie met Nederland en West-Duitsland een belangrijke tewerkstelling worden gecreëerd.

Een positieve dialoog met het bedrijfsleven moet worden verdergezet om onder meer als doel het opnemen van eigen verantwoordelijkheden door het bedrijfsleven van vrijwillige overeenkomsten. Dit beleidsinstrument kan gehanteerd worden om de huidige traag malende administratieve en wetgevende molen te counten en op een adequate en snelle manier te reageren op bepaalde evoluties.

De industrie kan ter hulp gekomen worden door informatieverstrekking over beschikbare nieuwe schone technologieën, waar vraag en aanbod elkaar onvoldoende ontmoeten.

Vandebosch

De milieuëducatie moet verder uitgebreid worden tot de talrijke bedrijfsopleidingen, die op para-universitair niveau, door bedrijfsfederaties en door de bedrijfssectoren worden opgezet.

Het komt de CVP-fractie voor dat de hierboven geschetste eerder voluntaristische relatie met het bedrijfsleven in een te dirigistisch en strak keurslijf wordt gestopt in deze Regeringsverklaring. Verdere samenspraak met de diverse sectoren kan wellicht versoepeling in deze houding brengen.

Een ander thema, waarbij de CVP-fractie nog enige bemerkingen wenst te plaatsen is de rol van de Provincie- en Gemeentebesturen. In het voorliggend Regeerakkoord wordt de bevoegdheid van deze niveaus zeer ruim opgevat : naast een informatieve, educatieve en preventieve rol voor de milieuambtenaren zou de bevoegdheid reiken tot en met een sanctionerende bevoegdheid. Het is onze overtuiging dat op deze manier precies één stap te ver wordt gezet. Door het verder gaan dan alleen maar een bepaalde vaststellingsbevoegdheid inzake milieu-overtredingen en door ook een sanctionerende rol voor te behouden aan de ondergeschikte besturen lijken mij de verantwoordelijkheden slechts gespreid te worden. Wij zijn eerder van mening dat voor het typisch sanctionerend optreden inzake milieuconflicten het aantal effectieven in de gerechtelijke kaders zou moeten worden opgetrokken. Los hiervan, maar toch in verband hiermee, moet ook de vraag worden gesteld naar de opleiding en de vorming van de milieuambtenaren. Wij zijn voorstander van het toekennen van ruimte bevoegdheden aan de gemeentebesturen, maar er moet misschien binnen het kader van decretaal werk worden gezocht naar een afdoende bewaking van de kwaliteit en de deskundigheid van de ambtenaren, die met milieuzorg zouden worden belast. In dit verband wordt door de CVP-fractie ook herinnerd aan de financiële context waarbinnen een en ander moet kunnen gebeuren. Naar analogie van cul-

tuurfunctionarissen, opbouwwerkers, sportfunctionarissen en bibliothecarissen moet ook voorzien worden in een subsidiëringssysteem voor de gemeentelijke milieu-ambtenaren. Wij zullen erover waken dat het voorstel van collega Ansoms, dat in deze zin voorstellen formuleert, een passende behandeling zal krijgen in de Commissie Leefmilieu.

Het verschaffen aan de gemeentebesturen van gekwalificeerde milieumedewerkers kan sprongsgewijze de openheid van de beleidsvoering ten gunste komen. Nochtans schuilen hierin een aantal gevaren, waarop wij even willen wijzen. De CVP-fractie onderschrijft de noodzaak om rond leefmilieu met alle betrokkenen een bepaalde vorm van openbaarheid van bestuur te gaan beoefenen. Hieraan zijn echter ook grenzen. Om te beginnen zijn wij van mening dat de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid steeds moet blijven liggen bij de door het volk democratisch gekozen mandatarissen. Dit wil zeggen dat de advies- en overlegorganen, met inbegrip van de sociale gesprekspartners, waar wij dus uitdrukkelijk voorstander van blijven, enkel binnen een adviserend kader kunnen begrepen worden. Ieder zijn verantwoordelijkheid.

Wij willen ook nog wat bemerkingen kwijt over de milieudatabank.

De CVP-fractie staat hier positief tegenover, maar zou graag zien dat vooraleer deze volledig operationeel wordt, voldoende garanties ingebouwd worden op een verantwoord gebruik van deze gegevens. Zij kunnen volgens de CVP-fractie enkel gebruikt worden om de beleidsvoerders de nodige basisinformatie te verschaffen om een preventief en eventueel curatief beleid te voeren. De toegang tot deze gegevens moet strak gereguleerd worden en hiervoor zal een wetgevend kader moeten worden uitgebouwd. In dezelfde context is er dringend behoefte aan reglementering van de zwingplicht en het spreekrecht van de gemeentelijke ambtenaren en van de ambtenaren in het algemeen. In afwachting van wetgeving ter zake zijn wij voorstander van het uitwerken en doen toe-

passen van een welomschreven deontologische code. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Félicien Bosmans heeft het woord.

De heer F. Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, collega's, namens de CVP-fractie wil ik hier tussenbeide komen in verband met het hoofdstuk Cultuurbeleid. Andere collega's zullen dit doen, of hebben dit al gedaan voor het Mediabeleid, Sport en Toerisme. Wat het Cultuurbeleid betreft wens ik een korte evaluatie te maken van de voorliggende Regeringsverklaring, dit vanuit de bekommernissen die wij hier telkens opnieuw hebben herhaald en die een constante vormen in onze visie op het Cultuurbeleid.

Ik wil deze visie in vijf uitgangspunten samenvatten.

1. Het streven naar een werkelijke democratisering van de Cultuur. Het Cultuurbeleid moet er op gericht zijn een zo breed mogelijk publiek aan het culturele aanbod te laten participeren en ook gebruik te laten maken van kansen tot **persoonlijkheidsontplooiing**. De christen-democraten zijn er van overtuigd dat het Cultuurbeleid één van de belangrijkste hefboomen is voor de emancipatie van de brede lagen van onze bevolking.

2. Om dit doel te realiseren, is het meest aangepaste instrument het ondersteunen van het privé-initiatief. Het is het eigene van onze Gemeenschap dat wij beschikken over een zeer rijk verenigingsleven, dat niet alleen zeer vele, maar ook vele vrijwilligers groepeert en dat in het verleden heeft bewezen zich te kunnen aanpassen aan de noden van de bevolking.

Wij verdedigen het privé-initiatief, niet op de eerste plaats omdat wij van mening zijn dat de levensbeschouwelijke verscheidenheid in het cultuurbeleid belangrijk is. Bij het cultuurbeleid gaat het essentieel om een visie op mens en samenleving. Deze visie is niet neutraal, maar waardengebonden.

F. Bosmans

Een derde uitgangspunt hierbij is dat het Cultuurbeleid voor ons de kern vormt van de opbouw van onze gemeenschap. Bij het uitwerken van een cultuurbeleid heeft men het immers over het doel dat wij in onze gemeenschap willen bereiken. Vele andere sectoren zijn maar middelen en instrumenten om dit doel dat ons voor ogen staat te bereiken, met name een zo menselijk mogelijke samenleving waarin het welzijn van eenieder vooropstaat en waarin het voor eenieder ook mogelijk is de koers die deze samenleving uitgaat, mee te bepalen.

Dat heeft tot gevolg dat de overheid haar engagementen die ze heeft genomen ten overstaan van de culturele organisaties die deze doelstelling helpen realiseren, moet nakomen. En als voorbeeld geef ik hiervan de volledige uitvoering van de decreten. Dit heeft eveneens tot gevolg dat degenen die op professionele basis met het cultuurbeleid bezig zijn, als volwaardige werknemers moeten worden beschouwd. In alle tewerkstellingsplannen die de Vlaamse Regering ontvouwt moet de culturele sector — zeker na jarenlange achterstelling — als een prioritaire sector kunnen aan bod komen.

Bovendien lijkt het ons logisch dat de overheid ook moet bereid zijn om voor dit cultuurbeleid de noodzakelijke middelen uit te trekken. Wij willen nu al zeggen dat dit in de komende jaren méér dan in de voorbije jaren het geval zal moeten zijn.

Ten vierde, zijn wij van mening dat bij het uitwerken van het cultuurbeleid de inspraak van alle betrokkenen van het grootste belang is. Professionele ondersteuning is belangrijk, maar de klemtoon moet vooral liggen bij diegenen die op het terrein actief zijn én bij de gebruikers. In de mate dat de toepassing van het Cultuurpact — zoals dit tot op heden gebeurde — daarbij als een hinder kan worden ondervonden, namelijk doordat overwicht zou worden gegeven aan individuen die zich verder nergens op het terrein actief engageren, zullen wij tegen het Cultuurpact blijven waarschuwen.

Ten vijfde en tenslotte zijn wij van mening dat de decentralisatie consequent moet worden doorgevoerd. De inbreng van de gedecentraliseerde besturen ook in het cultuurbeleid — en wellicht vooral in het cultuurbeleid — is dermate groot dat daaraan ook de politieke consequenties moeten worden verbonden. De decentralisering is voor ons evenwel meer dan dat. Zij sluit nauw aan bij ons streven om de participatie van onze bevolking aan het cultureel en vormingsaanbod voortdurend uit te breiden.

Welnu, al deze uitgangspunten vinden wij in de voorliggende beleidsverklaring terug, namelijk de levensbeschouwelijke verscheidenheid, de zorg voor het ondersteunen van het privé-initiatief, ook de zorg voor de uitvoering van de decreten, met andere woorden het nakomen door de overheid van haar engagementen en de decentralisering. Wij vinden ons zeer sterk terug in de tekst van het Regeerakkoord, die handelt over het cultuurbeleid en daarom kunnen wij er dus ook ons akkoord aan hechten.

Toch wil ik nu al zeggen dat wij bijzonder waakzaam zullen zijn over de wijze waarop de Vlaamse Executieve deze intenties zal realiseren. Een eerste toetssteen zal daarvoor de begroting 1989 zijn. In de mate dat de Vlaamse Executieve niet bereid zou zijn, meer middelen uit te trekken, blijven al deze intenties loze beloften.

Tweede toetssteen zal zijn de wijze waarop de overheid zal handelen naar de gedecentraliseerde besturen toe. Ik denk hier met name aan de subsidiedossiers voor infrastructuur. Het gaat niet op dat de Vlaamse overheid haar financiële problemen, door wijziging van allerlei procedures en ander kunst en vliegwerk, afwentelt op de regionale en lokale besturen. Ook de engagementen die de Vlaamse overheid met betrekking tot de gemeenten nam, ondermeer in de verschillende decreten, moeten ons inziens strikt worden nagekomen.

Tenslotte wil ik hier als Vlaams-Brabander toch nog in het bijzonder mijn voldoening uitspreken over de bijzondere aandacht die in het Regeerakkoord wordt besteed aan de taalge-

mengde gebieden met name aan het cultuurbeleid in de Brusselse randgemeenten. Wij verheugen er ons over dat vooral de uitbouw van de culturele infrastructuur aldaar prioritair zal worden aangepakt. Niemand zal loochenen dat dergelijke infrastructuur voor de ontplooiing van de Vlamingen rond Brussel levensnoodzakelijk is. Wees er dan ook van overtuigd dat op de uitvoering van deze intentie zeer nauwlettend zal worden toegezien. (*Applaus bij de CVP, SP en VU*)

De Voorzitter : De heer Van Gansbeke heeft het woord.

De heer P. Van Gansbeke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Vice-Voorzitter, geachte collega's, mijn bedoeling is in een korte uiteenzetting over de Huisvesting, mij voornamelijk te richten tot Minister Waltniel, één van die twee Ministers, die volgens Voorzitter Geens, gisteren hier op deze tribune, geen inhoudelijke inbreng heeft gehad in wat in dit programma staat.

Programma, dat er toch op gericht moet zijn, een beter Vlaanderen uit te bouwen. Nu weet ik dat de PVV over de uitbouw van een beter Vlaanderen nog nooit heeft wakker gelegen, maar ik heb meer vertrouwen in mensen dan in structuren. Ik heb in de Commissie voor Huisvesting de heer Waltniel ervaren als een minzaam man, zodat ik me gerust tot hem durf wenden voor een materie, waarin hij zagezegd geen inhoudelijke inbreng heeft gehad.

Ik heb mij gebaseerd, niet op de paragraaf die Voorzitter Geens gisteren voorlas, wel op de bladzijden over Huisvesting uit het Regeerprogramma. Met de uitgangspunten kan ik mij akkoord verklaren. Wat de krachtlijnen aangaat zou ik het volgende willen stellen.

1. Saneren van woningen.

Er staat geschreven : „Ten behoeve van de bejaarden en gehandicapten dienen specifieke formules te worden uitgewerkt, gericht op functionele aanpassing van de woning en op de

Van Gansbeke

thuiszorg". Ik zie niet goed in wat die thuiszorg hier komt doen bij het saneren van woningen. Een woning kan functioneel aangepast worden om thuiszorg mogelijk te maken. De thuiszorg zelf behoort mijns inziens niet tot de taak van een erkende vennootschap van Huisvesting omdat zij daarvoor niet over de nodige infrastructuur beschikt.

2. Bouwen van nieuwe woningen, en verwerven van woningen in de sociale huisvestingssector .

In dit verband maak ik twee bemerkingen.

Ten eerste, om niet aan voorfinanciering te moeten doen bij het bouwen van nieuwe woningen, kan een systeem uitgewerkt worden waarbij de toekomstige koper zelf bij de opbouw financiert, het zogenaamde BA 4-systeem. Dit systeem dient verder te worden gepropageerd. Dat is de taak van de nieuwe Minister. Op die manier kunnen een aantal problemen van voorfinanciering worden opgevangen.

Ten tweede, sociale verkavelingen doen in inbreiding schijnt me praktisch niet haalbaar aangezien wegens de centrumligging van deze gronden, de grondprijs te duur zal uitvallen om nog sociaal genoemd te kunnen worden.

3. Huren van een woning.

Ter zake maak ik drie bemerkingen.

Ten eerste, controle en inspraak van de sociale huurder zijn mooie en idealistische begrippen maar soms moeilijk haalbaar als men met een huurderspubliek zit met allerlei vormen van gescheiden leven, waarbij nogal wat mutaties optreden.

Ten tweede, rond de voorziene evaluatie van de huurprijsberekening, de huurprijs zelf en de daaraan gekoppelde financiële situatie van de erkende vennootschappen : twee bemerkingen :

– de huurprijsberekening dient eenvoudig, doorzichtig en begrijpbaar te zijn, iets wat ze nu niet is.

– het decreet van 7 november 1984, dat pas sedert 1 januari 1989 zijn volle uitwerking kreeg, is een goed decreet, waarop niet mag teruggekrabbed worden.

Ten derde, wat die interpretatieve omzendbrief betreft rond de lage inkomenscategorieën, moet in de tekst toch uitzondering worden gemaakt voor woningen die in waarde verhogen als gevolg van renovatiewerken. Ook dit moet bij die omzendbrief worden vermeld.

4. Vlaams Huisvestingsmaatschappij .

Wat de tekst zelf betreft, vraag ik gewoonweg dat hij in praktijk wordt toegepast, zoals hij is neergeschreven. Wat VHM betreft dring ik aan op een snelle, juiste, objectieve vorming, zodat we, zo vroeg mogelijk met een eigen creatief Vlaams beleid kunnen starten.

5. Inbreiding

Deze paragraaf is zeer dringend. Als we eerlijk zijn, moeten we erkennen dat het beleid inzake erkende herwaarderingsgebieden jammer genoeg gefaald heeft — ik zoek geen schuldingen -, zodat een heleboel geplande renovaties geen doorgang vonden. Een radikaal nieuwe start is hier zeker op zijn plaats.

6. Financiering van de huisvesting

Om de doelstelling die in deze paragraaf staat te halen, dient de nieuwe Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, die de mogelijkheid heeft een nieuwe start te nemen, te werken met een efficiënte administratie, die alle onnuttige administratie, alle tijdrovende statistieken die toch geen waarde hebben, alle archaische systemen, over boord gooit, en die voor de administratie een computernetwerk creëert Vlaanderen 2.000 waardig.

Dit waren, mijnheer de Minister, enkele bouwstenen die u kunt gebruiken voor uw inhoudelijke inbreng post factum.

Ik wil ook nog een woord zeggen aan Minister Lenssens, in verband met het gehandicaptenbeleid. Collega Walter Peeters heeft het, namens onze fractie, vóór mij gedaan, maar ik

denk dat ik er toch nog even mijn eigen mening mag aan toevoegen. Ik heb twee kinderen die in de sector werkzaam zijn, en een dat er als mentaal gehandicapte patiënt is. Enkel dit : ik wil niet ingaan op de gerechtvaardigde financiële eisen van de sector, ik weet dat u hiervoor een inspanning doet, en ik apprecieer die. Ik wil enkel ingaan op die tweede eis, meer jobs. Het is als in een Evangelie, het eerste gebod, maar het tweede evenwaardig aan het eerste. De tekst van het akkoord is in dit verband nogal wazig.

Ik lees echter in de verklaring van Voorzitter Geens : „De solidariteit met de kansarmen in de Vlaamse samenleving is een belangrijk beleidsobjectief”. En verder : „De Vlaamse Regering zal werk maken van de oprichting van een Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap, waardoor zowel aan kinderen en jongeren als aan volwassenen een maximale integratie qua opvoeding, revalidatie, leef- en werk-omstandigheden kan worden gegarandeerd. Om dit te garanderen is meer volk nodig. Vandaar mijn vraag : het opheffen van de persooneelsstop. Ik wil het hierbij laten.

Deze Regering is zo wat gestart en sourdine, ook in haar taalgebruik. Het is misschien een bewijs van onze realistische nuchterheid. De bedoeling is echter duidelijk : de uitbouw van een beter Vlaanderen. Laat het ons — wat meer kracht heeft dan woorden — in daden bewijzen.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, net als de heer Bosmans wens ik te spreken over het hoofdstuk Cultuur en Mediabeleid.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik voel mij wat verweesd op deze winteravond, niet alleen omdat bijna 180 collega's afwezig zijn maar vooral omdat de Minister van Cultuur afwezig is. Herman Brusselmans zou hem omschrijven als de mooie jonge god, de man die op zijn polotruitje "Vlaanderen leeft,, gepropageerd heeft. Precies die man ont-

De Beul

breekt bij het debat. Ik betreur dat ten zeerste, met alle sympathie die ik voor hem persoonlijk voel maar ik vind het voor onze Gemeenschap een droevige bedoening.

Ik voel mij ook wat verweesd omdat precies het hoofdstuk Cultuur — ik laat het mediabeleid terzijde — vrij zwak is. Dat is het minste wat men ervan kan zeggen.

Ik meen niet dat dit hoofdzakelijk ligt aan het feit dat de Minister van Cultuur inhoudelijk niet bij de gesprekken betrokken was. Ik neem aan dat de andere leden van de Executieve voldoende cultuur-minded zijn om een goede bijdrage te leveren.

Nochtans is cultuur de oudste bevoegdheidsdochter van deze Raad. Cultuur was in 1971 de eerste opdracht van deze Raad.

Nu stellen wij vast dat die oudste dochter een oude jongedochter is geworden die stiefmoederlijk wordt behandeld. Ik vind dit treurig want gelet op een aantal uitdagingen die zich aandienen en gelet op onze nieuwe start, is het aangewezen dat precies in het hoofdstuk Cultuur blijkt wordt gegeven van een heel nieuw elan. Dit hoofdstuk zou met enthousiasme moeten zijn geschreven en zou visie moeten tentoon spreiden. Wat ik nog veel meer zou waarderen, is dat het zou zijn neergepend met geloof. Ik vrees dat dit er allemaal niet in zit.

Cultuur is voor ons enorm belangrijk en vormt een enorme uitdaging — andere leden hebben er reeds op gewezen — omdat wij naar het Europa van na 1992 gaan en omdat Brussel, waar al onze vergaderingen plaatsvinden, de hoofdstad wordt van Europa met een enorme inwijking van vreemdelingen en van culturen, waaronder meer “rijke,, culturen. Daarmee bedoel ik vooral de centenculturen, de imperialistische culturen en de wereldculturen zoals de Angelsaksische. Het is voor ons een enorme uitdaging om onze eigen cultuur hierbij in stand te houden en aan bod te laten komen. Dat zal een zeer grote inspanning vergen.

Ik betreur het dat er in het Regeerakkoord alleen maar wordt verwezen naar een samenwerking met Nederland in het kader van de Nederlandse Taalunie. Die zou het dan allemaal moeten oplossen.

Mijnheer de Minister, nu wij toch over een groot geldmiddelenpakket beschikken, zouden wij moeten proberen de prioriteiten anders te leggen dan in het verleden het geval was. Ook de heer Bosmans heeft gezegd dat cultuur de laatste jaren, wellicht uit de dwang der middelen, stiefmoederlijk werd behandeld. Nu zouden wij er moeten van uitgaan dat cultuur voor ons naar de toekomst toe zeer belangrijk en prioritair is. Van nu af aan zouden wij voor cultuur meer middelen moeten besteden.

Indien wij zo zouden handelen, zouden wij dan een enorme innovatie doorvoeren? Helemaal niet. In Frankrijk bij voorbeeld is dit tot hier toe reeds twee maal gebeurd, een eerste maal toen President Mitterand de Regering Mauroy kon installeren. Hij heeft toen aan zijn Minister van Cultuur toegelaten het cultuurbudget liefst met vijftig procent te verhogen. Toen Jack Lang voor de tweede maal Minister van Cultuur werd, heeft hij opnieuw meer middelen en mogelijkheden gekregen. Inderdaad, zelfs een sterke en oude cultuurnatie als Frankrijk voelt duidelijk wat op cultureel vlak de bedreigingen en de uitdagingen zijn. De Fransen menen zich daartegen te moeten wapenen. Bovendien zien zij in — en dit geldt ook voor ons — dat cultuur zeer belangrijk is.

De waarde van de cultuur en het cultuurleven stijgt met het teloorgaan — en men kan dit betreuren of niet — van de godsdienstigheid. Mensen hebben nood aan nieuwe waarden. Mensen die bepaalde waarden of levenspatronen hebben laten vallen, moeten hiervoor iets nieuws in de plaats krijgen, zoniet kunnen zij niet op een normale, menselijke wijze functioneren in een “moderne onmenselijke,, maatschappij. Vandaar mijn pleidooi voor meer middelen, meer centen voor cultuur. Wanneer dit principe in het Regeringsprogramma ware ingeschreven, had ik mij voor

meer dan de helft gerust gevoeld. Dit is echter niet het geval, maar het is misschien nog recht te zetten bij het opstellen van de begroting. Collega Bosmans heeft trouwens ook in die zin gealludeerd.

Mijnheer de Voorzitter, op dit gevorderde uur wil ik mij beperken tot het maken van enkele opmerkingen bij bepaalde passages in het hoofdstuk cultuur en ook bij het hoofdstuk media.

Op bladzijde 35 is sprake van een intense samenwerking met Nederland in het kader van de Nederlandse Taalunie. Ik had graag gelezen dat wij er zouden naar streven om het Taalunieverdrag uit te breiden, om dit verdrag niet alleen over taalaangelegenheden te laten handelen maar over cultuur in ruime zin, derwijze dat wij Nederlanders allemaal samen — 14 miljoen Nederlanders, 6 miljoen Vlamingen — sterk zouden staan om onze eigen culturele identiteit zo goed mogelijk te vrijwaren in het Europa en de wereld van morgen. Ik pleit hiervoor en zou graag zien dat men in die richting evolueert.

Een tweede punt waarvan ook sprake is op bladzijde 35 betreft het respect voor de levensbeschouwelijke verscheidenheid en de pluriformiteit van het cultureel werk. Hiermee kunnen wij volledig akkoord gaan. Wij willen zelfs de heer Bosmans in zijn uiteenzetting volgen, maar wij wensen wel dat het gemeend is. Wij wensen ook dat van dit begrip niet altijd gebruik zou worden gemaakt om in alle omstandigheden te pleiten voor de prioriteit van het privé-initiatief, wat de heer Bosmans daarnet heeft gedaan. Inderdaad, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, er zijn sectoren en materies waar het initiatief, om diverse redenen, best door de gemeenschap wordt genomen. In dat verband wil ik u wijzen op bladzijde 36 van het Regeerakkoord, punt III, Sectorieel, punt a), waarin u spreekt over het vijfde decreet. Dit lijkt mij eventueel in een verkeerde richting te gaan. Inderdaad, ik vraag mij af, of bij voorbeeld bij de doelgroepen die men hier op het oog heeft — en ik denk hierbij aan de analfabeten —

De Beul

het initiatief niet best zou worden genomen op gemeentelijk vlak via een aangepast en gespecialiseerd gemeentelijk onderwijs. Idem voor het tweede kansonderwijs. Idem voor het migrantenonderwijs. Het is wellicht aangewezen dat deze begeleiding een vorming op gemeentelijk vlak gebeurt, onder de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke overheid, weliswaar gesubsidieerd en gereguleerd door de Vlaamse Gemeenschap. Deze materie moet niet per se worden toevertrouwd aan privé-organisaties, al geef ik toe dat op het ogenblik zij de enige zijn die daar mee bezig zijn. Maar die formule is volkomen amateuristisch en ontoereikend. Deze aparte categorie van begeleiding en vorming moet volgens mij goed worden gestructureerd en aan de gemeenten worden toevertrouwd, zonder verspilling van middelen. Niemand zal zich daardoor geschaad voelen. Het is evident dat andere materies aan privé-groepen in plaats van aan de Gemeenschap, de Provincies of de Gemeenten kunnen worden toevertrouwd.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, u hebt vandaag al heel wat pleidooien gehoord voor meer spits-technologie, voor het introduceren van de nieuwste technologische snuffjes en dit op de beste wijze. Wij willen dus blijkbaar de spitstechnologische trend niet missen, maar volgens wat ik onderaan bladzijde 36 lees over het bibliotheekdecreet, denk ik dat wij — in dit perspectief — nopens het openbaar bibliotheekwerk een totaal verkeerde houding dreigen aan te nemen. Deze week heb ik van de Vlaamse Vereniging voor het Bibliotheek-, het Archief- en Documentatiewezen een brochure ontvangen "Op weg naar morgen, de toekomst van de openbare bibliotheek,.. De VZW die deze brochure uitgeeft heeft het niet over de bibliotheek van vandaag, maar over de bibliotheek van de 21ste eeuw, dus over 10 à 11 jaar. Dan zal de bibliotheek geen bibliotheek meer moeten zijn, maar een informatheek. De VZW schetst de evolutie die de bibliotheek zal moeten doormaken en die onafwendbaar is. Maar terwijl wij onze ogen

niet willen sluiten voor buretica, computers en andere technologische snuffjes stellen we vast dat met de in het Regeerprogramma ingeschreven bepalingen over het bibliotheekdecreet een soort achterhoedegevecht wordt geleverd om instellingen die in feite reeds verouderd zijn. De privé-sector zou hierbij een nieuwe kans krijgen evenals de verzuiling die men aan het afbouwen was. Dit zijn eigenlijk toestanden om bij te wenen. Als wij de doelstelling voorgeschreven door de VZW willen bereiken zullen we veel geld nodig hebben. De zin "uitvoering wordt gegeven aan het overgangsdecreet van 21 december 1988," is volkomen overbodig, want de wet van 1 januari 1981 is self-executing. Het gaat enkel om de wijziging van een paar data. Als die zin er toch staat, dan verwijst dat naar een aantal revendicaties om toch nog een zevental vrije bibliotheken tegen de wet in te erkennen.

Welnu, dat kan dus niet, niet enkel omdat het met verzuiling te maken heeft maar gewoonweg omdat het tegen de meest elementaire belangen van onze gemeenschap ingaat zoals u in deze brochure kunt lezen. Trouwens, in de begeleidende brief bij deze brochure waarschuwen de mensen van de bibliotheeksector voor dit gevaar.

Ik kom thans bij bladzijde 37. Daar mis ik de monumentenzorg. Ik weet dat dit uit de culturele sector gewipt is en bij de ruimtelijke ordening en landschapsinrichting terecht is gekomen. Ik neem dus de desbetreffende bladzijde, bladzijde 90, en lees daar enkele gemeenplaatsen waarbij men laat blijken dat het bij de bescherming van de monumenten en het cultureel patrimonium enkel zou gaan over gebouwen of landschappen en stads- en dorpsgezichten. Er is toch ook het roerend patrimonium. Daarover staat niets in dit Regeerakkoord. Er is ter zake een decreet dat al twee of drie jaar op uitvoeringsbesluiten wacht. Daarover vind ik niets terug. Ik begrijp wel dat men sommige teksten vlug in elkaar schrijft. Bij de start echter van een nieuwe Executieve zoals deze is dat alleen maar te betreuren.

Er staat op die bladzijde 37 ook een

korte passus, met name het punt 2b, over het statuut en de ondersteuning van de scheppende en de uitvoerende kunstenaars. Over het statuut van de kunstenaars heb ik mijn twijfels. Ik vraag mij af of wij ter zake bevoegd zijn. Immers, dat heeft te maken met een stuk sociale zekerheid en de sociale wetgeving. Ik vrees dus dat wij daar niet zoveel kunnen doen. In de aanmoediging van die mensen kan er iets zitten. De Minister van Cultuur heeft twee jaar geleden reeds een decreet aangekondigd houdende maatregelen die de creativiteit zouden stimuleren. Over dat decreet vind ik hier niets terug. Het is nochtans noodzakelijk, eenvoudigweg omdat de huidige Minister van Cultuur tijdens zijn vorige periode de begroting overhoop heeft gegooid altijd met de belofte dat er een dergelijk decreet zou komen. Als dat decreet er niet is dan is de begroting eigenlijk niet controleerbaar. Dat decreet moet er dus komen. Ik hoop dat u dit noteert en aan hem overmaakt.

Op bladzijde 38 is onder het punt 1 sprake van het opzetten van een beleid met betrekking tot de filmsector in al zijn aspecten onder meer door een aangepaste ondersteuning van de producties. Ik hoop dat die aangepaste ondersteuning rekening zal houden met het feit dat men hoofdzakelijk experimentele films zou moeten betoelagen. De rest zal wel worden opgevangen in het commerciële circuit of door coproducties. Bovendien meen ik dat men er moet voor zorgen dat in de films die men subsidieert ook Nederlands wordt gesproken. Thans is het zo dat er in een aantal films die in Vlaanderen worden gemaakt met ons geld Engels wordt gesproken. Ik zeg niet dat die films niet goed zijn. Er zijn er zelfs zeer goede bij maar ik vind dat dit niet gaat. Ik heb vorige week nog in een artikel gelezen dat Minister Lang dat in Frankrijk geweigerd heeft ook al beweert de producent dat hij er een groot financieel voordeel bij heeft. De theorie van Lang is dat als deze producent er nadeel bij heeft dat zo mogelijk zal trachten te vergoeden. Het is toch wel erg dat wij de productie van Nederlandstalige culturele films in het Engels moeten meemaken met daarna een "dub-

De Beul

bing., in het Nederlands. Op die manier hoeft het voor mij niet meer. Dan kunnen onze mensen evengoed voor buitenlandse, Amerikaanse produktiemaatschappijen gaan werken en dit volledig in het Engels. Heel de tast is dan in het Engels, alle medewerkers tot en met de scriptgirl zijn Engelstalig. Maar dan is het niet op onze kosten.

Tot zover cultuur. Ik heb dan nog enkele opmerkingen over het mediabeleid. Ik heb de indruk dat de tekst die voorligt de perfecte weergave is van een wapenstilstand tussen de Gemeenschapsomroep en de commerciële omroep. Het is geen slechte oplossing, maar ze bevat toch enkele zwakke punten. Het zwakste punt, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, is het ontbreken van een vast percentage van het kijk- en luistergeld. Reeds drie voorgaande regeringsverklaringen hebben hetzelfde vermeld. Er werd een belofte gedaan die telkens weer werd herhaald en opgeschoven. Was het nu niet mogelijk geweest te bepalen dat er voor 1989 bij voorbeeld 600 miljoen zou bijkomen en dat vanaf 1990 bij voorbeeld 70 procent van het kijk- en luistergeld zou worden gegeven. Niet het cijfer op zich is belangrijk, maar wel het feit dat een vast bedrag wordt vermeld. Het Regeerakkoord vermeldt slechts dat er een bepaald percentage zal worden vastgelegd. Dergelijke verklaring lezen wij reeds voor de vierde maal. Zij getuigt van een gebrek aan moed of beslistheid of van een vorm van wederzijds huwelijksbedrog in een driedelig gezin. Ik betreur dit ten zeerste.

Op twee punten nog van het mediabeleid vestig ik uw speciale aandacht.

De commerciële zender is gestart. Er werd op deze tribune reeds vermeld dat VTM een loopje neemt met de reglementering op de handelspubliciteit. Zij onderbreekt films om publiciteit uit te zenden, wat in strijd is met de wet op de handelspubliciteit op radio en televisie.

Idereen had hiervoor gewaarschuwd en het gebeurt toch, mijnheer de Voorzitter, nu de publiciteit behoort

tot de bevoegdheid van de Executieve, moet zij daaraan iets doen. Er is echter meer. De beruchte wet op de handelspubliciteit schrijft voor dat er een raad voor de handelspubliciteit moet worden opgericht. De Executieve moet daar zo spoedig mogelijk voor zorgen. De nationale Regering heeft dat gedurende twee jaar verzuimd.

De raad voor de handelspubliciteit moet ten eerste, een code voor de handelspubliciteit op radio en televisie opstellen, ten tweede ervoor zorgen dat die voorschriften worden nageleefd, en ten derde een advies verlenen met betrekking tot de problematiek inzake handelspubliciteit op radio en televisie. Zonder het bestaan van deze raad voor de handelspubliciteit kan er niet tot sancties worden overgegaan indien deze handelspubliciteit verkeerdelijk of abusief wordt gevoerd.

Een ander belangrijk orgaan in verband met ons mediabeleid dat nog niet operationeel is, is de geschillenraad die in artikel 14 van het kabeldecreet is voorzien voor de niet-openbare televisieverenigingen. Hij is onontbeerlijk voor diverse redenen. Overtreedt de commerciële televisie een aantal bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van het kabeldecreet, dan kan men niet optreden omdat deze geschillenraad niet effectief bestaat. Als particulieren zich te beklagen hebben over VTM dan kunnen ook zij niet terecht bij die geschillenraad. De administratie van de geschillenraad is ten laste van de Executieve. De leden van die raad zijn reeds voorgedragen door deze Raad en nu moet worden overgegaan tot de installatie zodat hij van start kan gaan. Die voordracht gebeurde ongeveer een jaar geleden en men kan toch niet blijven dralen met de installatie en het operationeel maken van deze Raad.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, als men het ernstig meent met het mediabeleid dan moet men de instrumenten die door de wetgever en de decreetgever in het leven zijn geroepen om te waken over een correct mediabeleid ook beschikbaar stellen, zoniet geeft men de indruk

de vrije baan te geven aan de commerciële TV-omroepen.

Tot besluit een korte waarschuwing betreffende de regionale en lokale TV-omroepen. Daarvoor moet de handelspubliciteit nog worden geregeld. Wij hebben daartoe nu de mogelijkheid. In het voorliggende document is vermeld dat men netvorming gaat weren. Ik neem aan dat dit programmatisch is bedoeld maar het zal ook moeten inzake handelreclame, anders komt u uw verbintenissen ten opzichte van VTM niet na. Niettemin denk ik dat het zeer moeilijk zal zijn. Ik verwijs naar het voorbeeld van de vrije radio's waar het op dit ogenblik een poespas is, waar de netvorming schering en inslag is, niet alleen programmatisch maar ook wat de reclamewerving en -uitzending van publiciteit betreft. U staat daar voor een zeer harde dobber en ik wens u daarbij veel succes. Ik ken uw bekommernis voor VTM, die niet de mijne is. In ieder geval zal daarvan afhangen of VTM al dan niet failliet zal gaan. Als die vijf commerciële regionale omroepen op de buis komen en zij een gelijkaardig pakket handelspubliciteit verwerven als VTM, dan is het gedaan met VTM.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wij zullen uw Regeringsverklaring goedkeuren, zij het dan met enige reserve, ik zou bijna zeggen „sous bénéfice d'inventaire”, maar die boedelbeschrijving zullen wij opmaken naar aanleiding van de begroting. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Derycke heeft het woord.

De heer E. Derycke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het valt allicht moeilijk om op dit late uur nog iets toe te voegen aan al hetgene reeds gezegd werd. Ik denk dat het uithoudingsvermogen van de Voorzitter van de Executieve en van de Minister hier aanwezig is getart. Nochtans meen ik dat de heer De Beul een goede start heeft gegeven voor de kanttekeningen die ik bij het mediabeleid wil maken.

Sinds 1 februari zijn wij ontwaakt in een totaal ander medialandschap waarvan wij nu reeds de gevolgen

Derycke

zien. Die zijn voor mij verre van be-
moedigend.

Na de verschrikkelijke periode van deregulering, door de blauwe ruiters in het medialandschap veroorzaakt, is de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve in wezen een rustpauze, het is een soort verademing en zorgt zij voor een meer dan noodzakelijke herregulering.

Vooral de PVV heeft een aantal argumenten gebruikt om VTM op de rails te zetten, die nu al vals blijken te zijn. Het is spijtig dat Minister Dewael hier niet aanwezig is. Hij lijkt plots een enorme interesse te vertonen voor de public service. Hij bracht vorige week een hele dag door op de BRT nieuwsdienst. Misschien was deze dag het begin van de wijsheid en heeft hij begrepen dat de BRT als public service inderdaad niet te onderschatten is. Ook de Vlaamse Executieve heeft dit begrepen. Ik feliciteer de SP — onderhandelaars omdat zij 600 miljoen frank meer krediet hebben willen verlenen aan de BRT.

De 600 miljoen frank die de BRT meer is toegewezen zal hem meer armslag geven om hun taken uit te voeren.

Ik blijf er echter bij, en hier treed ik de mening van de heer De Beul bij, dat de BRT in de toekomst met vaste quota moet kunnen werken, zodat zij aan betere planning kan doen, wat hem zal toelaten grote toekomstgerichte investeringen te doen en grootsere projecten op te zetten.

Ik ben het met de liberale Minister altijd eens geweest dat, als men centen in de handen van de openbare dienst stopt, de Vlaamse Raad, daarover ook de nodige controle moet kunnen uitoefenen.

Het is overigens de vaste bedoeling van de Commissie voor het Mediabeleid om toe te zien op de versnelde implementatie die de BRT wil voeren. Wij vinden dat positief.

Overigens kon een modern management bij de BRT alleen maar batig werken. Men moet daarbij zeker kunnen rekenen op een moderner

statuut en een mogelijkheid tot personeelspolitiek. Nu de BRT daarenboven en dat is niet onbelangrijk, van de Vlaamse Regering ook nog de mogelijkheid heeft gekregen tot sponsoring, co-financiering, en hand- en spandiensten, moet hij in de toekomst inderdaad op een volwaardige manier zorgen voor een goede public service, en daar twifelen wij niet aan. Als public service moet de BRT op pluralistische en open manier zorgen voor gedegen televisie in Vlaanderen, met oog voor haar essentiële informatie en cultuuropdracht.

Waarom heb ik op dit laatste aspect de nadruk willen leggen en kom ik eigenlijk terug tot het zwakke in de bewering van minister Dewael waar hij altijd heeft gezegd dat vrije concurrentie op onze televisiemarkt, de Vlaamse Gemeenschap aan culturele identiteit zou winnen.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, als u in de weinige tijd die u rest ingevolge uw drukke politieke leven eens naar de VTM-televisie kijkt, dan stel ik u de vraag of dit onze „grotere Vlaamse culturele entiteit” is en zo ja, dan is het met onze culturele entiteit triestig gesteld. Ik vrees dat wij hier terecht gekomen zijn in wat ik er altijd van verwacht heb. Eigenlijk kan je het de commerciële televisie niet zozeer verwijten omdat hij werkt met het vooruitzicht winst te maken en zich weinig bekommert om cultuur. Over heel dat project raast eigenlijk één zin: La raison calcule. Dat is televisie maken met een berekening, die berekening laten kloppen, winst maken en zich voor het overige zelfs niet om de culturele Vlaamse entiteit bekommeren.

Wij kunnen op VTM immers soap-televisie zien. Ik bedoel daarmee dat de zender wordt gefinancierd door soap, wat een Amerikaanse uitdrukking is. Voor het overige is VTM inhoudelijk, eveneens volgens Amerikaanse termen, chewing-gum televisie. Dat is televisie waarbij men niet moet nadenken.

Men kan tegenwerpen dat dit soort televisie een bepaald succes heeft en dat de mensen er naar kijken. Dat is juist. De kijker blijft meester van zijn keuze. Wij als beleidsverantwoorde-

lijken moeten er eerder voor zorgen dat naast VTM, een andere soort TV bestaat die wel oog heeft voor „een grote Vlaamse culturele identiteit”. Ik kan mij immers niet van de indruk ontdoen dat er in Vlaanderen altijd een elite zal zijn die, wanneer zij de informatie niet op behoorlijke wijze via radio en televisie kan krijgen, andere middelen, ook financiële heeft om zich op een bewuste, ordentelijke en pluralistische manier te informeren. Dat is echter niet het lot van de grote gemene deler van onze bevolking.

Ik sluit mij dan ook volkomen aan bij wat de heer De Beul nopens de controle heeft gezegd. Ik zal de eerste zijn om te beamen dat wij de BRT moeten controleren. Ik zal daarvoor ook ijveren, maar de Vlaamse Regering moet eveneens de moed hebben VTM op de toepassing van de wet te controleren. De heer De Beul heeft er reeds op gewezen dat de Geschillenraad en de Publiciteitsraad zeer snel moeten worden opgericht om te vermijden dat wij voor een fait accompli staan. Ik vrees dat nu reeds. Ik ga hier niet het proces van VTM maken, de tijd is daarvoor te kort, maar de programmering van deze zender en de manier waarop men de reclameblokken inlast, is werkelijk een fundamentele aanfluiting van de wet op de handelspubliciteit. De Executieve moet daaruit nu de conclusies trekken.

Een laatste element in mijn betoog, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, is het volgende. Wij moeten niet alleen oog hebben voor het Vlaamse perspectief maar eigenlijk al lang voor het Europese perspectief. Ik geloof dat men zich op het vlak van de media in Vlaanderen daarvan te weinig bewust is. Binnen de Europese Gemeenschap heeft men dat al lang ingezien en ik zal zeer kort het probleem schetsen door een kleine tekst voor te lezen, gelicht uit wat Carlo Freccero dé man bij de media-gigant Berlusconi die verantwoordelijk is voor de programmering, zegt over televisie op Europees vlak: „Om een zo groot mogelijk aantal kijkers te trekken en hun aandacht zo lang mogelijk vast te houden, moet televisie een zo klein mo-

Derycke

gelijk mentale inspanning vragen. Het beeld moet vloeibaar als water door de hersenen stromen". Als men dit verneemt uit de mond van een media-gigant als Berlusconi — dito taal wordt gebruikt door Murdoch en Maxwell — dan ben ik bevreesd. Daar ligt de Europese uitdaging. De Vlaamse Executieve moet zich zeer dringend gaan interesseren voor wat de EG op media-vlak wil verwezenlijken. Zij moet een bunker vormen, een wal opwerpen tegen de volledige commercialisering van de Europese media. Dit zou het vreselijkste zijn wat wij kunnen beleven. Ik geloof dat wij niet alleen als democraten, maar ook als Vlamingen en cultureel bewuste mensen daartegen moeten ageren. Ik roep de Vlaamse Regering dan ook op om zich te interesseren voor de mediaprojecten die binnen de EG bestaan, er zich in te integreren en er haar vlotte medewerking aan te verlenen. Dit is immers een onlosmakelijke schakel om onze Vlaamse media op Europees niveau te tillen en er ook de positieve gevolgen inzake de Europese medewerking van te hebben. Daar heeft een klein land als het onze zeker baat bij. Wij moeten ons vooral kunnen verweren tegen de dreigende alles overspoelende commercialisering waarvan wij de nadelige gevolgen in het buitenland, Amerika en Japan, bij voorbeeld, kennen.

Om deze uiteenzetting te beëindigen, mijnheer de Voorzitter, wil ik zeggen dat wij de regeringsverklaring op het vlak van de media goedkeuren en zelfs toejuichen, maar dat wij meteen alle Ministers en u, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, aansporen de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen. Tevens vragen wij u aandacht te besteden aan al wat op Europees vlak op dit thema gebeurt. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, voor de meeste jongeren, betekent het hebben van een vaste betrekking waarin zij zich ten volle kun-

nen ontplooiën, niet alleen dat zij materieel op eigen benen kunnen staan, maar ook dat zij met betrekking tot de toekomst over de nodige perspectieven beschikken.

Daarom is het onontbeerlijk dat zij daadwerkelijk voelen dat er in deze maatschappij, niet alleen vandaag, maar ook morgen, een plaats voor hen is weggelegd.

Te veel jongeren voelen zich immers nog steeds buitengesloten en het fenomeen van de drop-outs, namelijk jongeren die hun toevlucht zoeken in allerhande surrogaat-middelen om de soms harde werkelijkheid te ontvluchten, neemt nog altijd onrustwekkend toe.

De rol van een efficiënt werkgelegenheidsbeleid is dan ook voor deze groep jongeren in het bijzonder, maar ook voor de vele werkloze vrouwen en voor de langdurig werklozen van fundamenteel belang. De rol van een efficiënt werkgelegenheidsbeleid is voor deze jongeren belangrijk en dat kunnen wij niet genoeg onderstrepen. Dit beleid zal er dan ook voornamelijk moeten op gericht zijn om hen te helpen een volwaardig, duurzaam en stabiele betrekking te vinden. Wanneer de Vlaamse meerderheid in haar Regeerakkoord verbetering van de werkgelegenheid en de bestrijding van de werkloosheid door de creatie van duurzame tewerkstelling als eerste prioriteit stelt, zal zij in principe kunnen rekenen op de steun van mijn fractie. De wijze echter waarop de realisatie van deze beleidsoptie zal worden nagestreefd, is voor de Vlaamse liberalen niet aanvaardbaar.

In het Regeerakkoord van 30 januari 1988 verklaarde de CVP zich nog helemaal akkoord met een meer economisch verantwoorde aanpak van dit probleem, namelijk en ik citeer :

„Het creëren van een gunstig klimaat voor het privé-initiatief zal de toegevoegde waarde in competitieve ondernemingen doen toenemen hetgeen de tewerkstelling zal doen toenemen.”

Ik moet vaststellen dat deze Vlaamse Regering dit eenvoudig, maar funda-

menteel principe niet meer heeft overgenomen.

De CVP heeft zich opnieuw laten verleiden om de fatale koers van de jaren zeventig in te slaan. Een politiek waar iedereen de nefaste gevolgen van onderkent, of blijkbaar toch niet ?

De tewerkstellingsproblematiek denkt u op te lossen door een doelmatigere arbeidsbemiddeling, gepaard gaande met het muilkorven van de interim-bureaus door de beroepsopleiding beter toegankelijk en flexibeler te maken en door het aantal tewerkgestelden in de tewerkstellingsprogramma's, inzonderheid in de non-profit sector te verhogen.

Tenslotte wordt nog het bestaan van een meerjarenplan vermeld, ter vermindering van de langdurige werkloosheid.

Een plan waarvan de oorspronkelijke naam blijkbaar niet meer mag worden vernoemd.

De klassieke socialistische trukendoos wordt dus andermaal boven gehaald. Wonderdokters van de klasse Guy Spitaels, kunnen hun herintrede doen, met een ongeoorloofde toename van de overheidsuitgaven tot onvermijdelijk gevolg, zodat een nieuw saneringsbeleid zich binnen enkele jaren opnieuw zal opdringen.

Op een ogenblik dat onze nationale pers terecht uitbazuint dat de Belgische economie het in 1988 uitstekend deed en dat in de analyses van de Nationale Bank te lezen staat dat de conjunctuurindicator het hoogste peil sinds verscheidene jaren heeft bereikt, besluit deze Vlaamse meerderheid terug te grijpen naar achterhaalde nep-remedies ter bestrijding van de werkloosheid en bewijst zij geen vertrouwen te hebben in de heilzame werking van een verdere economische groei.

Integendeel. Door het voeren van een tewerkstellingsbeleid hoofdzakelijk gestoeld op het opvoeren van tewerkstellingsprogramma's riskeert zij de nog broze economische groei in belangrijke mate te hypothekeren. Dit Regeerakkoord blinkt niet alleen

Van Mechelen

uit in vage beleidsintenties, maar ook in een gebrek aan inzicht in de fundamentele oorzaken welke aan de basis liggen van de huidige, nog steeds te hoge werkloosheid.

Het ontbreken van een diepgaande analyse van de werkloosheid en een schrijnend tekort aan voldoende creativiteit om vanuit deze kennis op een adequate wijze het probleem ten gronde aan te pakken, zal deze meerderheid beletten een coherent beleid ter zake te voeren. Ook hier wordt een kans op een nieuw en dynamischer Vlaanderen duidelijk gemist.

Om dit gebrek aan inzicht te verdoezelen en de onmacht van deze meerderheid voor de burger te verbergen, worden overheidsinterventies, het lapmiddel waarvan Rooms-Rode coalities zich in het verleden reeds al te veel bedienden, opnieuw tot dogma verheven.

Blijkbaar zijn sommige bewindslieden er zich nog steeds niet van bewust dat juist het overdreven overheidsdirigisme een van de factoren is die ervoor heeft gezorgd dat het werkloosheidsprobleem momenteel zo accuut is.

Het uitvaardigen van complexe reglementeringen, een ongebreidelde subsidiëringpolitiek en het kunstmatig creëren van arbeidscircuits hebben een totaal averechts effect.

De PVV is er dan ook van overtuigd dat meer heil valt te verwachten van een coherent industrieel beleid met oog voor :

- aanmoediging van investeringen,
- verdere fiscale hervormingen,
- betere en meer aangepaste opleidingsmogelijkheden,
- doorgedreven exportpromotie en -begeleiding,
- het verder herstel van de concurrentiekracht van de ondernemingen,
- een drastische sanering van de overheidsfinanciën.

Hiervan vinden wij in het voorgestelde Regeerprogramma weinig terug.

In het hoofdstuk tewerkstelling en opleiding kunnen wij vier aandachtspunten onderscheiden, namelijk

- arbeidsbemiddeling
- beroepsopleiding
- tewerkstellingsprogramma's
- een meerjarenplan voor langdurig werklozen.

In het kader van de arbeidsbemiddeling worst de Vlaamse Dienst van Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding operationeel en verder uitgebouwd.

Een „vacaturebank” wordt ontwikkeld en een meldingsplicht wordt ingevoerd.

Graag venam ik van de Minister welke ondernemingen zullen worden onderworpen aan deze meldingsplicht, en wat hiervan de juiste draagwijdte is ?

Op het vlak van de uitzendarbeid streeft men naar een grotere decentralisatie. Er zal een ontwerp-decreet betreffende de erkenning van de uitzendbureaus worden ingediend.

Het zal de leden van deze Raad bekend zijn dat de PVV uitdrukkelijk wenst dat op alle domeinen van het economisch gebeuren een dereguleringsbeweging op gang komt.

Naar mijn oordeel moeten zowel een versnelde afbouw van overbodige reglementeringen en waar mogelijk administratieve vereenvoudigingen, als de flexibiliteit in de arbeidsverhoudingen hiervan de krachtlijnen zijn.

Ik stel mij ook vragen rond het operationeel worden en de verdere uitbouw van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

Kan de nagestrefde heroriëntatie van de beroepsopleiding en de uitzendarbeid niet efficiënter gebeuren door de privé-sector ?

Een extra betoelaging van deze dienst door het creëren van een nieuwe administratieve onderbouw, is bovendien concurrentieverstorend ten aanzien van deze marktsector.

Uitzendarbeid is onzes inziens geen taak voor de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

Het is tevens zeer de vraag of deze dienst in staat zal zijn om hiervoor haar kaders terug te motiveren en te sensibiliseren of om voldoende geschikt personeel voor deze taak aan te werven.

Graag vernam ik trouwens van de heer Minister hoeveel nieuwe personeelsleden moeten worden aangevraagd om deze bijkomende taak te verzekeren, hoe deze dienst gaat functioneren en welke de budgettaire impact zal van zijn van dit initiatief ?

In het Regeerakkoord lezen wij de intentie om een ontwerp-decreet inzake uitzendbureaus in te dienen, maar over de juiste inhoud van zulk een decreet of over de draagwijdte ervan vinden wij niets terug. Graag ook daarover meer uitleg.

Is dit misschien de start van een likwidatie van de bestaande interimbureaus, die op het vlak van de tewerkstelling door hun flexibele houding en door hun adequaat inspelen op de behoeften op de arbeidsmarkt hun groot nut en hun recht van bestaan toch reeds hebben bewezen ?

Deze Vlaamse meerderheid schept de indruk een monopoliepositie te willen nastreven op het vlak van de arbeidsbemiddeling. Dit zal automatisch leiden tot een grotere syndicale greep op de werklozen en op hun toekomst.

Daarmee kunnen de Vlaamse liberalen niet akkoord gaan !

Bij de bespreking van het aangekondigde ontwerp van decreet in de Vlaamse Raad zullen wij dan ook de grootste waakzaamheid aan de dag leggen.

In een derde deel van uw akkoord wordt gesproken over de beroepsopleiding.

Ook hier duikt de Vlaamse Dienst van Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding op, en is er andermaal sprake van het voorzien in een aangepaste administratieve onderbouw.

Van Mechelen

Ik moet toegeven dat aan dit tempo de werkloosheid snel zal opgelost raken !

In het Regeerakkoord van 30 januari 1988 werd voorzien :

1. de verdere uitbouw van de beroepsopleiding
2. dat dit moest gebeuren op een flexibele wijze en in functie van de behoeften en noden van specifieke doelgroepen en van de omstandigheden.
3. De coördinatie van aanbod met beroepsopleiding en onderwijs.

Verder werd gesteld, en ik citeer, „De sociale partners zullen een Vlaamse conventie voor vorming en opleiding in de ondernemingen moeten afsluiten.”

In het nieuwe akkoord worden bovengenoemde beginselen quasi allen overgenomen.

Enkel van de „conventie” is er geen sprake meer. Als het kan, ook daarover iets meer uitleg.

In het nieuwe akkoord zijn weliswaar een aantal nieuwe doelstellingen opgenomen. Ik citeer : „Voor opleidingen van werknemers in de ondernemingen zal een selectief en eenvormig beleid worden nagestreefd.”

De PVV is van oordeel dat de rol van de ondernemingen in het vormingsproces moet worden verhoogd.

Er zou een ruimer gebruik kunnen worden gemaakt van de praktische toepassingsmogelijkheden in de ondernemingen zelf. Zulke vormingscultuur moet leiden tot een meer kwaliteitsgerichte produktie.

Weliswaar zetten wij ons af tegen de idee dat die samenwerking met de ondernemingen in een dwingende verplichting zou worden omgezet.

In plaats van deze flexibele gedecentraliseerde aanpak wordt thans een selectief en éénvormig beleid vooropgesteld.

Overleg en samenwerking zijn nodig

met andere vormen van opleiding, zoals onderwijs en vorming.

Een globale taakafstemming tussen onderwijs- en vormingssystemen zal worden nagestreefd.

Wij kunnen er inderdaad niet genoeg de nadruk op leggen dat, de polyvalentie in het onderwijs, de beroepsgerichte vorming vergemakkelijkt en de integratie en de verdere doorgroei in de beroepsloopbaan in de hand werken.

Vandaar de behoefte aan periodieke aanpassingen van de leerstof, wat evenwel een grotere soepelheid in de samenstelling van de onderwijsprogramma's veronderstelt en een permanente bijscholing van het lerarenkorps impliceert.

Vooraf het technisch- en beroepsonderwijs moet zich beter en vlugger aan de reële noden van het bedrijfsleven kunnen aanpassen.

Het is immers schrijnend te moeten vaststellen dat met een werkloosheid van 186.923 uitkeringsgerechtigde volledige werklozen in Vlaanderen, niet kan worden voldaan aan onder meer een ernstig tekort aan bekwame bouwvakkers en lassers.

Concurrentie, wordt thans op de arbeidsmarkt vertaald in termen van kwalificatie, met als gevolg dat de zwakkeren, in termen van opleiding, het eerst worden uitgestoten.

Deze Vlaamse Regering heeft dan ook tot plicht het onderwijs daadwerkelijk in deze context te benaderen en te heroriënteren.

Mijnheer de Minister, tot slot twee opmerkingen over de rubriek tewerkstellingsprogramma's, waaruit onmiskenbaar blijkt dat deze nieuwe Vlaamse meerderheid definitief de rode vlag heeft gehesen !

Ik kan niet anders dan Minister De Batselier en de ACW-ministers van harte te feliciteren met de behaalde zege.

Niet alleen het DIRV-beleid van Gaston Geens wordt met deze Regeeringsverklaring bijgestuurd, maar tevens wordt het ganse tewerkstellingsbeleid gesocialiseerd.

Vooreerst stel ik vast dat de Vlaamse Regering niet allen het behoud van het aantal tewerkgestelde personen waarborgt, maar dat ze bovendien het aantal tewerkgestelden in de tewerkstellingsprogramma's, inzonderheid in de non-profitsector, zal opvoeren.

Ondanks de gewettigde bekommernis voor de langdurig werklozen kunnen wij niet instemmen met dergelijke gemakkelij kheidsoplossingen.

Teruggrijpen naar de oude recepten van de zeventiger jaren is onverantwoord !

De negatieve effecten van zulk een beleid zijn ons wel bekend en het zich langzaam manifesterende economisch herstel wordt er door bedreigd.

De Vlaamse liberalen willen klaar en duidelijk stellen dat de oplossing van de werkloosheid niet mag gezocht worden in parallelle arbeidscircuits, zelfs al wil men deze tewerkgestelden in een contractueel stelsel onderbrengen.

De tewerkstellingsprogramma's kaderen bovendien niet in de door u zelf geformuleerde algemene doelstelling, namelijk het creëren van duurzame tewerkstelling.

Tevens stel ik vast dat u niet alleen het aantal tewerkgestelden wil opvoeren maar dat u bovendien naast de financiering van de loonkost ook nog een vergoeding wil toekennen voor de werkingskosten.

Het kunstmatig en ongemotiveerd karakter dat in vele gevallen aan deze tewerkstelling is verbonden, moet ons doen bezinnen over deze wijze van tewerkstelling die, hoe dan ook — dat wens ik te benadrukken — bij verdere uitbreiding, veel van de schaarse beschikbare middelen zal opsloppen.

Het is onze overtuiging dat iedere frank geïnvesteerd in vorming, bijscholing en herscholing veel meer rendeert dan wat wordt besteed aan parallelle tewerkstelling.

Wat de langdurig werklozen betreft, zal de Vlaamse Regering een meerjarigenplan uitvoeren.

Van Mechelen

Graag vernam ik of het oorspronkelijk TOP-plan van Minister Kelchtermans opnieuw ter bespreking zal worden voorgelegd op het VESOC-overleg.

Mijnheer de Voorzitter, onze fractie beschouwt het vrijwaren van de concurrentiekracht van onze ondernemingen als onontbeerlijk en fundamenteel in de strijd tegen de werkloosheid. Alleen gezonde bedrijven en KMO's kunnen toekomstgericht investeren en door hun expansie nieuwe arbeidsplaatsen creëren. Enkel op die manier kan de werkloosheid geleidelijk worden opgeslorpt.

Vanuit deze optiek is onze fractie ervan overtuigd, dat de Vlaamse Regering in de eerste plaats moet zorgen voor een ondernemingsvriendelijk klimaat door bij voorbeeld fiscale stimuli of het verlagen van de vennootschapsbelasting ?

Wenst men de expansiesteun toch te behouden dan moet er een duidelijke accentverschuiving komen naar de KMO's.

Mijnheer de Voorzitter, de PVV-fractie kan bij de analyse van het tewerkstellings- en beroepsopleidingsbeleid enkel maar vaststellen dat geen adequaat antwoord wordt gegeven op de actuele problemen.

De werkloosheid zal ook na het uitvoeren van dit programma een even acuut probleem blijven.

Integendeel, u zal niet alleen het werkloosheidsprobleem bestendigen door uw foutieve aanpak, maar u wil van de gelegenheid gebruik maken om de privé-ondernemingen in een strakker keurslijf te plaatsen.

U slaagt er bovendien in om als overheid, concurrentieverstorend te werken.

Het is een illusie te geloven dat uw interventionisme, uw dirigisme, uw planeconomie en uw geprogrammeerde tewerkstelling, in staat zullen zijn om de economie te stimuleren en het zo zeer verhoopde terugdringen van de werkloosheid te bewerkstelligen.

Ik wil dan ook besluiten met de woorden die vandaag in de Financieel Economische Tijd te lezen staan : „Ook dit is allicht typisch Belgisch : premiers die nog enkel als boegbeeld dienen om te verdoezelen dat het schip een andere koers is gaan varen, dat iemand anders het roer in handen heeft genomen.”

Het weze inderdaad morgen, na de eindstemming over deze regeringsverklaring, voor gans Vlaanderen duidelijk : het beleid van deze, na een institutionele krachttoer ontstane nieuwe Vlaamse meerderheid, is fundamenteel verschillend van het saneringsbeleid dat gedurende meer dan zes jaar door het Rooms-liberale kabinet werd gevoerd.

De Rode draad door dit nieuwe Regeerakkoord kan niet worden verloochend.

De Vlaamse liberalen zullen dan ook waakzaam en kritisch uw „sociaal en ecologisch verantwoord economisch beleid” en uw tewerkstellingspolitiek volgen.

Wij zullen niet nalaten ook deze CVP- borgtocht voortdurend aan de kaak te stellen.

De Voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, wegens het gevorderde uur zal ik mijn tussenkomst beperken tot enkele wat losse bemerkingen bij het regeringsprogramma en een paar vragen. Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan dat de instemming van mijn gehoor wel omgekeerd evenredig zal zijn met de lengte van mijn betoog.

De Vlaamse Regering is blijkbaar zinnens een zeer planmatige politiek te voeren. Zo zal het beleid inzake infrastructuur en vervoer steunen op niet minder dan zeven plannen. Deze vaststelling hoeft geen kritiek in te houden.

In een zogenaamd mobiliteitsplan zou het beleid geïntegreerd benaderd worden inzake vervoer, infrastructuur, ruimtelijke ordening en milieu.

Volgens het regeringsprogramma zal dit plan „zo spoedig” mogelijk worden opgemaakt.

Ten tweede, er is ook voorzien in een globaal infrastructuurplan voor Vlaanderen. Dat plan zal volgens de Regering het kader vormen voor een evenwichtig investeringsbeleid.

Ten derde, inzake de waterbeheersing zal worden gewerkt met een nieuw meerjarenplan waarin de strijd tegen de overstroming zal worden verder gezet.

Ten vierde, vermeldt dit beperkte hoofdstuk verder dat een scheepvaartbeleidsprogramma op langere termijn zal worden opgesteld waarin bovendien zal worden onderzocht welke interdependantie er is op een beleidsplan in verband met de scheepsbouw.

Ten vijfde, zal een strategisch en gecoördineerd havenbeleidsplan worden uitgewerkt.

Ten zesde, er zal vervolgens een meerjarenplan voor de havens worden opgesteld en jaarlijks worden geëvalueerd. Ik neem aan dat daarover jaarlijks ook een verslag aan de Vlaamse Raad ter bespreking zal worden voorgelegd. Ik neem overigens aan dat dit voor al die andere plannen ook zal gelden zodanig dat wij wellicht wat minder mondelinge vragen zullen moeten stellen. Zulke evaluatie zal trouwens een welkome afwisseling vormen met de bespreking van de begroting waarin wij de intenties van de Ministers lezen.

Ten zevende en ten slotte zal vóór het einde van dit jaar voor de regionale luchthavens een beleidsplan worden opgesteld, zulks na een doorlichting naar de rol van de luchthavens economisch gezien inzake transport en inzake transit.

Volgens de Regeringsverklaring moet het geheel van deze plannen vanzelfsprekend kaderen in het geactualiseerd structuurplan voor Vlaanderen dat opnieuw zal worden opgenomen. Ik neem aan dat men het niet heeft laten vallen.

Mijnheer de Voorzitter, uiteraard juichen wij zulke planmatige aanpak

De Seranno

toe, vooral voor de belangrijke investeringen die noodzakelijk zijn voor de bestendige en vooral verantwoordelijke modernisering van onze transportinfrastructuur. De vraag rijst hoe het Vlaamse Parlement inzicht zal hebben over de begrotingen 1989 en 1990, begrotingen die opgesteld zullen zijn vooraleer één van deze plannen aanwezig zal zijn. Ik veronderstel dat de begroting voor 1989 een van de volgende weken ter sprake komt en dat de begroting voor 1990 in de zomer van dit jaar zal worden opgesteld. Geen van deze plannen zal op dat ogenblik reeds gereed zijn. Dan zullen reeds drie begrotingen met betrekking tot deze legislatuur zijn opgesteld. Ik neem aan, mijnheer de Voorzitter, dat men aanvaardt dat een parlementslid inzage moet hebben in de eerder vernoemde plannen, precies omdat de inzichten van de regeerders kunnen worden afgelezen in de begroting, met als drager een beleidsplan op langere termijn. Wij zullen dit jaar worden geconfronteerd met het opstellen van de begrotingen voor 1989 en 1990. 1991 is het laatste jaar van uw legislatuur, en dus een iets moeilijker jaar.

Met genoeg akteren wij daarom dat de begrotingen veel doorzichtiger zullen worden gemaakt, maar vooral dat de verantwoordelijkheidsprogramma's zullen worden geherwaardeerd. Wie in het verleden gedurende enkele jaren, begrotingsverantwoordingsprogramma's volgde stelde vast dat voor bepaalde projecten sommige programmapunten herhaaldelijk terugkeren, met tussenpozen van drie jaar. Op die wijze wordt het Parlement soms herhaalde malen met dezelfde begrotingspost om de tuin geleid.

Ik wens er u trouwens op te wijzen dat wat de grote infrastructuurwerken betreft — wegen en waterwegen — de totale behoeften voor 't Vlaamse Gewest rond de 32 miljard beloopt ; waarvan ongeveer 11 miljard voor de waterwegen, circa 7 miljard voor de wegen, en 15 miljard voor personeel, werking en onderhoud. Ook hier neigen de lopende uitgaven naar het overschrijden van de inves-

teringsuitgaven, wat een beangstigende verhouding betekent. Ten ware de Vlaamse Regering niet de directe financiering zou toepassen en een debuttering zou verkiezen waarop het Parlement op langere termijn geen zicht zou hebben.

Wat de supersnelle trein betreft wenst de Vlaamse Regering betrokken te worden bij de Commissie die dit dossier behandelt. Die wens naar betrokkenheid geldt uiteraard ook voor de Vlaamse Raad en met reden, omdat er belangen zijn die de levensduur van een Vlaamse Regering overtreffen en omdat het over het algemeen gaat om irreversiele ingrepen. Wij verzoeken derhalve de Regering zich slechts uit te spreken na verslag te hebben uitgebracht aan de Vlaamse Raad. Op 6 december 1988 hebben wij met leden van verschillende politieke partijen van de meerderheid daartoe een voorstel van decreet ingediend. Bij het uitvoeren van werken voor supersnelle sporen of grote express-wegen moet verslag aan de Vlaamse Raad worden uitgebracht. Daarin moet worden aangevoerd dat de uitvoering verantwoord is, zowel economisch als ecologisch en maatschappelijk.

Meer algemeen stellen wij dat leden van de Vlaamse Regering hun verklaringen zouden moeten temperen, vooral in afwachting van de goedkeuring van hun begroting. Trouwens, deze tribune is de plaats bij uitstek om beleidsverklaringen af te leggen. Ik meen hiermede de tolk te zijn van leden van alle partijen. Dit zou een valorisatie betekenen van onze Raad en een gesprek mogelijk maken tussen het Parlement, de verkozenen van Vlaanderen, en de directe beleidsverantwoordelijken.

Het programma in verband met Ruimtelijke Ordening bevat goede uitgangspunten, onder meer het maximaal vrijwaren van de open ruimte. Doen wij dat niet, dan zal Vlaanderen spoedig verworden tot een amorf gewest in het verstedelijkt centrum van West-Europa. Amorf : een vormeloze toestand, waarbij onze Vlaamse leef- en werkruimte dreigt ten onder te gaan indien wij geen normen naleven om onze eigenheid te bewaren.

Zo is in vele gemeenten, vooral in het oostelijke gedeelte van Vlaanderen, de open agrarische ruimte beneden de kritieke grens van de leefbaarheid gedaald. Zonder snelle aanpassing van de inrichting van de landbouwgebieden en van de bosgebieden, komt de economische leefbaarheid van land-, tuin- en bosbouw volledig in het gedrang.

De begroting zal een aanduiding geven of het de Regering ernst is met het versterken van de leefbaarheid en het behoud van de open ruimte.

Inzake ruimtelijke ordening zegt de Regering prioriteit te zullen geven aan inbreidingsplannen. Zij zal nieuwe mogelijkheden creëren inzake grondbeleid, aldus nog de verklaring.

Ook die intentie zullen wij kunnen controleren en beoordelen in het komende begrotingsdecreet . Onze vraag is of dan eindelijk het decreet op het sociaal grondbeleid dat hier in deze Vlaamse Raad werd gestemd, in uitvoering zal worden gebracht.

U kondigt initiatieven aan — en het stond al vermeld in de verklaring van 1981-1982 in verband met inbreiding. Intussen is het decreet gestemd. Deze inbreiding is slechts mogelijk mits een grondbeleid. Mijn verzoek : „pas het decreet inzake sociaal grondbeleid toe !”

Mijnheer de Voorzitter, wat de inspraak en de participatie van de bevolking inzake ruimtelijke ordening betreft, vereist zulks ook een sensibilisering en een bewustwording van alle inwoners omtrent de uitzonderlijke betekenis van de ruimtelijke aanwending van de bodem in ons dicht bevolkt gebied. Vandaar ook het belang van het onderwijs ter zake dat tot civisme en solidariteit moet aanzetten ten aanzien van onze medemens en van de komende generaties. Slechts in zulk klimaat zal Vlaanderen in een éénwordend Europa een eigen perspectief voor zijn toekomst kunnen uitbouwen. (*Applaus bij de CVP*)

**REGELING VAN DE WERK-
ZAAMHEDEN**

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om het debat

over de Regeringsverklaring voort te zetten.

Is de Raad het daarmee eens ? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 23.15 uur.
